

Jaarverslag Oost NL

Samen vooruit in een nieuwe tijd

2023

Ontwikkelingsmaatschappij
Oost-Nederland

Leeswijzer

Dit jaarverslag omvat het Bestuursverslag, het Verslag van de Raad van Commissarissen en de Jaarrekening over 2023 van Oost NL, de ontwikkelingsmaatschappij van de provincies Gelderland en Overijssel. De directie legt met het Bestuursverslag verantwoording af over het beleid, de activiteiten, de investeringen en de resultaten. Dit gaat niet over de fondsen waarvan wij het beheer in opdracht van aandeelhouders verzorgen.

De Raad van Commissarissen doet verslag van zijn toezichhoudende activiteiten, de adviezen aan de directie en de overleggen met de directie, het managementteam en de ondernemingsraad.

De Jaarrekening bevat de balans en de winst- en verliesrekening over het verslagjaar, met een uitgebreide toelichting daarop, en is voorzien van een goedkeurende controleverklaring. Tevens is een overzicht van de participaties van Oost NL bijgevoegd, met een aandelenbelang van 20% of meer.

Inhoudsopgave

Voorwoord.....	4	6. Governance	41
Impact Oost NL 2023	6	Zo ziet ons risicomanagement eruit.....	41
1. Profiel	8	Risico's.....	42
Dit is Oost NL.....	8	Toelichting op de risico's en belangrijkste beheersmaatregelen.....	43
Speerpunten meerjarenplan 2022-2025.....	11	Corporate Governance verklaring.....	46
Zo werken we bij Oost NL.....	17	7. Verslag van de ondernemingsraad	49
2. Omgeving en strategie	21	8. Verslag van de Raad van Commissarissen	50
Dit gebeurt er om ons heen en zo gaan wij daarmee om.....	21	Het functioneren van de RvC.....	52
3. Lange termijn waardecreatie	24	9. Jaarrekening	54
Zo creëert Oost NL waarde.....	24	Balans per 31 december 2023.....	55
Doelstellingen.....	26	Winst- en verliesrekening over 2023.....	56
Belangrijkste materiële thema's.....	26	Kasstroomoverzicht over 2023.....	57
SDG's.....	28	Toelichting op de balans en winst- en verliesrekening.....	58
Onze input: maatschappelijk verantwoord ondernemen.....	29	Toelichting op de balans.....	64
Impact van portfoliobedrijven.....	29	Toelichting op de winst- en verliesrekening.....	74
4. Beleid en resultaat	30	Controleverklaring van de onafhankelijke accountant.....	81
Dit zijn de resultaten van Oost NL.....	30	10. Bijlagen	86
5. Vooruitblik	39	Over dit verslag.....	87
Blijven inzetten op innovatieve clusters versterkt aandacht voor de regio.....	39	Directie.....	88
		Raad van Commissarissen.....	89
		Investment Committee.....	91
		Dit zijn de prestatie-indicatoren van Oost NL.....	94
		Afkortingen.....	97

Voorwoord

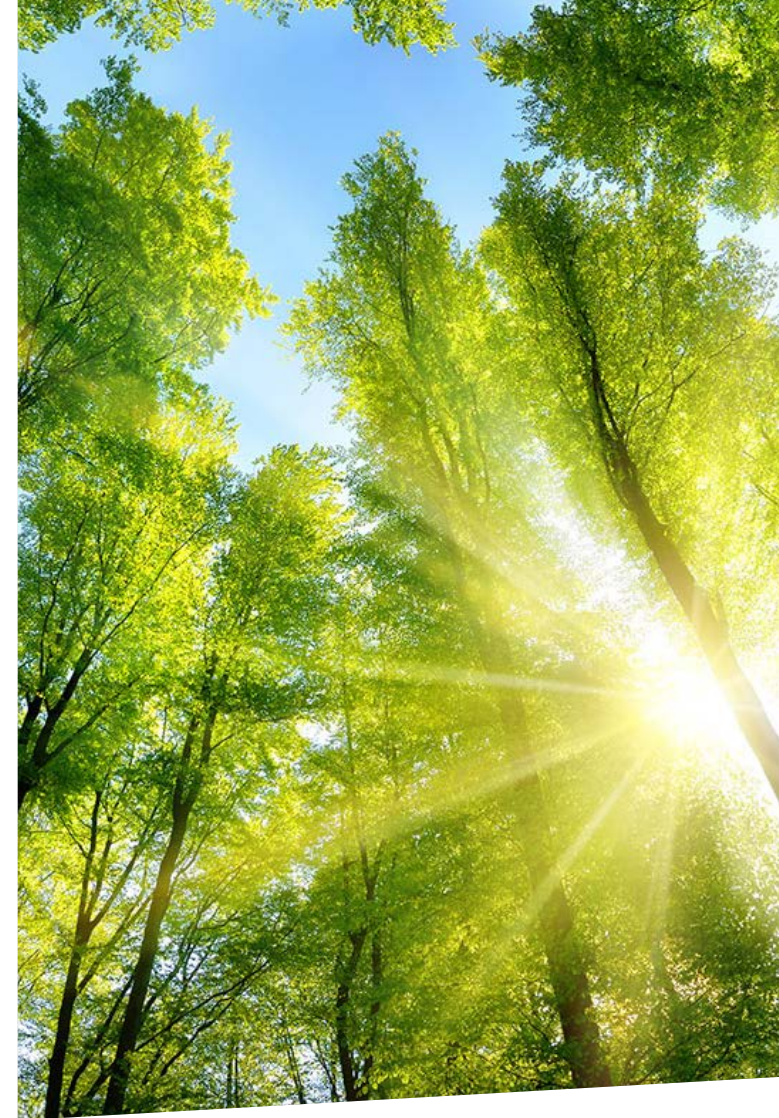
Het tegengaan van klimaatverandering, het beschikbaar houden van duurzame energie en water, toegankelijke en betaalbare zorg en duurzame voeding. Het zijn maatschappelijke uitdagingen die vragen om grote ideeën. Innovatieve ondernemers uit Gelderland en Overijssel werken daaraan en bieden met creativiteit en doorzettingsvermogen oplossingen voor mondiale vraagstukken. Oost NL ondersteunt deze toekomstmakers, als partner, verbinder en versterker.

Door geopolitieke spanningen wereldwijd vinden verschuivingen plaats. Het belang van Europa als eenheid groeit, vanwege toenemende behoefte aan strategische autonomie. Dit vraagt om herkenbaarheid van onze regio in Brussel. Regionale ontwikkelingsmaatschappijen hebben in 2023 laten zien een belangrijke rol te spelen in het vertalen van landelijk beleid naar concrete acties in de regio's. Deze werkwijze willen we in Brussel onder de aandacht brengen, om zo Europese middelen in Gelderland en Overijssel te laten landen. Niet als doel op zich, maar als middel om nieuwe innovatieprojecten, programma's, initiatieven en netwerken verder te versterken. Dat de beide provincies en vele partners daarbij samen met Oost NL optrekken onder de noemer Think East Netherlands, vergroot de kracht van die boodschap.

Investeren in innovatie

Het jaar 2023 kende meerdere hoogtepunten op het gebied van innovatie, waaronder de toekenningen vanuit het Nationaal Groeifonds. Samen met partners binnen en buiten de regio geeft Oost NL verschillende Groeifondsaanvragen vorm. Met de programma's die daaruit voortvloeien, zetten bedrijven, kennisinstellingen, maatschappelijke organisaties, gemeenten en andere partners de komende jaren in op een groene en digitale economie. Aan ons de taak om ervoor te zorgen dat het regionale innovatieve mkb aanhaakt. Een aantal Nationaal Groeifondsprogramma's is inmiddels van start. Via NXTGEN High Tech leveren we bijvoorbeeld een bijdrage aan structurele en duurzame economische groei, door te investeren in de sterke hoogwaardige industrie van de toekomst. En het Battery Competence Cluster versnelt de kansen van de energietransitie met een sterk batterij-ecosysteem in onze regio en daarbuiten.

Oost NL heeft in 2023 als fondsbeheerder van diverse fondsen veel geïnvesteerd. Het investeringsvolume en het aantal investeringen ligt wederom hoger dan vorig jaar. De schaa sprong ten opzichte van de jaren daarvoor bestendigen we. We investeren in zowel jonge als meer volwassen bedrijven. Onze nieuwste financieringsmogelijkheid is de Vroege fasefinanciering. Daarmee ondersteunen we in Gelderland en Overijssel ondernemers met veelbelovende innovaties. Tegelijkertijd investeren we in marktfondsen die zich richten op de zogeheten scale-up-fase. Een welkome aanvulling, want opschalen in deze fase is voor Nederlandse innovatieve bedrijven een uitdaging.

Zorgen hebben we over het vestigingsklimaat dat, net als in andere Nederlandse regio's, verslechtert. Gebrek aan netaansluitingen, water en vierkante meters en het niet mogen bouwen vanwege de stikstofregels maken het moeilijk om bedrijven hier te laten landen, of voor bestaande bedrijven om te investeren in hun ontwikkeling. We adviseren bedrijven hierbij en helpen bij het vinden van oplossingen. Des te trotser zijn we dat Bosch Thermotechniek een testcentrum voor waterstoftoepassingen realiseert in Deventer. En dat Hyosung, een Zuid-Koreaanse multinational, kiest voor Arnheims Buiten als vestigingsplaats voor zijn Europese R&D-centrum op het gebied van elektriciteitsnetten.

Investeren in vitale medewerkers en duurzame relaties

Oost NL heeft in 2023 veel geïnvesteerd in haar medewerkers. We besteden continu aandacht aan professionalisering, vitaliteit en leiderschap. Professionalisering in relatie tot de toenemende complexiteit van de buitenwereld; we bevinden ons in een nieuwe tijd. Vitaliteit om mensen gelukkig, gezond en duurzaam inzetbaar te houden. En leiderschap om verantwoordelijkheden diep in de organisatie te beleggen, zodat medewerkers de vrijheid hebben om vanuit hun maatschappelijke betrokkenheid zelfstandig de juiste dingen te doen. Zo gaan we samen vooruit.

In april namen we afscheid van Guido van Woerkom als voorzitter van onze Raad van Commissarissen. Na 8 jaar bij Oost NL, gaf hij het voorzittersstokje door aan Dirk Jan Klein Essink, lid van de RvC sinds 2017. De goede samenwerking tussen Oost NL en de RvC onder voorzitterschap van Guido van Woerkom, zetten we voort met Dirk Jan Klein Essink.

Naast het vertrouwen van het bedrijfsleven, is het vertrouwen van onze aandeelhouders ons bestaansrecht. In 2023 vonden er Provinciale Statenverkiezingen plaats en zijn er in Gelderland en Overijssel nieuwe coalities gevormd. Het geeft energie om kennis te maken met nieuwe bestuurders, hen het verhaal van Oost NL te vertellen én hun ideeën te horen.

In 2024 zijn we halverwege ons Meerjarenplan 2022-2025. We liggen - bij de meeste indicatoren - op koers en gaan graag op volle kracht vooruit. Tegelijkertijd is het een goed moment om te kijken of we als Oost NL de goede dingen doen, en de dingen goed doen. Daarover gaan we in 2024 met onze stakeholders in gesprek. Zodat we innovatieve ondernemers met grote ideeën kunnen blijven ondersteunen en samen vooruitgaan in een nieuwe tijd.

Wendy de Jong
Algemeen directeur

Impact Oost NL 2023

Business Development

€ 65,7 mln.

uitgelokte
investerings

Target 2023: € 62,5 mln.

526 fte

directe
arbeidsplaatsen

Target 2023: 550 fte

International

€ 237 mln.

aangetrokken
investerings

Target 2023: € 100 mln.

677 fte

directe
arbeidsplaatsen

Target 2023: 1.100 fte

Business Development

Uitgelokte investeringen

Omvang van uitgelokte investeringen bij programma's, innovatieprojecten en business cases in het verslagjaar. Dit betreft gemeten uitgelokte publieke en/of private investeringen op basis van beschikking, contract of getekende 'confirmation letter'.

Arbeidsplaatsen

Het aantal arbeidsplaatsen dat de ondernemer voorziet te gaan creëren met het (publieke en private, in het verslagjaar toegezegde) investeringsvolume.

International

Investerings als gevolg van bedrijfsvestiging of -uitbreiding

Inschatting door ondernemer van investeringen in grond, gebouwen en machines / apparatuur voor de komende drie jaar (bij huur vijf jaar).

Directe arbeidsplaatsen als gevolg van bedrijfsvestiging, -uitbreiding en behoudprojecten

Aantal directe arbeidsplaatsen te realiseren binnen drie jaar naar aanleiding van in het verslagjaar gerealiseerde bedrijfsvestiging of -uitbreiding in Oost-Nederland, zoals aangegeven door de betrokken bedrijven en bevestigd in een 'confirmation letter'.

Capital
(incl. fondsen onder beheer)

€ 67 mln.

Verstreckte financieringen

Target 2023: € 86,4 mln.

€ 311 mln.

uitgelokte investeringen

Capital
(participatiefonds Oost NL)

€ 29,4 mln.

Verstreckte financieringen

Target 2023: € 22,7 mln.

€ 211 mln.

uitgelokte investeringen

Capital

Verstreckte financieringen

De aan ondernemingen gecommitteerde bedragen van projecten die in de verslagperiode in beheer zijn gekomen.

Uitgelokte investeringen

De door andere investeerders, financiers en banken verstreckte (gecommitteerde) bedragen aan bedrijven in onze portefeuille, zoals aangegeven door de betrokken bedrijven in de maatschappelijke enquête met als peildatum 1 juni.

Dit is Oost NL

Een leefbare toekomst met technologische vernieuwing en innovatie in Duurzame voeding, Gezondheidszorg, Technologie en Slimme energie & circulaire economie. Daar gaan we voor.

Oost NL zorgt als partner, verbinder en versterker voor een goede voedingsbodem voor innovatieve ondernemers in Gelderland en Overijssel die werken aan duurzame verandering. Dat doen wij vanuit de kracht van Oost-Nederland. We zetten in op innoveren, investeren en internationaliseren.

We dragen bij aan de ontwikkeling van ecosystemen rond kennis- en bedrijfsclusters. We ondersteunen mkb-ondernemingen met innovatieprogramma's en verstrekken een breed scala aan risicodragende financiering aan innovatieve start-ups, scale-ups en grotere projecten.

Ondernemingen van buiten (Oost-)Nederland die zich hier willen vestigen, helpen we. Omgekeerd begeleiden we bedrijven uit de regio bij hun oriëntatie op buitenlandse markten. Bij al onze activiteiten koppelen we de ontwikkelplannen van innovatieve ondernemers aan regionaal- economische kansen en grote maatschappelijke transities.

Onze opdrachtgevers zijn onze aandeelhouders: het Ministerie van Economische Zaken en Klimaat, de provincies Gelderland en Overijssel en de Universiteit Twente. We werken met publiek geld, ons netwerk en onze kennis en kunde. Dat doen we samen met ondernemers, overheden en onderwijs- en onderzoeksinstellingen. Hierbij kijken we nadrukkelijk over de grenzen van onze regio heen.

Fusie Innovatiefonds Twente en Innovatiefonds Overijssel: aanpassing in aandeelhouders Oost NL

Innovatiefonds Twente BV (IFT) en Innovatiefonds Overijssel (IFO) BV zijn per 23 december 2023 gefuseerd. Oost NL was fondsmanager van beide fondsen en blijft zich als fondsmanager van Innovatiefonds Overijssel inzetten voor het duurzaam versterken van de regionale economie in Twente en de rest van Overijssel. SamenTwente (voorheen Regio Twente), was enig aandeelhouder van Innovatiefonds Twente. De organisatie heeft sinds 2022 een andere focus: een gezond, veilig en vitaal Twente. Het aandeelhouder-schap in een investeringsfonds paste niet langer bij de door SamenTwente te behartigen belangen.

Sinds de oprichting van Innovatiefonds Twente was SamenTwente ook aandeelhouder van Oost NL, met één aandeel. Nu IFT is opgehouden te bestaan, is het door SamenTwente gehouden aandeel ingekocht door Oost NL. Daarmee is een einde gekomen aan het aandeelhouderschap van SamenTwente in Oost NL.

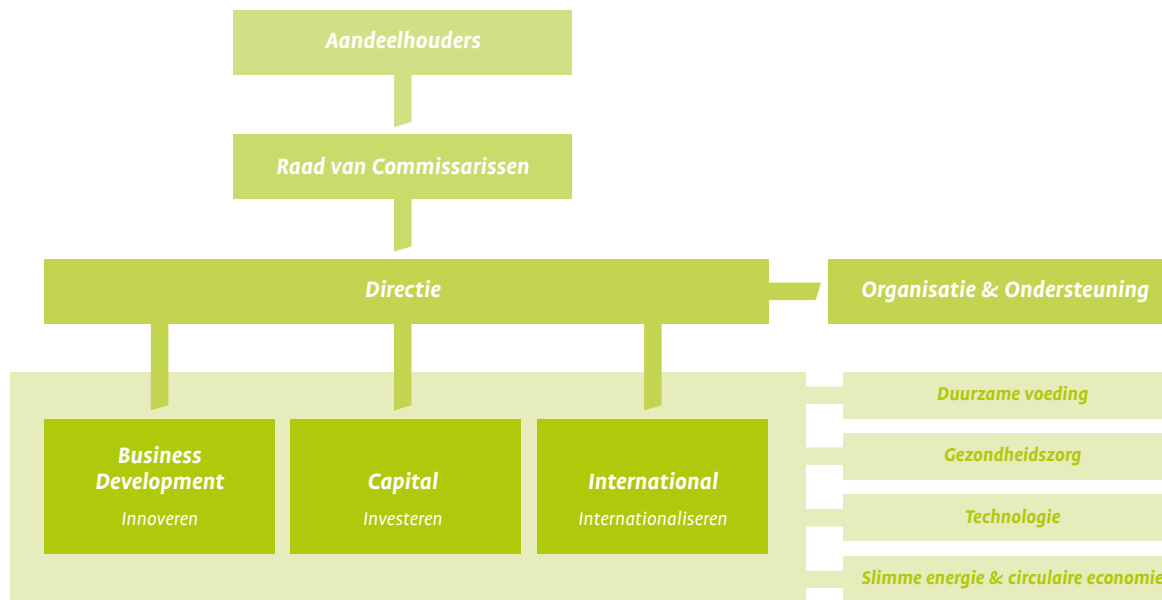
We bundelen onze krachten met de acht andere regionale ontwikkelingsmaatschappijen (ROM's) in Nederland. De schaal en de complexiteit van de maatschappelijke vraagstukken vragen om (boven)regionale samenwerking. Vanuit dit landelijk netwerk vormen de negen ROM's de motor achter het bijdragen aan maatschappelijke en economische uitdagingen.

Onze focus ligt op de sectoren waarin onze regio sterk is. Dit zijn Duurzame voeding, Gezondheidszorg, Technologie (hightech en maakindustrie) en Slimme energie & circulaire economie. Deze focus is verwoord in de Investeringsagenda voor Oost-Nederland: Smart Food Production, Prevention & MedTech, Digital Economy & Industry en Smart Energy, Clean & Circular. Logistiek en vestigingsklimaat vormen de verbindende schakel tussen de sectoren en met de regio's en landen om ons heen, en zijn daarmee onderdeel van onze inzet.

Innoveren

Met kennis, kapitaal en netwerk helpen wij ondernemers bij de ontwikkeling, realisatie en het naar de markt brengen van innovaties. We verbinden bedrijven, kennisinstellingen en overheid. Oost NL levert organiserend vermogen om optimale ecosystemen te creëren, wat een sterkere voedingsbodemp voor innovaties oplevert. Onze eerste opdracht is het signaleren van trends en het identificeren van kansen voor regionale bedrijven. Vervolgens kunnen we businesscases, projecten en programma's aanjagen, ontwikkelen en begeleiden. We toetsen nadrukkelijk of er, behalve verdienvermogen, een bijdrage aan maatschappelijke uitdagingen is.

Om innovaties in het mkb te versnellen, zijn Europese en nationale middelen onmisbaar. Oost NL helpt mkb'ers toegang te krijgen tot deze middelen, netwerken en subsidies. Voorbeelden zijn onder meer digitaliseringstrajecten voor het mkb vanuit de European Digital Innovation HUB (EDIH), InnoLoop en INDUSTRI_14.0. Die laatste twee worden mogelijk gemaakt vanuit het EU-fonds voor grensoverschrijdende samenwerking (INTERREG) Nederland-Duitsland.

Figuur: Organogram

Investeren

Vanuit (revolverende) investeringsfondsen investeert Oost NL in de ontwikkeling van innovatieve bedrijven. Naast het Participatiefonds Oost NL van de gezamenlijke aandeelhouders, kennen beide provincies eigen fondsen. Dat zijn Topfonds Gelderland met daaronder Ontwikkelings- en Herstructureringsfonds Gelderland (OHG) met een directe verbinding naar het verbeteren van het vestigingsklimaat in Gelderland, Innovatie- en Energiefonds Gelderland (IEG) en Perspectieffonds Gelderland (PFG). Perspectieffonds Gelderland richt zich op grotere investeringen, met maatschappelijke positieve impact. Voor Overijssel is dat Innovatiefonds Overijssel. Daarnaast bieden beide provincies vroegefase-

financiering aan (Vroegefasefinanciering Gelderland en Vroegefasefinanciering Overijssel). Tot slot is er ION+2, een revolverend fonds dat is gevuld door het Europese programma voor Regionale ontwikkeling (EFRO) voor Gelderland en Overijssel. ION+2 richt zich op mkb-ondernemingen die actief zijn in innovatieve sectoren. Het management van deze fondsen ligt bij Oost NL. Oost NL biedt daarmee een brede en doorlopende scope van financiering in de markt van hoog risicokapitaal voor vroegefasebedrijven, start-ups, scale-ups en het grotere innovatieve mkb. We investeren vooral in bedrijven waarin private investeerders vaak niet individueel durven te investeren (marktfaalen).

Case

Met Oost NL verzekert een bedrijf zich van een constructief-kritische cofinancier met markt- en organisatiekennis, die kan ondersteunen bij de gecontroleerde groei van de organisatie, een zorgvuldige financiering en een gedegen ondernemingsplan.

Internationaliseren

Met strategische acquisitie trekt Oost NL bedrijven aan die iets toevoegen aan onze innovatieve ecosystemen. De bedrijven die we begeleiden, dragen bovendien bij aan een leefbare toekomst met duurzame voeding, toegankelijke gezondheidszorg en slimme energie. Focuslanden voor internationale acquisitie zijn de Verenigde Staten (VS), Canada, Japan, het Verenigd Koninkrijk (VK) en Zuid-Afrika. Als actief lid van het 'Invest in Holland'-netwerk is Oost NL de exclusieve partner van Netherlands Foreign Investment Agency (NFIA) in Oost-Nederland.

Met handelsbevordering stimuleren wij voor het mkb in Gelderland en Overijssel internationale handel en samenwerking. Dit doen wij samen met de regionale partners in ons GO4EXPORT-programma met handelsmissies, beursbezoeken en internationale matchmaking. Naast de hierboven genoemde focuslanden zijn Duitsland, Scandinavië en de Baltische Staten interessant. Oost NL vertegenwoordigt Gelderland en Overijssel nationaal binnen Trade & Innovate NL. In samenwerking met RVO en de andere ROM's voert Oost NL het Enterprise Europe Networkprogramma (EEN) en het Trade Relationsprogramma (TR) uit en we zijn betrokken bij de Brexit Adjustment Reserve (BAR).

Brilliance ontwikkelt laserchips voor Augmented Reality-brillen

Brilliance uit Enschede heeft een baanbrekende chip ontwikkeld voor laserprojectietoepassingen in Augmented Reality (AR)- en Virtual Reality (VR)-brillen. De chip van Brilliance biedt een doorbraak op het gebied van beeldkwaliteit en energie-efficiëntie. Met deze innovatie worden de huidige beperkingen van een lage resolutie en een hoog energieverbruik overwonnen, door zeer scherpe, kleurrijke beelden te projecteren op oppervlakten zoals brillenglazen en autoruiten. De investering van Oost NL en PhotonVentures ondersteunt het vertrouwen in de innovatieve aanpak van Brilliance en stelt het bedrijf in staat zich verder te ontwikkelen.

Speerpunten meerjarenplan 2022-2025

Speerpunt in het Meerjarenplan Oost NL 2022-2025 is dat we ons expliciet richten op het realiseren van positieve maatschappelijke impact naast het realiseren van directe economische impact. De beoogde resultaten zijn in alle gevallen gericht op een aantal gedefinieerde innovatieve ondernemers-ecosystemen, waardoor de voedingsbodem waarin deze ondernemers opereren, wordt versterkt.

Met onze ecosysteemaanpak bouwen we voort op de activiteiten die we al doen. We richten ons daarbij op de vier sterke sectoren van onze regio: Duurzame voeding, Gezondheidszorg, Technologie (hightech en maakindustrie) en Slimme energie & circulaire economie. Onze teams hebben we ook zo ingedeeld. Dit zorgt voor een integrale benadering van onze activiteiten. Daarnaast hebben we in ons meerjarenplan een flinke investeringsambitie. Onze inzet en de beoogde resultaten bepalen we samen met de stakeholders en onze aandeelhouders en we leggen ze vast in onze jaarlijkse activiteitenplannen. Hieronder zetten we de strategische projecten van 2023 uiteen:

> We richten ons op het realiseren van maatschappelijke impact naast het realiseren van directe economische impact.

In onze rapportages hebben we inzichtelijk gemaakt aan welke Sustainable Development Goals (SDG's) onze projecten, investeringen en nieuwe vestigers bijdragen. Uitgangspunt is steeds dat onze activiteiten aansluiten bij de SDG's, met een duidelijke bijdrage aan de maatschappelijke transitie.

> Met een integrale aanpak versterken we de innovatieve ondernemers-ecosystemen in Oost-Nederland.

Oost NL neemt deel aan het onderzoeksproject van Universiteit Utrecht van professor Erik Stam naar ondernemersecosystemen (2022-2024). In 2022 werd bekend dat er een NWO-subsidie beschikbaar is gesteld voor dit onderzoek. Dit pakken de ROM's samen op. Er is een werkgroep ecosystemen om deze aanpak binnen Oost NL te implementeren. De ecosysteemaanpak helpt Oost NL bijdragen aan een gezonde voedingsbodem voor innovatieve ondernemers.

> De schaa sprong van fondsen onder beheer vertaalt zich in een flinke investeringsambitie voor de jaren 2022-2025.

In 2023 was onze investeringsambitie onverminderd groot. We hebben onze beschikbare fondsmiddelen vrijwel conform investeringsplan uitgezet (80 tot 90 procent), waarbij er veel vraag was naar de Vroege fase financiering (VFF) Gelderland en Overijssel. Met deze instrumenten is Oost NL koploper in de markt voor vroege fase financiering. VFF kan werken met aangepaste financieringscondities, die passen bij bedrijven in de jonge/vroege fase.

> Om bovenstaande te realiseren, versterkt en professionaliseert Oost NL haar organisatie en bedrijfsvoering.

In 2023 hebben we onze versterkte aandacht gecontinueerd voor duurzame inzetbaarheid en persoonlijke ontwikkeling van onze medewerkers. Bijvoorbeeld door de ontwikkeling van een nieuw leiderschapsprogramma. Daarnaast hebben

we stappen gezet op het gebied van maatschappelijk verantwoord ondernemen (MVO). De kwaliteit van managementinformatie, risicomangement en verbetering van processen hebben onze onverminderde aandacht. Daarnaast hebben we diverse projecten uitgevoerd ter verbetering van onze IT-infrastructuur en informatiebeveiliging. Met deze ingrediënten als leidraad blijven we de komende jaren onze positionering versterken.

Innoveren

Doel MJP: 250 miljoen R&D-investeringen

Doel MJP: 2000 arbeidsplaatsen (fte)

Doel MJP: 250 consortia (#)

Doel MJP: 500 gerealiseerde cases (#)

Internationaliseren

Doel MJP: 200 nieuwe vestigingen

Doel MJP: 4500 additionele arbeidsplaatsen (fte)

Doel MJP: 500 miljoen bedrijfsinvesteringen

Doel MJP: 1200 exportondernemers bereikt (#)

Investeren

Doel MJP: 110 miljoen investeringen participatiefonds

Doel MJP: 230 miljoen daardoor uitgelokte investeringen

Doel MJP: 250 miljoen investeringen uit andere fondsen

Doel MJP: 560 miljoen daardoor: uitgelokte investeringen

Stand van zaken meerjarenplan

Slim en duurzaam voedsel produceren

De duurzame productie van gezond en betaalbaar voedsel is één van de grootste opgaven van de samenleving.

De beroepsbevolking krimpt, de wereldbevolking groeit en de urgentie van klimaat- en natuurdoelstellingen vraagt om een circulair voedselsysteem, dat rekening houdt met biodiversiteit, minder verspilling en hoogwaardiger hergebruik van reststromen. Oost NL richt zich op bedrijven die hiervoor slimme oplossingen realiseren.

Eiwittransitie

Denk bij de eiwittransitie aan het gebruik van alternatieve plantaardige eiwitbronnen, hergebruik van eiwithoudende reststromen, technologisch hoogwaardige productie van (plantaardige) eiwitbronnen en alternatieve verwerking van deze nieuwe eiwitten middels innovatieve voedseltechnieken. Oost NL levert een bijdrage aan consortia, zoals The Protein Community en begeleidt bedrijven naar Europese markten, bijvoorbeeld bij de beurs Food Ingredients in Frankfurt in november 2023. We trekken innovatieve buitenlandse spelers aan, zoals Kalsec uit de VS. Qua hergebruik van eiwithoudende reststromen is de investering door Perspectiefonds Gelderland in Revyve, dat biergist opwaardeert, een sprekend voorbeeld.

Agritech & Foodtech

Agritech & Foodtech faciliteert de transitie naar een duurzaam agrifood-systeem waarin (circulaire) landbouwmethoden met natuurlijke hulpbronnen de productie verbeteren, met aandacht voor herstel en verbetering van de bodemkwaliteit (regeneratieve landbouw). De regeneratieve landbouw reduceert emissie. De transitie wordt gevoed door biologische methoden, kunstmatige intelligentie, robotisering, slimme hardware en software. Oost NL investeert in bedrijven die

met bijvoorbeeld plukrobots of inspectiedrones de efficiëntie van de glastuinbouw vergroten. In hetzelfde kader waren we medeorganisator van een innovatiemissie naar Japan, een land dat net als Nederland beperkte ruimte en een vergrijzende bevolking heeft.

Gezonde-voeding-transitie

De gezonde-voeding-transitie richt zich op hoogwaardige functionele en/of gepersonaliseerde voedingsingrediënten (technologie) en gezonde voedingskeuzes. Bedrijven hebben bijvoorbeeld ondersteuning nodig bij het vergroten van hun aanbod van gezondere producten of bij de ontwikkeling van innovatieve werkwijzen om de keuze voor gezondere producten makkelijker te maken, zoals bijvoorbeeld apps of software/hardware die gezonder (eet)gedrag meten en sturen.

samen vooruit

Cellular agriculture

Een belangrijke ontwikkeling in de eiwittransitie is cellular agriculture, een innovatieve fermentatietechnologie waarbij dierlijke cellen worden gecultiveerd in een bioreactor. Dat maakt het mogelijk vlees- en zuivelproducten te produceren zonder dierenleed en met een geringere ecologische voetafdruk. Commerciële productie is nog niet mogelijk en ook de verkoop van deze producten in Europa is nog niet toegestaan. Wel is het sinds 2023 toegestaan om, onder specifieke voorwaarden, de producten te proeven in Nederland.

Het ministerie van Economische Zaken en Klimaat heeft de biotechnologie, die de basis vormt voor cellular agriculture, benoemd als een topprioriteit in de Nationale Technologie Strategie. Binnen Oost NL is een interne projectgroep opgezet om de ontwikkelingen rondom cellular agriculture te stimuleren. We werken daarbij samen met de WUR, RCT Gelderland en met bedrijven.

Preventie en medische technologie

De houdbaarheid van de gezondheidszorg staat onder druk. Het bevorderen van een gezonde levensverwachting, het terugdringen van gezondheidsachterstanden, aandacht voor een gezonde leefstijl en leefomgeving, toegankelijkheid van zorg, kwaliteit van leven en meedoen in de samenleving blijven belangrijk. Dat vraagt om een transitie in de zorg.

Oost NL draagt bij aan innovaties in de zorg en preventie en een vruchtbaar klimaat voor innovatieve ondernemers die werken aan digitale oplossingen, diagnostiek, medische technologie en nieuwe medicijnen. Oost NL richt zich op:

Versterking van hoogwaardige R&D- en productiefaciliteiten

Oost NL zet zich in om gunstige randvoorwaarden voor de gezondheidszorg creëren. Denk daarbij aan bijvoorbeeld laboratoria en stofvrije ruimten (clean rooms) voor medische technologiebedrijven. Zo blijven deze bedrijven zich hier verder ontwikkelen en voorkomen we vertrek uit de regio.

Vroege financiering en snelle validatie

Universiteiten en medische centra initiëren innovatie, maar innovaties vertalen naar de markt en zorginstellingen is een tweede. Stimulering van bedrijvigheid, snellere validatie en marktintroductie is daarom onze focus. In Nijmegen organiseren we bijvoorbeeld jaarlijks de 'investor day' om de samenwerking tussen wetenschap, financiering en bedrijven te bevorderen. In Enschede haken we aan bij bestaande events rondom medische technologie.

Internationale samenwerking

Het medisch technologiecluster werkt aan internationale samenwerking om Europese kansen te benutten. Door allianties tussen het cluster van preventie & medische technologie in Oost-Nederland en kennisregio's zoals Brainport, Oss en Brightlands te versterken, wordt het Nederlandse gezondheidscluster sterk genoeg om zich aan te sluiten bij het Europese Medtechbridge-initiatief.

Repurposing drugs

Het inzetten van bestaande geneesmiddelen voor andere ziekten dan waarvoor ze oorspronkelijk zijn ontwikkeld, kan een belangrijke behoefte vervullen voor patiëntengroepen met zeldzame aandoeningen waarvoor weinig effectieve behandelingen beschikbaar zijn. Maar ook voor niet-zeldzame ziekten waar momenteel nog geen behandeling voor is zoals bij fibrose als gevolg van operaties. Repurposing van medicijnen vermindert in vergelijking met traditionele geneesmiddelenontwikkeling niet alleen de tijd en kosten voor ontwikkeling, wettelijke goedkeuring en markttoelating, maar biedt ook potentieel grote voordelen voor patiënten tegen relatief lage zorgkosten.

In Oost-Nederland zijn verschillende initiatieven binnen het gezondheidszorgecosysteem gericht op de verdere ontwikkeling van repurposing van medicijnen. Het SIMPATHIC Consortium, onder leiding van het Radboudumc, ontwikkelt een nieuwe aanpak om het gebruik van bestaande medicijnen te versnellen zeldzame neurologische aandoeningen. Ook het TechMed Centrum in Twente onderzoekt hoe repurposing van medicijnen uitkomst kan bieden bij zeldzame ziekten.

Er zijn ook uitdagingen. Traditionele marktpartijen repurposing-businesscases vinden vaak minder interessant en er wordt ten onrechte gedacht dat 'hergebruikte' medicijnen niet beschermd kunnen worden met octrooien. Oost NL verbindt daarom bedrijven en kennisinstellingen en ondersteunt initiatieven om het repurposing-ecosysteem verder te ontwikkelen.

samen vooruit

Digitale industrie & technologie

Sleuteltechnologieën zijn het fundament voor de innovatie die nodig is voor het oplossen van maatschappelijke uitdagingen; ze stellen industrieën en sectoren in staat om nieuwe producten te ontwikkelen. Sleuteltechnologie draagt bij aan maatschappelijke doelen en stimuleert economische groei. Oost NL richt zich op:

Smart Industry

Digitale transformatie, AI en robotisering verbinden software en fysieke systemen tot cyber-fysieke systemen, met aandacht voor duurzaamheid, weerbaarheid en cyberveiligheid. Voorbeelden zijn Garden of Kairos in Twente en het Centrum voor Veiligheid en Digitalisering (security hub) in Apeldoorn. Samenwerking met de European Digital Innovation Hub stimuleert mkb-digitalisering.

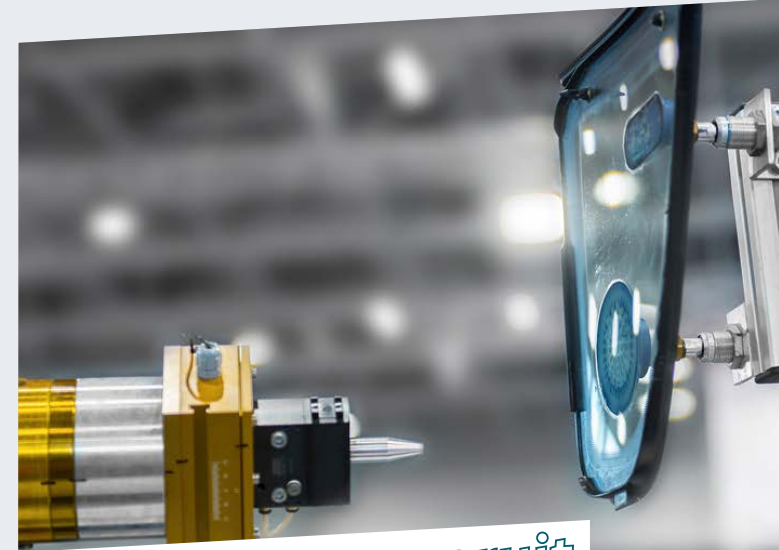
Sleuteltechnologieën

Sleuteltechnologieën faciliteren transitities. De AI-Hub Oost-Nederland is een ondersteunend ecosysteem om de technologie rond kunstmatige intelligentie om te zetten in toepassingen voor bedrijven. Digitalisering is noodzakelijk voor duurzame woningbouw en mobiliteit. Projecten als RoBolab en Future Network Services werken aan nieuwe materialen en 6G-breedbandontwikkeling.

Semicon en geïntegreerde fotonica

Semicon en geïntegreerde fotonica verzilveren de kansen die onder andere mogelijk worden door het bij elkaar brengen van verschillende toepassingen op één chip, oftewel heterogene systeemproductie. De Europese Chips ACT stimuleert dit.

Het (Oost-Nederlandse) ecosysteem op dit terrein wordt versterkt door de ontwikkeling van Noviotech Campus (Nijmegen) en de verdere ontwikkeling van het nano-lab in Twente. Er zijn meerdere samenwerkingen tussen Gelderland, Noord-Brabant, Zuid-Holland, High Tech NL en PhotonDelta op het gebied van chiptechnologie.

samen vooruit

Chip Foundry

Samen met een brede groep van belanghebbenden werkt Oost NL aan een nieuwe commerciële foundry voor fotonische chips in Twente. De productiefaciliteit met de naam New Origin moet bedrijven in staat stellen hun eigen fotonische chips te produceren. Hiermee wordt een belangrijke horde voor de fotonica-industrie genomen, door productiekosten aanzienlijk te verlagen en tegelijkertijd de beschikbaarheid van fotonische chips te vergroten.

De technologie wordt breed toegepast, bijvoorbeeld in datacommunicatie, medische apparatuur en de luchtvaart. fotonische chips gebruiken licht in plaats van elektronica om informatie over te brengen, die, wanneer zij in microchips worden geïntegreerd, onder andere de ontwikkeling van fibercommunicatie tussen modules mogelijk maakt. De technologie wordt tevens toegepast bij LiDAR, een meettechnologie op basis van fotonica die veel in de auto-industrie wordt gebruikt en bij medische sensoren. In 2023 ontving New Origin - dat is voortgekomen uit het MESA+ NanoLab van de Universiteit Twente - financiering van PhotonDelta.

Slimme energie & circulaire economie

De energietransitie en de circulaire transitie zijn nodig om de uitstoot van broeikasgassen te verminderen en te voldoen aan klimaatdoelstellingen. Dit vraagt om een duurzaam en veerkrachtig energiesysteem, met nieuwe technologieën, infrastructuur en energie-efficiëntie én om nieuwe circulaire businessmodellen. Oost NL richt zich op:

Versterken energie-innovatie-ecosystemen

Voor de energietransitie zijn innovaties rondom bijvoorbeeld batterijen, waterstof en de laadinfrastructuur nodig. Voor het versterken van het batterij-ecosysteem werken we landelijk samen in het Battery Competence Cluster NL. Voor waterstof en laadinfrastructuur werken we aan gezamenlijke innovatie- en investeringsprojecten. Voor Gelderland doen we dit in samenwerking met Connectr Energy Innovation.

Smart Energy Hubs

We werken aan het programma Smart Energy Hubs om geïntegreerde energieoplossingen te realiseren. Via groot-schalige projecten en programma's komen energie-opwek, -opslag, -conversie en -distributie bij elkaar. De ambitie is: slimme energiehub, die bijdragen aan energieneutraliteit en voldoende ruimte op het elektriciteitsnet.

Versterken circulaire ecosystemen

Bij het versterken van ecosystemen denken we aan de textiel- en de kunststofbranche en aan de maakindustrie en de bouw. Denk aan de regionaal opgestelde textiel-roadmap en de Europese textielrecyclehubs (EU-programma Regio Green Tex). We versterken de circulaire kunststofketen vanuit

Regio Zwolle met Dutch Circular Polymer Valley. Voor de circulaire transitie in de maakindustrie voeren we het programma Circulaire Economie Smart Industry Oost-Nederland (CESI-ON) uit. Instrumenten voor ondernemers zijn bijvoorbeeld de Groeiversneller, de CIRCO-methodiek voor het ontwikkelen van nieuwe businessmodellen en financiering via onze fondsen. We doen dit in afstemming met BOOST Smart Industry. In de bouw bieden biobased bouwen en circulair bouwen economische kansen. Oost NL is, door gebrek aan middelen voor capaciteit, vooralsnog beperkt actief in Gelderland op dit domein.

samen vooruit

Versnellingsprogramma Smart Energy Hubs

In opdracht van provincies Gelderland en Overijssel voert Oost NL regie op het programma Smart Energy Hubs Oost-Nederland. Het motto van het versnellingsprogramma: Leren door te realiseren. Daarom ligt de focus primair op het realiseren van werkende voorbeelden. Daarna volgt opschaling. Van kennis en ervaring en van succesvolle energiehub.

Decentrale energiesystemen lijken onderdeel te gaan uitmaken van de energievoorziening. Maar hoe zo'n systeem of energiehub er uitziet, hoe je het organiseert, en hoe je eigenaarschap is nog volop in ontwikkeling. Samenwerking is daarbij essentieel.

In Oost-Nederland hebben we daarom de handen in ineem geslagen om de ontwikkeling van smart Energy Hubs te stimuleren en te versnellen. Het versnellingsprogramma in Overijssel en Gelderland heeft als doel om 10 Smart Energy Hubs te realiseren, kennis en ervaring op te doen, en van elkaar te leren.

Zo werken we bij Oost NL

Voor een ontwikkelingsmaatschappij als Oost NL is ontwikkeling een essentieel thema. Dat geldt natuurlijk ook voor de interne organisatie. Daarom hebben we in 2023 verder ingezet op organisatieontwikkeling en strategisch personeelsbeleid. Rode draad in de organisatieontwikkeling is integraal werken. Niet alleen op het gebied van innoveren, investeren en internationaliseren, maar ook qua organisatie-ondersteunende functies, zoals personeelszaken, kennismangement en marketing & communicatie.

Integer, betrokken en vindingrijk

Bij Oost NL betrekken we de kernwaarden 'integer', 'betrokken' en 'vindingrijk' op onze medewerkers, stakeholders, partners en portfoliobedrijven. Deze kernwaarden dragen bij aan een cultuur gericht op duurzame langetermijn waardecreatie. Aan deze kernwaarden besteden we nadrukkelijk aandacht. Dat begint al tijdens onze introductiedagen voor nieuwe medewerkers. Naast (gedrags)codes en procedures rondom integriteit en grensoverschrijdend gedrag is het gesprek over hoe we binnen Oost NL met elkaar omgaan belangrijk. Onze kernwaarden zijn een vast onderdeel in de gesprekkencyclus met onze medewerkers. We juichen nevenfuncties toe. Jaarlijks vragen we daarbij naar de actuele stand van zaken, onder meer om het risico op belangenverstremming te beoordelen.

Stabilisatie medewerkersbestand

In 2023 is het aantal medewerkers van Oost NL nagenoeg gestabiliseerd, na een periode van groei. Het jaar is afgesloten met 5 minder mensen dan in 2022. 24 mensen hebben de

organisatie verlaten, 19 nieuwe medewerkers zijn ingestroomd. Onder die 19 zijn drie medewerkers aangenomen ten behoeve van de opdrachten die er via het Nationaal Groeifonds bij kwamen. Het personeelsverloop ligt rond 14 procent, wat hoger dan in de voorgaande jaren. Voor de vertrekkende collega's vinden we nog altijd goede vervangers. Uiteraard kijken we ook of we ontstane vacatures intern kunnen vervullen. Het biedt eigen medewerkers de kans om intern door te groeien. Dat is in 9 gevallen goed gelukt. Bovendien zorgen we ervoor dat degenen die Oost NL verlaten, goede ambassadeurs voor ons worden. We zijn er trots op dat vertrekkende collega's elders goed terecht komen.

Het ziekteverzuim hebben we het afgelopen jaar teruggedrongen. Van 5,5 procent in 2022 en zelfs ruim 6 procent begin 2023 naar 4procent eind 2023. De verbetering van ons verzuimcijfer is het resultaat van een intensievere aanpak. Een meer gestructureerde verzuimbegeleiding. HRD en leidinggevendenden hebben in 2023 extra aandacht besteed aan medewerkers die langdurig afwezig waren. Bijvoorbeeld door regelmatig contact, gesprekken met de arbodienst en simpelweg persoonlijke aandacht, van mens tot mens. We zijn nog niet terug op het niveau van voor Covid-19, maar in vergelijking met de benchmark op een goed niveau. De gemiddelde arbeidsduur bleef nagenoeg gelijk, van 7 jaar in 2022 naar 7,7 jaar in 2023. De man-/vrouwverhouding is richting 55-45 en is steeds gelijkmatiger verdeeld over alle niveaus binnen de organisatie.

Samenstelling managementteam

Oost NL werkt met een managementteam dat ultimo 2023 uit 3 mannen en 2 vrouwen bestaat. Naast de algemeen directeur, Wendy de Jong en Wieteke Numan (verantwoordelijk voor Finance, Risk en Operations), zijn de 3 businessunit managers onderdeel van het team. International wordt

aangestuurd door Fons de Zeeuw, Capital door Freek Welling en Business Development door Theo Föllings. Daarnaast is de verantwoordelijkheid over de sectoren binnen het managementteam verdeeld. Door in teamverband te werken, voorkomen we verkokering, wat belangrijk is voor de integrale dienstverlening van Oost NL, en blijven de lijnen tussen de directie en de hogere managementlaag kort. Dit zorgt voor breed gedragen besluitvorming.

Wisseling in het managementteam

In het derde kwartaal van 2023 namen we afscheid van Chimwemwe de Gaay Fortman. Zij heeft als hoofd van de afdeling Capital de afgelopen 3 jaar veel betekend in de ontwikkeling van Oost NL. De businessunit Capital is fors gegroeid in investeringsvolume van innovatieve bedrijven en tegelijkertijd sterk geprofessionaliseerd. Per 1 oktober is Freek Welling van uit eigen gelederen benoemd tot manager van de businessunit Capital.

Uitdagende en veilige werkomgeving

Goed werkgeverschap staat bij Oost NL voorop. We willen medewerkers een uitdagende en veilige werkomgeving bieden en ervoor zorgen dat zij goed zijn voorbereid op hun taken. We koesteren onze medewerkers als ons grootste 'kapitaal' en geven ruimte voor ontwikkeling. We werken aan de werving & selectie, aan de aantrekkingskracht van Oost NL als werkgever en aan leiderschaps-, talent- en competentieontwikkeling.

In 2023 hebben we samen met een externe partner de lijnen uitgezet voor een programma voor leiderschapontwikkeling. De zienswijze en cultuur die daardoor ontstaan, vormen straks het fundament voor alles wat we doen binnen Oost NL. Het programma richt zich op leiderschapontwikkeling voor teammanagers en managementteam en gaat in het eerste kwartaal van 2024 van start.

Doorstroom en ontwikkeling van medewerkers

Om onze goede en betrokken medewerkers zo veel mogelijk binnen Oost NL te houden, steken we energie in het laten doorstromen van medewerkers en hebben we bij vacatures een voorkeur voor interne kandidaten, als zij passen bij de functie. Zo zijn er in 2023 9 vacatures ingevuld door bestaande medewerkers.

Duurzame inzetbaarheid en vitaliteit

Vanuit goed werkgeverschap investeren we in de vitaliteit en duurzame inzetbaarheid van onze werknemers. Denk daarbij aan een opleidingsbudget dat ruimte geeft aan individuele en collectieve ontwikkeling, gezond eten met korting in het restaurant op loopafstand van kantoor, gezamenlijke activiteiten in het kader van 'Oost NL Doet' en een vrijwillig preventief medisch onderzoek (PMO). Het PMO is gericht op het individu, maar dankzij het hoge percentage deelnemers (77 procent vulde de vragenlijsten in en 65 procent maakte gebruik van fysiek onderzoek) leert het ons ook wat over de 'gezondheid van Oost NL' als geheel.

De uitkomsten van het PMO eind 2022 zijn meegenomen in het vitaliteitsplan dat in 2023 is uitgewerkt en is besproken met de OR. Het plan, 'Duurzame inzetbaarheid en vitaliteit', gaat in op de volgende thema's: leiderschap, talentontwikkeling, beloning, arbeidsvoorwaarden, autonomie en zingeving. Het streven is dat medewerkers gedurende hun dienstverband met plezier bij Oost NL blijven en tot aan hun pensioen gemotiveerd en productief zijn. We willen medewerkers prikkelen om zich te ontwikkelen en nieuwe dingen te doen.

De leeftijdsdagen die Oost NL als één van de weinige organisaties in Nederland tot en met 2021 nog had, zijn in 2022 afgeschaft. Er is gewerkt aan het vinden van alternatieven

die bijdragen aan de duurzame inzetbaarheid niet alleen van ouderen, maar van alle medewerkers. Vier aanvullende arbeidsvoorwaarden komen ervoor in de plaats. Dit past bij maatschappelijk verantwoord ondernemen. Deze arbeidsvoorwaarden bieden medewerkers de gelegenheid om maatschappelijk verlof op te nemen om vrijwilligerswerk te verrichten, om bloed te doneren onder werktijd, om extra verlof op te nemen voor mantelzorg en gebruik te kunnen maken van een persoonlijke NS-businesscard voor woon-werkverkeer en zakelijke reizen.

Medewerkersbetrokkenheidsonderzoek

Door de coronajaren die tussendoor kwamen, was het 5 jaar geleden dat Oost NL een medewerkersbetrokkenheidsonderzoek deed. In oktober 2023 hielden we het onderzoek (dat in principe iedere 3 jaar wordt gedaan) weer. Met een deelname van 88 procent zijn de resultaten representatief te noemen. De medewerkerstevredenheid is gemiddeld gestegen ten opzichte van het vorige onderzoek en ligt ook iets hoger dan de benchmark. De doelen die Oost NL nastreeft zijn voor veel van de medewerkers een belangrijke drijfveer.

Plan van aanpak Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen (MVO)

Om te toetsen in hoeverre Oost NL haar MVO-ambities waarmaakt, is in 2023 een enquête gehouden onder medewerkers. Uit de resultaten bleek dat medewerkers positief zijn over de regelingen die duurzaamheid bevorderen. Oost NL heeft een duurzaam reisbeleid, medewerkers mogen thuiswerken en er is transparantie over het functie- en salarishuis.

Vitaliteit

Wij willen medewerkers voldoende mogelijkheden aanbieden en voorwaarden inregelen zodat zij zowel mentaal als fysiek fit blijven en plezier ervaren

Verantwoord inkopen

Bij de inkoop van onze producten en/of diensten willen wij bijdragen aan datgene wat maatschappelijk verantwoord is, waarbij bewuste keuzes worden gemaakt.

CO2-uitstoot eigen organisatie

De klimaatcrisis is een van de grootste uitdagingen in onze huidige maatschappij. Om klimaatverandering tegen te gaan willen wij onze eigen CO2-uitstoot verminderen..

Lokale betrokkenheid

Door vrijwilligerswerk willen wij onze lokale zichtbaarheid en betrokkenheid verhogen, samenwerkingen versterken en onze positieve impact vergroten.

De uitkomsten van de enquête gaven ook aanleiding tot een plan van aanpak voor thema's waarop verbetering mogelijk is, zoals de CO2-uitstoot van onze eigen organisatie, verantwoord inkopen, vitaliteit en lokale betrokkenheid. We stimuleren elektrisch rijden, we vermijden zo veel mogelijk vliegverkeer binnen Europa, en buiten Europa zorgen we voor CO2-compensatie. Verder is ons inkoopbeleid gericht op lokale en fair trade leveranciers en werken onze schoonmakers met eco-schoonmaakmiddelen.

Op sociaal vlak streven we naar diversiteit, inclusiviteit en gelijke kansen binnen onze teams: van leeftijd, tot culturele achtergrond, tot positie op de arbeidsmarkt. Bij gelijke geschiktheid krijgen vrouwen voorrang op mannen. En waar mogelijk bieden we een kans aan iemand die deze kans ergens anders misschien niet snel krijgt.

Per thema is er een plan van aanpak. Zo is er een vitaliteitsbeleid voor medewerkers, gelden er duurzaamheidscriteria bij inkoopprocessen en doen we mee aan maatschappelijke vrijwilligersinitiatieven.

Daarnaast brengen we de CO2-emissie in kaart, die we veroorzaken met ons kantoorgebruik en onze zakelijke reizen. We maken daarbij onderscheid tussen onze scope 1- en scope 2-emissies. Ons kantoor heeft energielabel A. In 2024 willen we met de verhuurder van ons pand verder in gesprek over verduurzaming en willen we leenauto's en deelvervoer introduceren voor de zakelijke kilometers en alleen nog vegetarisch eten bestellen, tenzij iemand nadrukkelijk om vlees of vis vraagt.

Nieuw HR-systeem

Het jaar 2023 hebben we benut om de eerste stappen te zetten in het vervangen en koppelen van verschillende HR- en administratiesystemen van Oost NL, binnen het platform AFAS. Dit neemt een groot deel handmatig werk weg. Bovendien minimaliseert automatisering het risico op fouten. In AFAS hebben medewerkers nu inzicht in verlof, verzuim, beoordeling, salaris, urenregistratie en vakantiedagen. De vastlegging van de resultaten van de gesprekkencyclus met eindejaarsbeoordeling staan nu ook in AFAS.

Datawarehouse voor rapportages

Een andere verbetering in het IT-landschap van Oost NL is het inrichten van een datawarehouse ten behoeve van de dashboards en rapportages. Hiermee koppelen we meerdere bronsystemen aan elkaar. Dat maakt informatie sneller en eenvoudiger inzichtelijk. Wij communiceren onze kwartaalcijfers online op resultaten.oostnl.nl. Deze zijn dus voor iedereen toegankelijk. Zo wil Oost NL transparant laten zien hoe wij maatschappelijke impact realiseren.

Goede mix in nieuwe ondernemingsraad

Dit jaar is er een nieuwe ondernemingsraad (OR) geïnstalleerd, met zeven leden. Dat zijn deels nieuwe en deels aangebleven leden. Dat geeft een goede mix van ervaring en nieuwe energie. De OR en de directie ontmoeten elkaar met regelmaat. De positief-kritische en constructieve houding van de OR levert een bijdrage aan de duurzame bedrijfsvoering van Oost NL. De Raad van Commissarissen is bij twee OR-vergaderingen per jaar aanwezig.

Oost NL Doet: sociaal, actief en vitaal

Oost NL heeft in 2023 verschillende initiatieven ontwikkeld, om enerzijds de sociale samenhang binnen de organisatie te bevorderen en anderzijds bij te dragen aan de samenleving. Met Oost NL Doet hebben we op intranet een 'marktplaats' ontwikkeld. Bijvoorbeeld om samen mee te doen aan een vrijwilligersactie, of om bijvoorbeeld even de handen uit de mouwen te steken bij een sportvereniging. Daarbij hoort ook samen actief en vitaal zijn: medewerkers hebben in 2023 samen bloemen gezaaid rondom het kantoorpand. Een deel van het team heeft de IJsselloop gelopen en weer anderen mountainbiken samen.

Overzicht HR-kentallen

		2023	2022
Medewerkers (peildatum 31-12)		166 (146 fte)	171 (150,7 fte)
In / uit dienst		19/24	23 /16
Mannen	Totaal	89 (83 fte)	92 (86,4 fte)
	Fulltime	56	58
	Parttime	34	34
	Vast	78	74
	Tijdelijk	11	18
	Gem. fte	0,93 fte	0,94
Vrouwen	Totaal	77 (63 fte)	79 (64,3 fte)
	Fulltime	23	23
	Parttime	54	56
	Vast	69	63
	Tijdelijk	8	16
	Gem. fte	0,82 fte	0,8
Omvang dienstverband	Fulltime	78 fte	81 fte
	Parttime	68 fte	69 fte
Ziekteverzuim	Excl. zwangerschap	4%	5,49%
	Incl. zwangerschap	4,22%	5,56%
Contract	Fulltime	147 (130 fte)	137 (120,2 fte)
	Parttime	19 (16fte)	34 (30,4 fte)
Inzet gedetacheerden door het jaar heen		3 (2,4 fte)	1 (0,5 fte)
Stagiairs in het hele jaar		5	7
Gemiddelde leeftijd		45,3 jaar	44,2 jaar
Gemiddelde arbeidsduur		7,7 jaar	7 jaar
Vervulde vacatures		39	29
	Ter vervanging	27	13
	Nieuwe werkplaatsen	9	16
	Interne doorstroom	9	4
Inzet Zzp'ers door jaar heen		6 (3,5 fte)	11 (6 fte)

2

Omgeving en strategie

Dit gebeurt er om ons heen en zo gaan wij daarmee om

Maatschappelijke, politieke en economische ontwikkelingen hebben invloed op de regio en daarmee op het werk van Oost NL. Sommige ontwikkelingen zijn structureel van aard of hebben een langdurig karakter – zoals grondstoftekorten, netcongestie, stikstofproblematiek, de noodzaak om te verduurzamen en de watervoorziening – en staan centraal in onze strategie. Andere ontwikkelingen zijn meer van incidentele aard en doen een beroep op onze flexibiliteit, zoals de stijgende rente op de financiële markt, fluctuerende energie- en gasprijzen en onzekere toeleveringsketens. Daarnaast zijn er de oorlog in Oekraïne en de onrust in het Midden-Oosten, die onze economische vooruitzichten beïnvloeden. Hieronder schetsen we de belangrijkste ontwikkelingen in 2023 en hoe we daarop inspelen.

Nieuwe coalities in Gelderland en Overijssel

Politiek-bestuurlijk was 2023 een belangrijk jaar.

De provinciale verkiezingen leidden tot nieuwe coalities in de Provinciale Staten van Gelderland (BBB, VVD, CDA, ChristenUnie en SGP) en Overijssel (BBB, VVD, GroenLinks, PvdA en SGP). Het belang om duidelijk te communiceren over de impact van Oost NL is daarmee groot. Deze nieuwe politieke omgeving zorgt voor nieuwe kennismakingen, investeren in de relatie en het zoeken van aansluiting van onze activiteiten op de nieuwe coalitieakkoorden.

Geopolitieke ontwikkelingen

De geopolitieke ontwikkelingen stemmen ons bezorgd. Steeds meer beseffen we dat onze afhankelijkheid van andere landen grenzen kent. We moeten op Europees niveau werken aan onze 'strategische autonomie', om bijvoorbeeld op het gebied van onze sleuteltechnologieën niet afhankelijk te zijn van één of enkele landen. En we kunnen toevoerketens diversifiëren. Op regionaal niveau moeten we laten zien hoe onze regio daar een bijdrage aan kan leveren. Dit geldt ook voor de energietransitie.

We zijn behoedzamer geworden bij het beoordelen van buitenlandse bedrijven die zich hier willen vestigen. Op grond van economische veiligheid analyseren we of een potentiële vestiger bijdraagt aan regionale kennisontwikkeling of dat er juist risico's zijn dat kennis wegvloeit of verkeerd wordt gebruikt. Op basis daarvan besluiten we of en hoe wij ondersteuning bieden. We houden daarbij korte lijntjes met de RVO en de AIVD.

Strategische autonomie

In Europa moeten we niet te afhankelijk zijn van een beperkte groep landen voor onze grondstofvoevoer. Het bedrijfsleven denkt meer en meer in recycling en neemt stappen om grondstoffen na gebruik weer opnieuw in te zetten. Echter, voor een optimaal functionerende circulaire economie moet al in de designfase van een product de circulariteit worden geborgd. Dit vraagt om innovatie. In Europa worden Gelderland en Overijssel samen gezien als een Europese regio.

Vanuit dat besef dragen we bij aan de strategische autonomie van Europa enerzijds en zien we kansen voor onze regionale economie anderzijds.

Europa moet op cruciale sectoren sterker worden. Bijvoorbeeld op het gebied van chiptechnologie. Het fotonicacluster in Twente kan daarin samen met het semiconcluster in Nijmegen en het hightechcluster in Brabant een stevige rol spelen. Universiteit Twente, het instituut voor nanotechnologisch onderzoek MESA+ Institute, het CTIC en tientallen bedrijven in de regio's hebben zich verenigd in clusters rond chiptech in de regio's Twente en Nijmegen. Een andere technologie waarmee de regio de strategische autonomie van Europa kan versterken, is energieopslag. Het Battery Competence Cluster (BCC) werkt aan innovatieve batterijtechnologie als oplossing voor de energietransitie.

Beperkingen in het investeringsklimaat

De geopolitieke spanningen, hoge energieprijzen en sombere economische vooruitzichten resulteerden in 2023 in uitstel van investeringen. De OESO constateert dat wereldwijd het volume directe buitenlandse investeringen in 2023 op een aanzienlijk lager niveau ligt dan in 2022. We merken dat ook in Oost-Nederland. Ondernemers die wel willen investeren lopen daarbij ook steeds vaker aan tegen beperken van ons regionale vestigingsklimaat.

Acquisitiestrategie: van kwantiteit naar kwaliteit

Waar de acquisitiestrategie eerder gericht was op het creëren van zo veel mogelijk banen, vragen de schaarste aan percelen, beperkte stikstofruimte en beperkingen in stroom en water om een andere koers. Oost NL selecteert nu, bij het ondersteunen van (internationale) bedrijfsvestigingen hier in de regio, vooral op de kwaliteit van de nieuwe bedrijven en

minder op de kwantiteit. 'From volume to value' dus.

We richten ons op bedrijven die waarde toevoegen en onze ecosystemen versterken. Voorbeelden zijn de vestigingen van het Zuid-Koreaanse bedrijf Hyosung op Arnhems Buiten en het Zuid-Afrikaanse AIH Group in Hengelo.

Terughoudendheid bij cofinanciers

Onvoorspelbaarheid van de markt zorgt voor een lagere risicobereidheid. Daardoor is het lastiger om cofinanciers te vinden. Ook de stijgende rente maakt dat moeilijker. Op termijn zorgt dit ervoor dat innovaties moeilijker op de markt komen. We zien daarnaast de naweeën van de coronacrisis; de financiële huishouding van bedrijven die gebruikmaakten van de Corona-OverbruggingsLening (COL) staat op scherp. Oost NL was uitvoerder van die landelijke regeling, die bedoeld was om innovatieve starters die buiten de kaders van andere ondersteuningsmaatregelen vielen te ondersteunen. Het beheer van deze leningen ligt nog altijd bij de ROM's.

Niet alleen de financieringsmarkt staat onder druk, ook markten waar de innovatieve bedrijven hun nieuwe producten en diensten op richten. Door onvoorspelbare effecten van de transitie gedragen de markten zich anders, waarmee de commercialisatie lastiger is. Ondanks bovenstaande belemmeringen is het gelukt om meer te investeren.

Een positieve ontwikkeling daarbij is het succes van de business angels. Dit netwerk van 150 particuliere financiers, verbonden aan Oost NL, durft - ook in deze tijden - te investeren. De gemiddelde investeringsbedragen liggen tussen 50.000 en 250.000 euro. In 2023 is 12 miljoen euro beschikbaar gesteld voor ondernemingen in Oost-Nederland. Bovendien vervullen de 'angels' de rol van mentor voor de

Battery Competence Cluster – NL

Het doel van het op dinsdag 17 januari 2023 landelijk opgeschaalde samenwerkingsverband voor batterijtechnologie 'Battery Competence Cluster – NL' is om te beschikken over voldoende zware batterijen voor onze transport en logistiek. En 'off grid' energieopslag. Dat maakt Nederland minder afhankelijk van materialen van elders. Het cluster is een samenwerking tussen Brainport Development, RAI Automotive Industry NL en Oost NL (mede namens de andere ROM's). In Nederland zijn zo'n 250 partijen (ruim 13.000 fte) actief op het gebied van zware batterijen. Het Battery Competence Cluster–NL bundelt de kennis en kracht. In juni 2023 ontving het cluster een toekenning van Nationaal Groeifonds, ten behoeve van 'Material Independence & Circular Batteries'. Het programma heeft een looptijd van 8 jaar en vertegenwoordigt een publiek-private investering van ongeveer 800 miljoen euro.

ondernemers waarin ze investeren en brengen ze sector kennis en netwerkcontacten mee. Vooral in de vroege fase hebben deze business angels een kennis- én financieringsrol.

Vestigingsklimaat

Oost NL werkt op een aantal fronten mee om het vestigingsklimaat hier te optimaliseren. In Gelderland doen we dat onder meer via Ontwikkelings- en Herstructureringsmaatschappij Gelderland (OHG), door het verbeteren van het gebruik van werklocaties en het herontwikkelen van beeldbepalend vastgoed.

De stikstofcrisis zorgt in verschillende sectoren, waaronder agro en de bouw, voor veel onzekerheid. Via het stimuleringsprogramma De Groeiversneller Landbouwverduurzaming van de provincie Gelderland verstrekken we aan veeteelt-ondernemers vouchers om advies in te winnen voor een perspectiefvolle bedrijfsvoering. En samen met ingenieursbureaus hebben we documentatie ontwikkeld over hoe om te gaan met stikstofregels en water(tekort), voor bedrijven die zich willen vestigen of willen uitbreiden in onze regio.

Brede welvaart en verdienvermogen

Brede welvaart en bestaanszekerheid waren bij de afgelopen landelijke en provinciale verkiezingen een actueel thema. Oost NL is als maatschappelijke ontwikkelingsmaatschappij een van de aanjagers van de brede welvaart. Door in te zetten op de doelen voor een duurzamere wereld (Sustainable Development Goals, SDG's) maken we van onze beide provincies een betere, gezondere plek om te leven. Als ontwikkelingsmaatschappij weten we echter hoe belangrijk het verdienvermogen van een regio is, nu en in de toekomst. Verdienvermogen maakt de brede welvaart mogelijk, balans tussen die twee is daarom een aandachtspunt.

Digitalisering

Een van de grootste invloeden op de economie is digitalisering. De digitalisering gaat snel en zet ondernemers op scherp. Denk daarbij aan de opmars van kunstmatige intelligentie (artificial intelligence, AI). Met AI kunnen machines, apparaten en software zelfstandig – op basis van grote hoeveelheden data – beslissen en handelen. In de technologie en digitalisering is snelheid essentieel om producten te ontwikkelen en concurrentie voor te blijven.

Wij zetten in op de kruisbestuiving van de digitale revolutie met onze vier sectoren:

- > Voor **Gezonde voeding** gaat het dan bijvoorbeeld om toepassing van algoritmes in precisielandbouw, kringlooplandbouw en autonome kassen.
- > In **Gezondheidszorg** draagt AI bij aan onder meer complexe diagnostiek en slimme therapieplanning.
- > In de sector **Technologie** zetten we in op Smart Industry: automatisering, digitalisering en robotisering.
- > In **Slimme energie & circulaire economie** tot slot, maakt digitalisering 'smart grids' mogelijk voor decentrale opwekking, opslag en benutting van energie. In deze pioniersfase kunnen bedrijven hulp gebruiken om stappen te zetten.

Europa zet in op verduurzaming

De belangrijkste externe ontwikkelingen op het gebied van verduurzaming worden ingegeven door de Europese inzet op de groene en digitale transitie. Voor Oost NL gaat het om de vertaling daarvan in het innovatiebeleid van de Europese Unie (EU) voor de programmaperiode 2021-2027. Met het binnenhalen van innovatiegeld kan Oost NL bedrijven in de regio helpen op tempo te blijven en daardoor voorop te

AIH Group in Twente

Op 18 april 2023 heeft de internationale AIH Group, met roots in Zuid-Afrika, haar vestiging in Hengelo geopend. AIH Group uit Pretoria is met 250 engineers en consultants een forse speler als technisch dienstverlener in de automobieliindustrie. Met klanten als BMW, Mercedes, VinFast, VW, Mahindra en EV-bedrijven zijn ze voor onze regio een toegevoegde waarde als het gaat om het engineeren van assemblagefabrieken en de ombouw van fabrieken van verbrandingsmotoren naar EV. De vestiging van AIH Group in Nederland is het resultaat van het gezamenlijke softlanding-programma van Oost NL en World Trade Center Twente met ondersteuning vanuit de NFIA, gemeente Hengelo en Twente Board. Met het softlandingprogramma hebben inmiddels 20 bedrijven uit Zuid-Afrika, Australië, India, Estland, Verenigd Koninkrijk, Verenigde Staten, Duitsland en Singapore zich succesvol gevestigd in World Trade Center Twente en Oost-Nederland.

lopen. En om zich over de grens te verbinden met relevante Europese netwerken. Door samen met onze partners binnen Think East Netherlands de kracht van onze regio te laten zien, sorteren we daarop voor.

3.

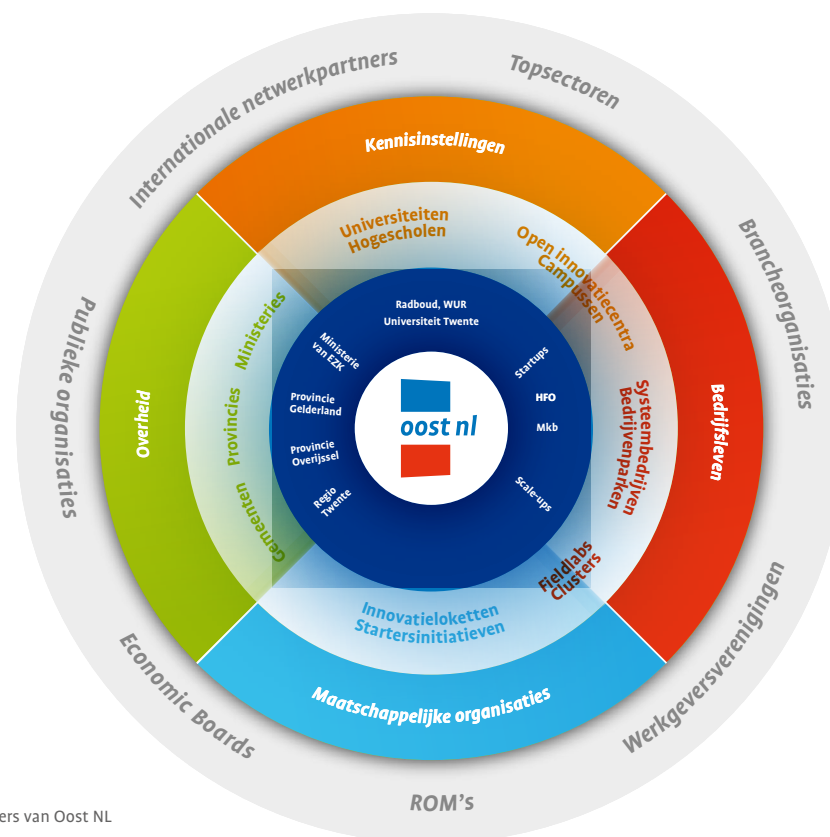
Lange termijn waardecreatie

Zo creëert Oost NL waarde

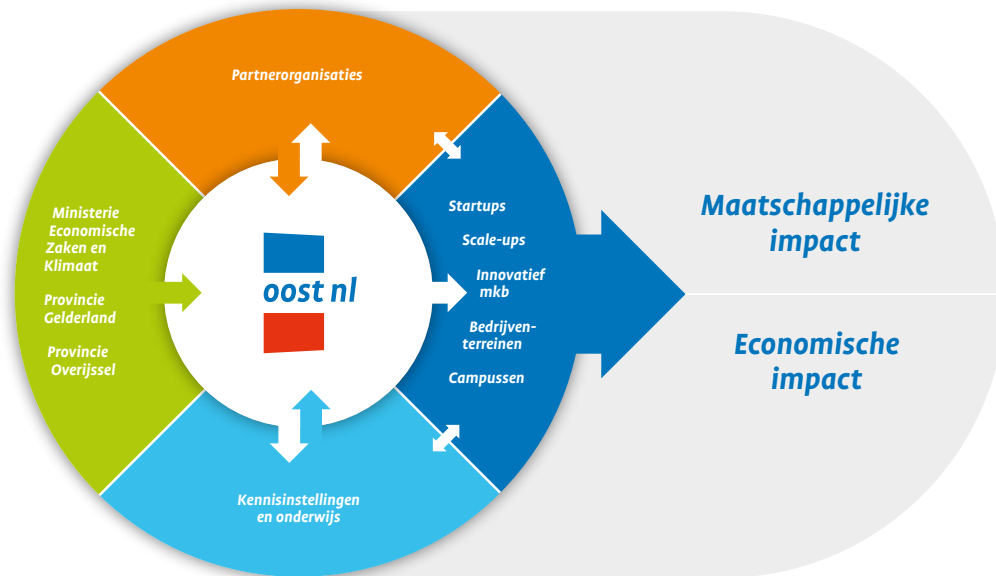
Oost NL werkt vanuit een maatschappelijke missie. Naast versterking van de economie en de innovatiekracht zijn vooral de grote maatschappelijke opgaven belangrijk. Vanuit Gelderland en Overijssel versnellen we innovaties voor maatschappelijke transities. Hieronder illustreren we hoe we samen met andere partijen in de keten, voor nu en voor de lange termijn, waarde creëren voor onze stakeholders. Dat doen we aan de hand van onze belangrijkste materiële thema's en ons waardecreatiemodel.

Stakeholders – onze partners

Bedrijven, onze aandeelhouders, andere overheden, kennisinstellingen, maatschappelijke organisaties en natuurlijk onze medewerkers werken dag in dag uit aan een sterk Oost-Nederland. Op basis van de geluiden die zij vanuit de regio laten horen en op basis van landelijke signalen en ontwikkelingen van over de grens, bepalen we onze materiële thema's, strategie, meerjaren- en activiteitenplannen en verwachte prestaties.

Figuur: stakeholders van Oost NL

Figuur: Onze keten

**Materiële thema's voor Oost NL:
dit is onze maatschappelijke impact**

Door de versterking van de economie en innovatiekracht draagt Oost NL bij aan maatschappelijke opgaven. Denk aan de uitdagingen op het gebied van voeding, gezondheidszorg, energie, digitalisering en circulaire economie. In onze regio is veel innovatief ondernemerschap gericht op deze maatschappelijke vraagstukken.

Oost NL is in 2023 verder overgegaan op het rapporteren op basis van Sustainable Development goals (SDG's). Aan de rapportage zijn projectvolumes gekoppeld, waarmee we in kaart brengen hoeveel geld vanuit Oost NL in welke SDG wordt geïnvesteerd. Medewerkers registreren in het projectmanagementsysteem de bijdragen en die staan

vervolgens op het dashboard, net als de gezamenlijke volumes per SDG.

Oost NL voert samen met partners een missiegedreven innovatiebeleid, gebaseerd op de sterktes van Oost-Nederland wat betreft economische structuur en innovatiekracht. Daarvoor baseren wij ons onder meer op het onderzoek 'Kracht van Oost 2.0' van Universiteit Utrecht, in opdracht van de provincies Gelderland en Overijssel. Deze is terug te vinden in de Regionale Innovatie Strategie (RIS) van de Regio Oost-Nederland voor de Europese Unie. Nationale topsectoren die hierin sterk zijn vertegenwoordigd, zijn met name Agri & Food, Tuinbouw & Uitgangsmaterialen, High Tech Systemen & Materialen en Life Sciences & Health.

Elk van de genoemde topsectoren heeft een koppeling met kennisinstellingen.

- > Zo kennen we Food Valley rond Wageningen University & Research, Health Valley rond Zwolle en Radboud Universiteit en Radboudumc in Nijmegen.
- > Universiteit Twente is een hotspot voor technologie en koppelt die aan de (hightech) maakindustrie van met name Twente, Achterhoek en Veluwe.
- > Rondom 'smart energy hubs' springen Stedendriehoek, Twente en Arnhem-Nijmegen eruit.

Zo zijn we uitgekomen op vier krachtige sectoren: Duurzame voeding, Gezondheidszorg, Technologie (hightech en maakindustrie) en Slimme energie & circulaire economie. Uiteraard zijn er dwarsverbanden en kruisbestuivingen.

Voor de uitvoering van het regionaal en nationaal bepaalde missiegedreven innovatiebeleid laten wij ons internationaal inspireren. Denk aan de 'societal challenges' die de Europese Unie onder meer heeft geformuleerd in het Horizon Europe-onderzoeksprogramma. We helpen onze regio hierop aanhaken. Tevens volgen wij de Sustainable Development Goals (SDG's) van de Verenigde Naties en het klimaatakkoord van Parijs. Verder zijn er voor internationale ondernemingen de OESO-richtlijnen. Die weerspiegelen de opvattingen van de Nederlandse overheid over maatschappelijk verantwoord ondernemen bij het internationaal zakendoen. Daarom beoordelen wij investeringsvoorstellen, acquisities en innovatieprojecten niet alleen op positieve maatschappelijke relevantie en sociaaleconomische impact; we nemen onderwerpen als mensenrechten, kinderarbeid, milieu en corruptie onder de loep. We doen geen zaken met bedrijven die zich niet aan de OESO-richtlijnen houden.

Doelstellingen

- > Bijdragen aan oplossingen voor maatschappelijke uitdagingen op het gebied van voeding, gezondheidszorg, energie, digitalisering en circulaire economie
- > Het stimuleren van innovatieve ondernemers die werken aan duurzame verandering
- > Als partner, verbinder en versterker zorgen voor een goede voedingsbodem voor innovatieve ondernemers
- > Het versterken van de economie in Oost-Nederland
- > Versterken van het vestigingsklimaat
- > Het bevorderen van internationale handel

Voor de doorvertaling van belangrijke maatschappelijke aspecten in onze activiteiten, voeren wij periodiek een materialiteitsanalyse uit, samen met onze belangrijkste stakeholders. De belangrijkste materiële thema's voor Oost NL zijn op hierboven weergegeven, waarbij op lange termijn de maatschappelijke transitie het overkoepelden thema vormt. De overige thema's zijn ondersteunend.

In hoofdstuk 5 (Beleid en resultaat) worden de prestatie-indicatoren behorende bij deze materiële thema's, inclusief doelstellingen en resultaten voor 2023, nader uitgewerkt. In de toelichting bij het Waardecreatiemodel hieronder beschrijven we op welke wijze prestatie-indicatoren tot stand komen.

Waardecreatiemodel

Voor duurzame waardecreatie zetten wij ons menselijk, intellectueel, sociaal en financieel kapitaal in. Dit alles vormt

Belangrijkste materiële thema's

- > Maatschappelijke transities
- > Inclusieve innovatie
- > Directe economische impact
- > Strategisch versterken van ecosystemen
- > Bedrijfsvestiging
- > Internationale handel
- > Samenwerking en partnerships

de input voor onze kerntaken innoveren, investeren en internationaliseren. Daarbij stellen we de ondernemer centraal en focussen we op de sectoren Duurzame voeding, Gezondheidszorg, Technologie (hightech en maakindustrie) en Slimme energie & circulaire economie.

Onze inzet draagt bij aan verschillende soorten 'output', van investeringen en arbeidsplaatsen tot klanttevredenheid, die we meten met 'key performance indicators' (kpi's). Deze kpi's zeggen iets over de versterking van de economische structuur in Overijssel en Gelderland op korte termijn, waarmee directe economische impact onder andere door investeringen, samenwerkingsverbanden, bedrijfsvestigingen en internationale handel worden gerealiseerd. Op lange termijn dragen deze kpi's bij aan de maatschappelijke transitie, inclusieve innovatie en de versterking van ecosystemen in de regio.

Case

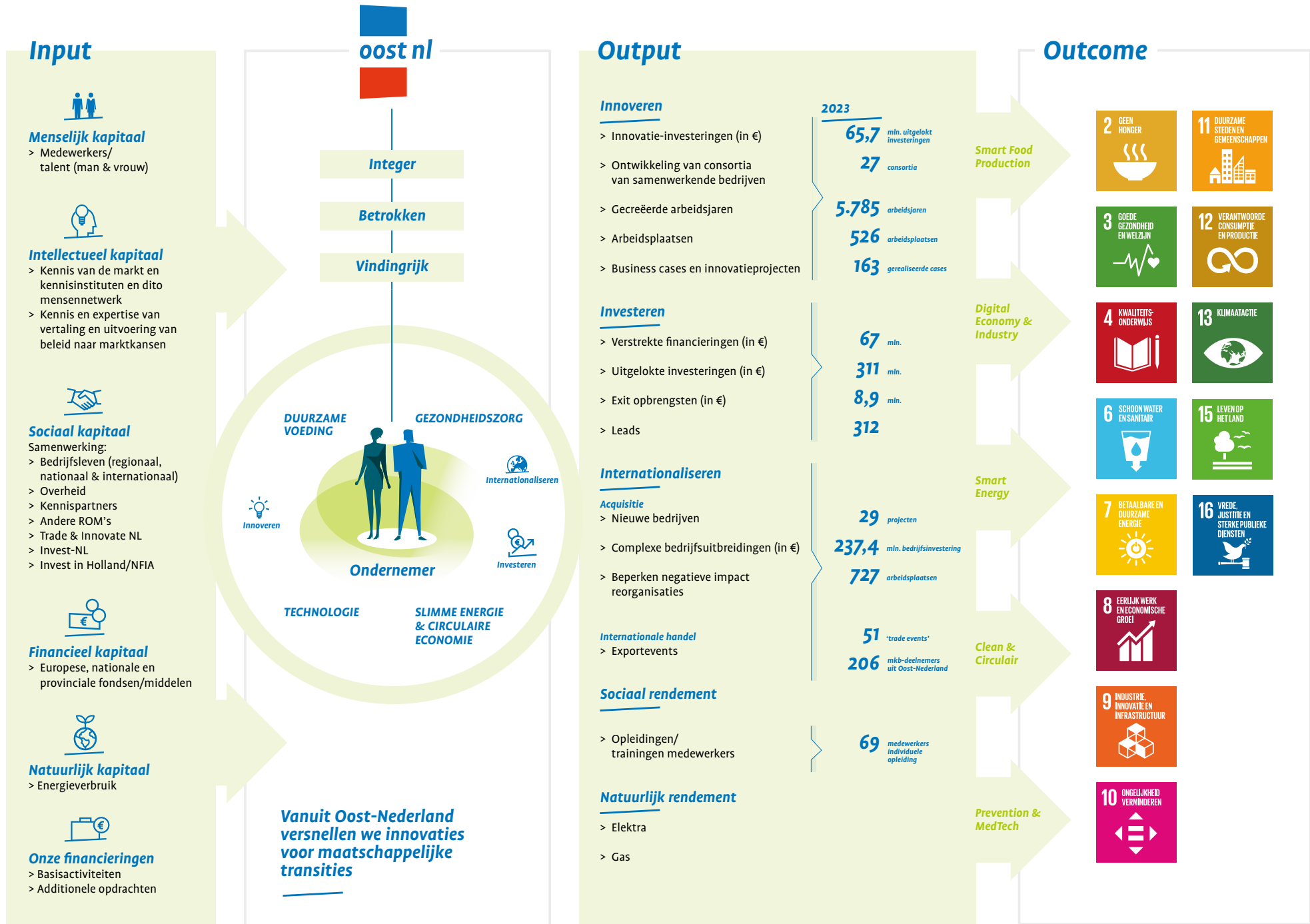

Cano-ela maakt waardevolle ingrediënten uit koolzaad

Cano-ela uit Ede ontwikkelt een innovatieve techniek om drie voedingsingrediënten uit koolzaad (ook wel canola genoemd) te halen: olie, eiwitten en vezels. Van die ingrediënten kunnen voedselproducenten producten maken. Met financiering van Vroegefasefinanciering (VFF) Gelderland gaat Cano-ela verder marktonderzoek doen en op termijn een pilotfabriek opzetten. Oost NL beheert VFF Gelderland en werkt daarbij nauw samen met AgriFoodTech accelerator, StartLife.

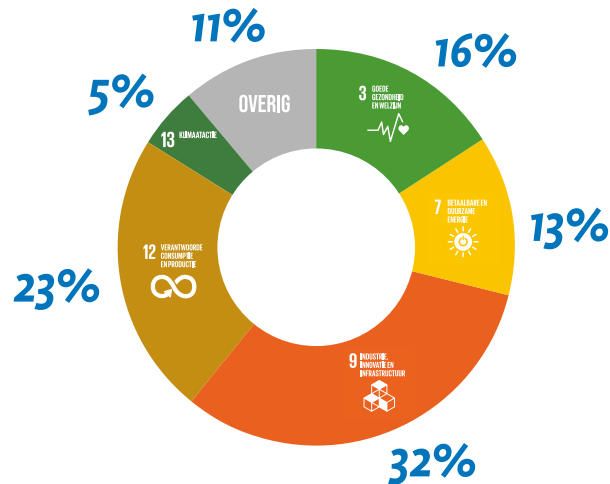
Cano-ela heeft een proces om de verschillende componenten van het zaad van elkaar te scheiden. Daardoor is het mogelijk om niet alleen de olie uit het zaad te winnen, maar bijvoorbeeld ook proteïnen en koolhydraten.

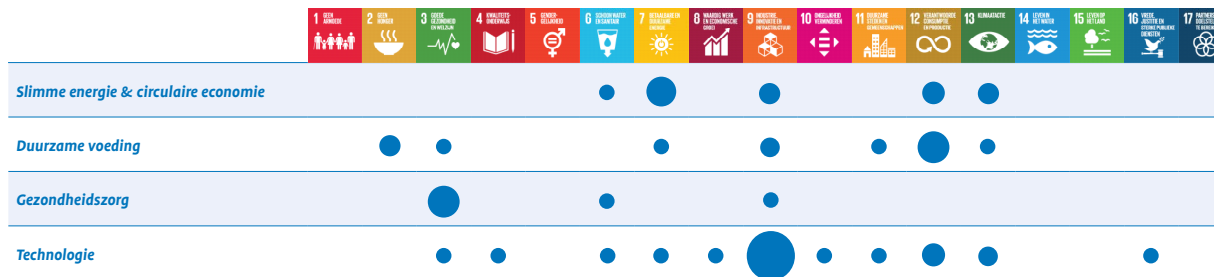
SDG's

Met onze inzet dragen we bij aan de Sustainable Development Goals: zeventien mondiale doelstellingen gericht op het oplossen van wereldwijde problemen, zoals armoede, honger, ongelijkheid en klimaatverandering.

Figuur: Procentuele verdeling projecten (in aantallen projecten) per Sustainable Development Goal.

Impact op de gerealiseerde projecten 2023

Figuur: Verdeling projecten (in aantallen projecten) per Sustainable Development Goal en sector. Hoe groter de bol hoe meer projecten.

Om onze bijdrage inzichtelijk te maken, koppelen we onze prestaties aan de SDG's. Dit past in het gezamenlijke streven van de ROM's naar een consistente impactrapportage.

Case

Op weg naar een circulaire en duurzame operatiekamer

Verpakkingen en medische producten die worden gebruikt in de zorg hebben een aanzienlijke impact op het milieu. De vraag naar deze producten groeit en de totale zorgkosten nemen toe.

De CIRCO-track 'Waardebehoud van wegwerpmateriaal in de zorg' had als doel om verspilling tegen te gaan en circulaire alternatieven en oplossingen te vinden voor verpakkingen, eenmalige producten en gecontamineerd afval. Oost NL organiseerde de track samen met Medisch Spectrum Twente wierf bedrijven voor deelname. CIRCO-tracks zijn een initiatief van CIRCO Hub Oost-Nederland, waaruit Oost NL samen met Kiemt verschillende tracks organiseert.

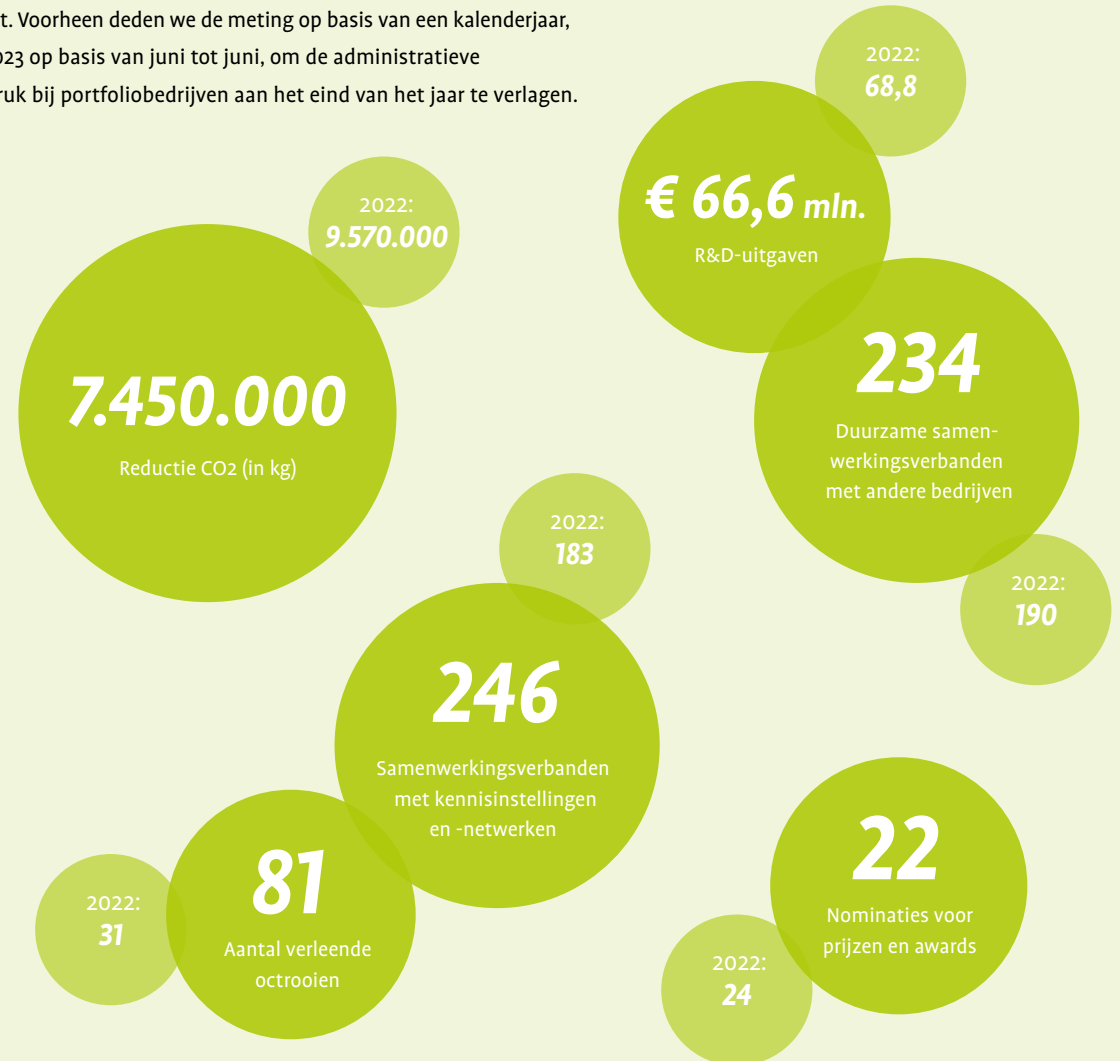

Onze input: maatschappelijk verantwoord ondernemen

Naast het bepalen van onze (positieve) impact via onze output, kijken we uiteraard ook, waar we als organisatie een bijdrage kunnen leveren op het gebied van maatschappelijk verantwoord ondernemen (MVO). Hiervoor heeft Oost NL in 2023 een nieuw MVO-beleid opgesteld, over hoe we met onze input het meeste invloed hebben op de SDG's. In ons MVO-beleid staan vier thema's centraal: de CO₂-uitstoot van onze eigen organisatie, verantwoord inkopen, vitaliteit en lokale betrokkenheid. Dit beschrijven we in het hoofdstuk 'Zo werken we bij Oost NL'.

Impact van portfoliobedrijven

Naast onze eigen maatschappelijke impact brengen we die van onze portfoliobedrijven in kaart. De onderstaande cijfers zijn van juni 2022 tot juni 2023, afkomstig van de bedrijven waar Oost NL vanuit het Participatiefonds Oost NL in deelneemt of een financiering aan heeft verstrekt. Voorheen deden we de meting op basis van een kalenderjaar, sinds 2023 op basis van juni tot juni, om de administratieve lastendruk bij portfoliobedrijven aan het eind van het jaar te verlagen.

4

Beleid en resultaat

Dit zijn de resultaten van Oost NL

Financiële resultaten

Het resultaat van Ontwikkelingsmaatschappij Oost-Nederland NV (Oost NL) komt voor 2023 uit op 5,9 miljoen euro negatief. Daarvan bedroeg het resultaat voor de ontwikkelingsactiviteiten 274.000 euro negatief en het resultaat voor de participatieactiviteiten (Capital) 5,6 miljoen euro negatief.

Het negatieve resultaat bij de ontwikkelingsactiviteiten is in lijn met de verwachting en het uiteindelijke verlies is lager dan in eerste instantie begroot. Door hogere loonkosten en inflatie, is er de afgelopen 2 jaar sprake van een stijgend kostenniveau. Dat is voor een groot deel ondervangen door kostenbesparingen. In 2024 verwachten we voor het Ontwikkelbedrijf weer binnen een nulbegroting te blijven, vanwege aanvullende inkomsten uit investeringen en subsidies.

Door een toename in de voorzieningen van 8 miljoen euro komt het resultaat van het participatiebedrijf negatief uit. Deze toename is dit jaar bovengemiddeld door markt-omstandigheden. Het is inherent aan de aard van onze investeringen dat voorzieningen fluctueren. De getroffen voorziening wordt niet veroorzaakt doordat de business case of achterliggende technologie onvoldoende kans van slagen heeft.

Wat we zien is dat de markt voor cofinanciering verslechtert. Private partijen zijn in de huidige economische omstandigheden minder snel geneigd risicovollere business cases met langere doorlooptijd te financieren. Voor Oost NL is het samen instappen met een co-financier een vereiste om te kunnen participeren in een onderneming. Met name in de Health-sector zien we ondernemingen in de knel komen door langer dan verwachte doorlooptijden bij Europese goedkeuringsinstanties. Oost NL zet zich in om deze bedrijven te helpen deze periode zo goed mogelijk te overbruggen.

De meerwaarde van de portefeuille, op basis van de 'fair market value' ten opzichte van de boekwaarde, is in het verslagjaar gedaald met 0,7 miljoen euro en bedroeg ultimo 2023 10,4 miljoen euro (2022: 11,1 miljoen euro). De meerwaarde is niet in de balans gewaardeerd.

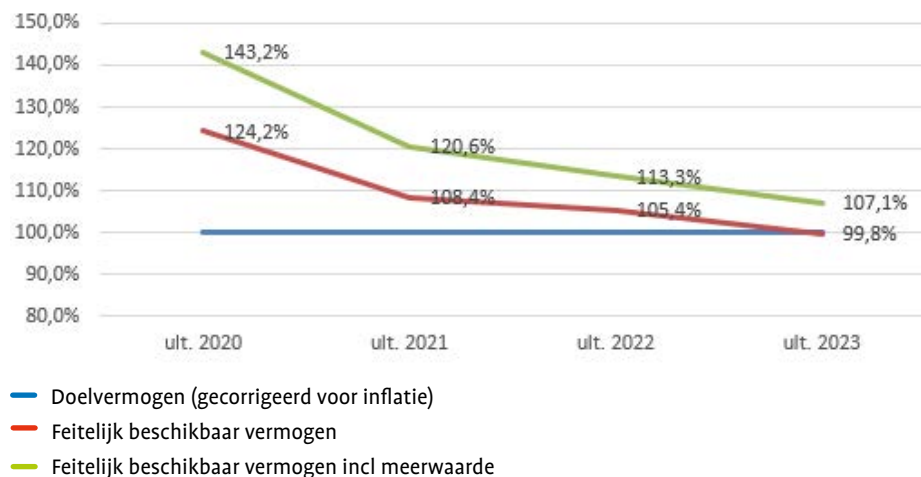
De vermogenspositie van Oost NL is gezond. Het geïnvesteerd vermogen bedroeg ultimo 2023 68,2 miljoen euro. Het eigen vermogen bedroeg ultimo 2023 142 miljoen euro. De liquide middelen bedroegen ultimo 2023 92 miljoen euro.

Realisatie doelvermogen

In de aandeelhoudersinstructie van Oost NL is opgenomen dat de koopkracht van het doelvermogen van Oost NL in meerjarig perspectief in stand blijft. Hieronder wordt verstaan: de koopkracht van het door de aandeelhouders ter beschikking gestelde kapitaal, over een periode van vijf jaar. De eerste meetperiode was van 2016 tot en met 2020. In 2021 is er een nieuwe 5-jaarsperiode gestart.

Onderstaande grafiek laat de ontwikkeling van het beschikbare vermogen van Oost NL zien over de afgelopen jaren, uitgedrukt in een percentage van het doelvermogen. In 2023 zien we dat dit percentage is afgenomen, door het verlies in het verslagjaar en doordat het doelvermogen fors is toegenomen door de verplichte correctie voor de stijgende inflatie. We verwachten dat het aantal exits na deze investeringsperiode weer toeneemt waarmee de revolverendheid op de lange termijn weer boven de 100% uitkomt.

Figuur: Ontwikkeling eigen vermogen Oost NL

Naast ons eigen investeringsfonds, Participatiefonds Oost NL, beheren wij als manager ook fondsen voor de provincies Gelderland en Overijssel en het Ministerie van EZK.

Het resultaat van ons handelen – wat wij betekenen voor Oost-Nederland – is dus niet alleen zichtbaar in onze eigen cijfers, het staat ook de jaarverslagen van andere fondsen. In de paragraaf ‘Realisatie prestatie-indicatoren’ staat informatie inzake de fondsen onder beheer.

Realisatie prestatie-indicatoren

Wij rapporteren over onze resultaten in het verslagjaar aan de hand van de prestatie-indicatoren die we hebben gedefinieerd voor onze drie kerntaken: Innoveren, Investeren en Internationaliseren. Deze prestatie-indicatoren overlappen grotendeels met de kpi's in ons waardecreatiemodel. Zie de paragraaf ‘Maatschappelijke impact’ en de bijlage ‘Dit zijn de prestatie-indicatoren van Oost NL’.

Innoveren

We zijn goed op weg om de doelen van ons Meerjarenplan 2022-2025 te realiseren; de resultaten op het terrein van innoveren zijn op hoofdlijnen conform verwachting. De meeste projecten zijn gericht op technologie, gevolgd door projecten in de sectoren energie & circulair, gezondheid en tot slot voeding.

Oost NL is bijvoorbeeld nog steeds nauw betrokken bij de opzet van slimme energieknooppunten (smart energy hubs) op tien locaties in de regio. Deze knooppunten komen op bedrijventerreinen waar de energiecomplexiteit en energiecongestie hoog zijn en waar bovenlokale regie nodig is om tot oplossingen te komen. Doel is om op basis van deze pilots tot twee à drie formats te komen die opschaalbaar zijn naar alle bedrijventerreinen in de regio en later heel Nederland.

Onze businessunit Business Development realiseerde een projectvolume van 65,7 miljoen euro aan uitgelokte innovatie-investeringen. Dit was hoger dan de beoogde doelstelling. Het aantal arbeidsjaren kwam uit op 5785 en het aantal directe arbeidsplaatsen op 526. Dit illustreert dat de - mede door onze inzet - gerealiseerde investeringen een grote multiplier voor de reeds bestaande werkgelegenheid in de bedrijven kennen. Het ministerie van Economische Zaken en Klimaat heeft de ambitie om deze R&D-impuls op te trekken van 2,5 naar 3,0 procent. Dat zet de indicator innovatie-investeringen weer vol in de schijnwerpers.

Oost NL heeft tijd en energie gestoken in ontmoetingen bij bedrijven en instellingen. Innovaties ontstaan wanneer diverse disciplines elkaar ontmoeten en versterken. Oost NL kan deze voedingsbodem alleen vruchtbaar houden als de eigen afdeling voor 'research and development', gevoed door

de basisfinanciering van de subsidienten, op orde blijft. We vragen hier aandacht voor, omdat we de 'R&D-post' binnen Innoveren zien afkalven.

Het aantal gerealiseerde consortia lag in 2023 onder de doelstelling. De omvang van projecten en consortia neemt toe. Dat betekent dat we langer werken aan de vorming van een groot consortium dan aan vele kleine. Het belang om grote en/of kleine consortia te vormen blijft onverminderd groot. Vanuit de (grote) consortia ontstaan namelijk ten

samen vooruit

Think East Netherlands

In de regio Oost-Nederland werken partners in het platform Think East Netherlands samen aan innovatieve oplossingen voor een gezonde en duurzame toekomst voor iedereen. De ambities en plannen zijn gebundeld in de Oost-Nederlandse strategische innovatieagenda. Kennisinstellingen, Economic boards, provincies Gelderland en Overijssel, regio's, clusterorganisaties en (koepel) organisaties, werken samen aan vernieuwing en innovaties die bijdragen aan veilig en duurzaam voedsel, gezond leven, digitalisering, schone energie en circulaire economie.

Think East Netherlands richt zich op de versterking van de positie en de innovatiekracht van de regio Oost-Nederland met aandacht voor het innovatief mkb, economische structuurversterking, bijdragen aan maatschappelijke uitdagingen, verhoging van het investeringsvolume en de uitvoering van grootschalige projecten. Samen met partners en Europese en nationale overheden, werkt Oost-Nederland aan het versnellen van innovaties, met als motto 'Make innovation work.' Hierbij werkt de regio samen aan de ontwikkeling van inhoudelijke voorstellen voor EU- en nationale programma's.

eerste concrete samenwerkingen en ten tweede onderling vertrouwen. Vertrouwen is een van de basisvoorwaarden om samen te ontwikkelen en te durven innoveren.

Trots zijn we op de ecosystemen op het gebied van digitalisering. Digitalisering loopt immers als een rode draad door alle sectoren en door alle maatschappelijke uitdagingen. Met de European Digital Innovation Hubs en AI-hub Oost-Nederland onderzoeken vele organisaties en bedrijven de mogelijkheden op het gebied van digitalisering en kunstmatige intelligentie.

In 2023 heeft Oost NL een bijdrage geleverd aan het aantrekken van de Nationaal Groeifonds-projecten Polaris, Battery Competence Cluster, 6G Future Network Services en NXTGEN High Tech en Deltaplan Valorisatie. Samen vertegenwoordigen deze projecten ruim miljard euro aan overheidsinvesteringen waartegen miljard euro aan bedrijfsinvesteringen moet staan. Het geld voor deze toonaangevende projecten 'landt' niet allemaal in onze regio; aan ons de taak om ervoor te zorgen dat bedrijven met innovatieve ideeën in ons werkgebied hierop aansluiten. Daarnaast zijn we in 2023 naar verwachting bij 3 tot 5 nieuwe aanvragen betrokken, waarover Nationaal Groeifonds in 2024 beslist. In 2024 en volgende jaren levert deze majeure inspanning vruchten af.

In totaal waren we betrokken bij 4 aanvragen die zijn toegekend in 2023. Niet alles lukt. De aanvraag rond elektrische luchtvaart bijvoorbeeld, waar we intensief bij betrokken waren, is helaas niet gehonoreerd.

Goedkeuring Europese projecten en programma's

I3-programma

De Europese Commissie heeft begin 2023 4 voorstellen voor innovatieve projecten goedgekeurd waar het Oost-Nederlandse mkb aan deelneemt. De projecten vinden cofinanciering in het I3-programma, een nieuw instrument van de Europese Unie. Bij 2 van de 4 projecten heeft Oost NL een rol in het programmamanagement:

RegioGreenTex is een initiatief dat de huidige valkuilen van een circulaire-economiemodel binnen de textielindustrie in de gehele EU in kaart brengt en verkleint. Wageningen University & Research, Oost NL, Saxcell en Regionaal Textielsorteercentrum Twente zijn vanuit Oost-Nederland betrokken bij het project.

HealthChain is een vraaggestuurd programma gericht op digitale oplossingen voor de gezondheidszorg. Aan HealthChain doen Oost NL en het Rijnstate Ziekenhuis mee. Philips Medical Systems voert een voucherregeling voor mkb uit in, onder andere, Oost-Nederland.

INTERREG VI-A

In 2023 ontvingen we het goede nieuws dat 2 van onze aanvragen in het INTERREG VI-A programma Duitsland-Nederland zijn goedgekeurd. Oost NL gaat de komende 4 jaar als leadpartner invulling geven aan beide projecten. Het betreft de volgende projecten:

Het project **INDUSTR_14.0** is de opvolger van Europese projecten Digipro en Ipro-N. Het programma is gericht op het peloton van de maakindustrie. De komende 4 jaar is er ruimte voor ongeveer 200 mkb-bedrijven in de Nederlands-Duitse grensregio.

Manufacturing NextMaterials (MNM) ondersteunt bedrijven in de materiaaltechnologie bij het opschalen van prototype naar productie, via het formuleren en uitvoeren van test-productieplannen. De doelgroep van MNM zijn mkb'ers die werken met composiet, keramiek, halfgeleidermaterialen en materialen voor batterijen en fotonica.

Investeren

Onze businessunit Capital investeerde vanuit Participatiefonds Oost NL en verschillende fondsen onder management in 64 ondernemingen. Het totaalbedrag aan investeringen is een record: 67 miljoen euro.

De combinatie van diverse fondsen onder management van Oost NL zorgt voor een meer complete financieringsketen. Daardoor kunnen we bedrijven van een start-up-/vroeg fase tot een latere opschalingsfase helpen. Fondsen zoals het Participatiefonds Oost NL en de fondsen onder beheer van Oost NL, zoals Startupfonds Gelderland, Vroegefasefinanciering Gelderland en Vroegefasefinanciering Overijssel, hebben een baanbrekende rol, door innovatieve bedrijven in een vroege fase te ondersteunen.

We zien dat het financieringsecosysteem voor de vroege fase in Nederland mogelijkheden biedt. Voor start-ups blijft het zoeken naar middelen vanuit de overheid, daar waar marktpartijen hier niet of nauwelijks op inspelen. Tegelijkertijd is het voor Nederlandse bedrijven moeilijker (in vergelijking met andere Europese landen) om op te schalen naar een volgende fase. Dat komt deels doordat de investeringen die daarbij komen kijken (denk aan productiefaciliteiten) nog een te grote stap zijn. Hier spelen we op in met onder meer de investering in Polestar Circular Debt Fonds (voor leningen voor de eerste circulaire productiefabrieken) en Icos Capital (voor innovaties in klimaattechnologie).

Uitgangspunt van al onze investeringen is dat ze passen binnen de (sub)ecosystemen. Bijvoorbeeld op het gebied van fotonica en energie. Zo hebben we in Arnhem geïnvesteerd in de verduurzaming van werklocatie Arnhems Buiten, waar bedrijven met een focus op de energietransitie zich vestigen.

En in het Gelders Warmte Infra Bedrijf (GWIB), een samenwerking tussen provincie Gelderland en Aliander. GWIB is koploper in Nederland om warmteprojecten te ontwikkelen samen met de markt. In de nieuwe Wet collectieve warmtevoorziening staat dat een warmtenet voor een meerderheid in publieke handen moet zijn. GWIB past binnen die ambitie.

Een bijzondere investeringsronde was die van de Nijmeegse Philips-spin-off Tagworks Pharmaceuticals. Het bedrijf haalde in 2023 59,5 miljoen euro op om met haar 'click-to-release chemistry' de medicijnenwereld op z'n kop te zetten. Dergelijke 'klikchemie', waarbij twee stoffen alleen reageren als ze elkaar (in het lichaam) tegenkomen, blijkt geschikt om verschillende types kanker nauwkeuriger te behandelen. Tijdens de corona-pandemie haalde Tagworks financiering op via MKB Kredietfaciliteit Gelderland (MKG) en afgelopen jaar volgde een vervolginvestering vanuit Participatiefonds Oost NL.

Oost NL deed in 2023 19 investeringen vanuit Participatiefonds Oost NL en 55 investeringen vanuit fondsen onder beheer. Daarnaast realiseerden we voor een bedrag van 8,9 miljoen aan exit-opbrengsten, mede door de succesvolle verkoop van NDIX en GATT.

Hoewel deze exits wellicht anders doen vermoeden, lijkt het gunstige verkoopklimaat van vorig jaar nagenoeg verdwenen. Hierdoor blijft de geplande verkoop van bedrijven waarin we eerder hebben geïnvesteerd, onder de doelstelling. Dit heeft een nadelig effect op het jaarresultaat. De mate waarin het geld weer terugkomt in de fondsen om opnieuw te investeren (revolverendheid) blijft op orde.

Marktfonds voor circulaire scale-ups

In het derde kwartaal van 2023 investeerde Participatiefonds Oost NL, samen met Perspectiefonds Gelderland, in Polestar Circular Debt Fund. Dit unieke marktfonds in Nederland richt zich op de groeiende vraag naar schuldfinanciering voor circulaire scale-ups in de kapitaalintensieve ontwikkelfase. Het is het grootste investeringsfonds voor de circulaire economie in Europa. Het fonds verstrekt financiering aan innovatieve circulaire projecten.

Stimuleren deeptech in Oost-Nederland

Het Nederlandse deeptech-fonds Innovation Industries haalde begin 2023 200 miljoen euro op voor hun 3e fonds om te investeren in jonge deeptech-bedrijven. Net als bij de voorgaande fondsen van Innovation Industries, die samen ongeveer 275 miljoen bevatten, is in dit 3e fonds geïnvesteerd door de pensioenfondsen van de techsector, PME en PMT. Oost NL investeerde in het fonds vanuit Participatiefonds Oost NL en vanuit Perspectiefonds Gelderland.

Exit NDIX

Relined Fiber Network (Vianen), onafhankelijk leverancier van glasvezelverbindingen in Noordwest-Europa, maakte in augustus 2023 bekend NDIX uit Enschede over te nemen. De overname versterkt de positie van Relined en NDIX in de markt en vergroot hun aanbod van connectiviteitsdiensten. Met de overname komt een eind aan ruim 20 jaar aandeelhouderschap van Oost NL in NDIX, dat met hun glasvezelnetwerk het vestigingsklimaat in Twente en Duitsland heeft versterkt.

Exit GATT

Ethicon, een medisch technologiebedrijf en dochter van Johnson & Johnson, kondigde midden november de CE-markering aan van ETHIZIA™, een bloedstelpende 'pleister', die een oplossing biedt voor moeilijk te controleren inwendige bloedingen. De flexibele pleister komt van GATT Technologies uit Nijmegen. Ethicon nam GATT in mei 2022 over. Met de goedkeuring van het product voor de Europese markt maakt Ethicon die overname wereldkundig. GATT was een portfolio bedrijf van Participatiefonds Oost NL en van Innovatie- en Energiefonds Gelderland (IEG), een fonds van de provincie Gelderland waar Oost NL fondsmanager van is.

samen vooruit

Uit ultimo 2023 bedroeg de gecalculeerde meerwaarde van het portfolio 10,4 miljoen euro. Met inbegrip van deze meerwaarde voldoet Oost NL aan de meerjarige rendementsdoelstelling van de aandeelhouders: het in stand houden van de koopkracht van het doelvermogen van het participatiebedrijf in meerjarig perspectief. Oost NL investeerde in 2023 vanuit het Participatiefonds Oost NL 10,8 miljoen euro (cash-out), hetgeen bijna 82 procent van de jaardoelstelling was. Voor alle fondsen onder beheer investeerden we (cash out) het hoge bedrag van 37,2 miljoen euro (tegen een doelstelling van 51,5 miljoen euro), wat 66 procent ten opzichte van het investeringsniveau van vorig jaar is.

Hyosung op Arnhems Buiten

Het Zuid-Koreaanse Hyosung gaat haar Europese R&D-centrum vestigen op het rijksmonumentale voormalige KEMA-park Arnhems Buiten. Vanuit dit nieuwe R&D-centrum wil het bedrijf werken aan de verduurzaming en doorontwikkeling van het Europese elektriciteitsnet. De komst van Hyosung versterkt de positie van Arnhems Buiten als energie-innovatie-campus. Samen met de Netherlands Foreign Investment Agency (NFIA), ondersteunde Oost NL Hyosung bij de vestiging. De opening van het centrum in het voormalig KEMA-testlab, gebouw B31, staat gepland in het eerste kwartaal van 2024.

Hyosung Heavy Industries is onderdeel van Hyosung Corporation, een Zuid-Koreaans industrieel conglomeraat. Het onderdeel Hyosung Heavy Industries heeft ruim 3.000 werknemers en richt zich onder meer op industriële energieopslag en transformatoren.

Hyosung past goed bij Arnhems Buiten. Sinds 2022 ontwikkelen City Developer-S en Perspectiefonds Gelderland, een fonds van de provincie Gelderland dat Oost NL beheert, het terrein tot een hotspot voor de energietransitie.

Internationaliseren

We zijn blij met de kwaliteit van de internationale bedrijven die we hebben geholpen met vestiging of uitbreiding in Overijssel of Gelderland. Het zijn veelal bedrijven met aantoonbaar toegevoegde waarde voor onze innovatieclusters. De meeste acquisitieprojecten zijn gericht op de sectoren energie & circulair, gevolgd door voeding, technologie en gezondheid. Vanwege externe factoren, zoals bijvoorbeeld hoge rente en economische onzekerheid, blijven de aantallen gerealiseerde vestigingen en uitbreidingen dit jaar wat achter bij de planning.

Onze businessunit International ondersteunde in 2023 29 bedrijven met een vestiging of uitbreiding in de regio. Twee van de nieuwe vestigers zijn het Zuid-Koreaanse bedrijf Hyosung op Arnhems Buiten en het Zuid-Afrikaanse AIH Group in Hengelo. Ook zijn we trots op de vestiging van het Amerikaanse Kalsec in Wageningen en de investering van het Duitse Bosch Thermotechniek in Deventer. AIH Group draagt met hun focus op EV's bij aan schoner transport. Hyosung helpt mee het elektriciteitsnetwerk te verzwaren en netcongestie verleden tijd te maken. Kalsec draagt bij aan innovatie in voedingsmiddelen en onderzoek naar gezonde voeding. Bosch ten slotte, draagt bij aan de energietransitie met verwarmingsketels op waterstof.

Dat het aantal vestigers in 2023 lager lag dan voorgaande jaren, heeft meerdere oorzaken. Allereerst vormde 2023 economisch gezien het staartje van corona; in de coronajaren waren de mogelijkheden om te reizen en internationaal zaken te doen beperkt. In de jaren 2020 tot en met 2022 hebben we de leads in de pijplijn, juist doordat het krijgen van nieuwe leads in die jaren moeilijk was, volledig benut. Dat verklaart de terugval in 2023. We steken nu weer nieuwe

tijd en energie in het vullen van de pijplijn. Een andere oorzaak voor minder vestigingen, is dat we bij de acquisitieprojecten steeds scherper letten op de toegevoegde waarde van de bedrijven en onze economische veiligheid: van volume naar waarde. Een aantal verzoeken voor ondersteuning hebben we diplomatiek afgewezen.

samen vooruit

Handelsmissie Baltische Staten

In september 2023 organiseerde Oost NL samen met de provincie Overijssel en Logistics Overijssel een verkennende handelsmissie naar de Baltische Staten. Deze missie bood bedrijven en kennisinstellingen uit de provincie Overijssel een unieke kans om nieuwe afzetmarkten te verkennen en zakenpartners te vinden in deze snelgroeiende regio. De Baltische Staten - bestaande uit Estland, Letland en Litouwen - zijn van toenemend belang vanwege hun groeiende verbinding met Europese logistieke netwerken en verschuiving naar Europa, vooral door geopolitieke ontwikkelingen. Deze handelsmissie opende de deur naar de Noordzee Baltische Corridor, een strategische handelsroute die landen in (Noord-)Europa met elkaar verbindt via spoor, weg en water.

Handelsmissie Minnesota versterkt MedTech-hubs Nederland en VS

In het voorjaar van 2023 bezocht een groep innovatieve MedTech-bedrijven, waarvan 7 uit Gelderland en Overijssel, Minnesota om daar nieuwe Amerikaanse klanten en samenwerkingspartners te ontmoeten. De medische technologieclusters in Minnesota en Oost-Nederland delen de focus op 'high complexity, high value & low volume'. We organiseerden deze missie vanuit GO4EXPORT, samen met BOM, Liof en RVO. Het Twentse bedrijf LipoCoat tekende er een overeenkomst met het Amerikaanse bedrijf Heraeus Medevio, voor samenwerking op R&D. Minister Ernst Kuijpers was aanwezig bij de ondertekening.

Overigens blijven we investeren in het investeringsklimaat en de bedrijvigheid. We vragen ondernemers wat hun wensen en ambities zijn en peilen in hoeverre de regio daaraan voldoet. In 2023 voerden we met zo'n 200 bedrijven gesprekken over het investeringsklimaat en hun investeringsplannen, veelal bedrijven met een buitenlandse moeder. Daarnaast voerden we handelsadviesgesprekken met 95 mkb'ers in onze regio en legden we nieuwe contacten met zo'n 108 buitenlandse

bedrijven die zich mogelijk hier willen vestigen. De nieuwe bedrijfsvestigingen en -uitbreidingen leveren 727 nieuwe banen op en zo'n 237 miljoen aan geïnvesteerd bedrijfskapitaal in Gelderland en Overijssel.

Onze internationale handelsactiviteiten liepen in 2023 goed op schema. De buitenlandse economische missies, de gezamenlijke buitenlandse beursbezoeken en de informatiebijeenkomsten over zakendoen in het buitenland werden goed bezocht.

In het kader van het internationale handelsprogramma GO4EXPORT organiseerden wij 51 events (handelsmissies, gezamenlijke beursbezoeken, informatiebijeenkomsten, trainingen) waaraan 206 unieke bedrijven vanuit Gelderland en Overijssel deelnamen. De deelnemers waardeerden de events zeer positief; we kregen er gemiddeld een 8 voor. We voerden deze activiteiten uit met verschillende partners in de regio waarbij Oost NL de regierol had.

oor de nationale afstemming van internationale handelsactiviteiten werkt Oost NL intensief samen met de andere ROM's en met RVO in het Trade & Innovate NL netwerk. We werken steeds vaker samen met de partners in dit netwerk bij de organisatie van buitenlandse missies. Zoals de economische missie op medische technologie naar het Amerikaanse Minnesota.

Enterprise Europe Netwerk (EEN) wierp voor het tweede jaar op rij zijn vruchten af. Zo was Farmers4All uit Dedemsvaart, een bemiddelingscollectief voor agrarische bedrijven, op zoek naar nieuwe toeleveranciers voor hun assortiment. Via EEN hebben we een bedrijf in Italië gevonden waar nu producten van Farmers4All te koop zijn.

Autocraft opent EV-faciliteit in Arnhem

Het Britse Autocraft EV Solutions, onderdeel van Autocraft Solutions Group, vestigde zich in 2023 Arnhem. Het bedrijf is een toonaangevende speler als het gaat om het testen en repareren van elektrische voertuigen (EV). De bredere groep richt op het produceren en reviseren van motoren en andere duurzame aandrijfoplossingen voor de wereldwijde automarkt. In Arnhem richt het bedrijf zich op het herstellen van EV-batterijpakketten. Oost NL ondersteunde het bedrijf bij de oprichting, in samenwerking met het Netherlands Foreign Investment Agency (NFIA), Industriepark Kleefse Waard (IPKW), Connectr en de gemeente Arnhem. De markt voor elektrische voertuigen groeit en zal in de toekomst nog veel verder groeien; 30% van iedere nieuwe auto die in Europa wordt verkocht, heeft een accupakket aan boord. Autocraft heeft een gepatenteerde testmethode ontwikkeld waarmee batterij-defecten op cellulair niveau kunnen worden gedetecteerd. Dit maakt een gerichte aanpak van EV-reparatie mogelijk.

Prestatie-indicatoren

(bedragen zijn in miljoenen euro's)

Innoveren

Uitgelokte investeringen	€ 65,7	€ 62,5	€ 84,2
Arbeidsjaren	5785	5.500	6407
Arbeidsplaatsen	526	550	674
Gerealiseerde cases	163	125	337
Consortia	27	62,5	38

Investeren (inclusief Fondsen onder Beheer)ⁱⁱ

Verstekte financieringen	€ 67	€ 86,4	€ 60
Investerings (cash-out)	€ 37,2	€ 54,6	€ 55,9
Exit-resultaat	€ 8,9	€ 9,5	€ 35,3
Arbeidsplaatsen directe Investerings + fondsinvesteringen	8.323	-	-
Arbeidsplaatsen alleen directe investeringen	2.886	-	-
Verwachte arbeidsplaatsen over 5 jaar (fte) alleen directe investeringen	5.001	-	-

Investeren (alleen participatiefonds)

Verstekte financieringen	€ 22,3	€ 22,8	€ 29,4
Investerings (cash-out)	€ 10,8	€ 13,3	€ 23,5
Exit-opbrengsten	€ 1,7	€ 3,7	€ 10,2
Arbeidsplaatsen directe Investerings + fondsinvesteringen	6.509	-	-
Arbeidsplaatsen alleen directe investeringen	2.053	-	-
Verwachte arbeidsplaatsen over 5 jaar (fte) alleen directe investeringen	2.265	-	-

Internationaliseren

Afgeronde vestigings-, uitbreidings-, behoud- en outsourced logistics-projecten	29	50	49
Nieuwe directe arbeidsplaatsen als gevolg van bedrijfsvestiging of -uitbreiding ⁱⁱⁱ	727	1.100	1.000
Investerings als gevolg van bedrijfsvestiging of -uitbreiding ^{iv}	€ 237,4	€ 100	€ 259
Aantal events voor handelsbevordering	51	30	30
Aantal mkb-deelnemers aan events voor handelsbevordering	206	385	308

Realisatie 2023

Doelstelling 2023

Realisatie 2022

Samenhangende materiële thema'sⁱ

- > Maatschappelijke transitie
- > Inclusieve innovatie
- > Directe economische impact
- > Strategisch versterken van ecosystemen
- > Samenwerking en partnerships

- > Inclusieve innovatie
- > Directe economische impact
- > Strategisch versterking ecosystemen
- > Bedrijfsvestiging
- > Samenwerking en partnerships

- > Internationale handel
- > Bedrijfsvestiging
- > Maatschappelijke transitie
- > Strategisch versterken ecosystemen
- > Samenwerking en partnerships

ⁱ Zie 'Materiële thema's voor Oost NL: dit is onze maatschappelijke impact'

ⁱⁱ Hieronder zijn tevens opgenomen alle fondsen waarvan Oost NL fondsbeheerder is: Participatiefonds Oost NL, ION+, Topfonds Gelderland, IEG, MKG, OHG, IFO I, IFO II, IFT, COL en GVI-II.

ⁱⁱⁱ Oost NL deed in 2023 22,2 miljoen euro investeringen vanuit Participatiefonds Oost NL en 44,8 miljoen euro investeringen vanuit fondsen onder beheer.

Daarnaast realiseerden we voor een bedrag van 8,9 miljoen euro voor alle fondsen onder management aan exit-opbrengsten, mede door de succesvolle verkoop van NDIX en GATT.

5

Vooruitblik

Blijven inzetten op innovatieve clusters versterkt aandacht voor de regio

Het jaar 2024 wordt het jaar van aanhoudende geopolitieke spanningen en een groeiende behoefte aan meer onafhankelijkheid voor Europa. De druk op grondstoffen en energie onderstreept de noodzaak van innovatieve duurzame oplossingen. 2024 is ook het jaar waarin we de versterkte aandacht voor de regio kunnen omzetten in concrete actie. Oost NL gelooft sterk in de kracht van de regio en regionale ondernemers. Met innovatief ondernemerschap en bestuurlijke daadkracht kunnen we grote vraagstukken met elkaar aanpakken. Oost NL ondersteunt innovatief mkb in Gelderland en Overijssel in hun streven om deze maatschappelijke uitdagingen aan te gaan.

Oost NL versterkt economie en maatschappij in uitdagende omstandigheden en in het geval van marktfalen, door - soms anticyclisch - te investeren. Dat doen we door met kennis, netwerk en geld bij te dragen aan innovaties voor de noodzakelijke transitie.

We kijken met vertrouwen naar het jaar 2024. Ons Meerjarenplan 2022-2025, gebouwd op de Investeringsagenda van Oost-Nederland, is een sterke basis. We zetten in op onze vier sectoren: de nieuwste technologie voor slim en duurzaam voedsel produceren; oplossingen voor de energietransitie en circulaire economie; innovatieve technologie voor toegankelijke gezondheidszorg en verhoging van levenskwaliteit; versnelling van de digitalisering van de industrie en vernieuwing met

digitale businessmodellen. In 2024 evalueren we, in samenspraak met onze stakeholders, het meerjarenplan.

Begin 2024 worden de plannen - en begrotingen - van de nieuwe provinciebesturen concreet. Dit heeft wellicht invloed op het werk van Oost NL. De Tweede Kamerverkiezingen van november 2023 zullen eveneens van invloed zijn op het beleid van het Ministerie van Economische Zaken & Klimaat en daarmee op de activiteiten van alle regionale ontwikkelingsmaatschappijen (ROM's).

Vooralsnog houden we vast aan de lijnen van ons Activiteitenplan Oost NL 2024. Hoewel tempo, blijven ontwikkelen en continuïteit randvoorwaarden zijn voor innovatie, kijken we uiteraard in goed overleg met onze subsidiënten of in de loop van 2024 aanpassingen nodig zijn. We hopen daarnaast op duidelijkheid of wet- en regelgeving rondom bijvoorbeeld warmtenetten en stikstof, zodat ondernemers nieuwe initiatieven kunnen ontplooiën.

Uit het in 2023 uitgevoerde medewerkersbetrokkenheidsonderzoek blijkt dat veel van onze collega's een intrinsieke motivatie hebben om, via hun werk, de wereld mooier te maken. Steeds vaker doen we dat vanuit verschillende disciplines samen – en steeds meer langs de lijnen van de 'sector'. Vanuit de samenwerking tussen investeren, innoveren en internationaliseren verwachten we bedrijven nog sneller en beter te helpen. Deze werkwijze hebben we de afgelopen jaren al ingezet, om die in 2024 nog verder vorm te geven.

Het jaar 2024 staat uiteraard ook in het teken van nieuwe investeringen in bedrijven die bijdragen aan economie en maatschappij. Dat wordt mede mogelijk gemaakt door de kapitaalstortingen en de opbrengsten uit exits in voorgaande jaren. De middelen die daaruit vrijkwamen, kunnen we opnieuw investeren in innovatieve bedrijven van de toekomst. We hopen dit jaar de fondsenstructuur – en de complexiteit die daarmee samenhangt – verder te vereenvoudigen. Bijvoorbeeld door investeringscriteria gelijk te trekken. Zo voorkomen we bureaucratie in onze organisatie en kunnen we nog efficiënter en slagvaardiger handelen. Dit zou in de huidige tijd en markt een welkome vereenvoudiging zijn, om maatschappelijke transities zo goed en zo snel mogelijk te helpen vormgeven.

Case

Duurzaam en biobased bouwen dankzij Tala

Tala uit Broekland (Overijssel) ontwerpt en bouwt duurzame huizen van hout en andere biobased materialen. Met hun modulaire woningconcepten draagt Tala niet alleen bij aan de verduurzaming van de bouw, maar biedt ze ook een oplossing voor de groeiende woningnood. Met een financiering van Energiefonds Overijssel en Oost NL kan het bedrijf haar huidige proces verbeteren en een nieuwe fabriek in Overijssel realiseren. In de bouw wordt vaak gebruik gemaakt van materialen als beton, baksteen en staal. De productie van die materialen veroorzaakt veel CO₂-uitstoot. In de bouwsector ligt daarmee een flinke uitdaging om de klimaatdoelstellingen te halen. Door te bouwen met hout en andere duurzame en biobased (installatie)materialen zoals vlas, hennep en bamboe, is Tala in staat om netto CO₂-opslag in deze woningen te realiseren.

6.

Governance

Zo ziet ons risicomanagement eruit

Het risicobeleid van Oost NL is erop gericht risico's inzichtelijk te maken, te beheersen, te verminderen of te spreiden. De toepassing van risicomanagement komt regelmatig aan de orde in het directieoverleg, bij de Audit- en Risicocommissie en in de Raad van Commissarissen. Daarnaast toetst de accountant de opzet en effectieve werking van ons interne controlesysteem.

Onze risicobereidheid

Oost NL heeft het karakter van een hoogrisico-financier. Veel van de ondernemingen die wij financieren zijn start-ups: technologiegedreven en innovatieve bedrijven. Investeren is dan ook niet zonder risico's. Bij jonge innovatieve bedrijven zijn zowel de technologie als de onderneming nog in ontwikkeling. We zijn bereid een risicoprofiel te accepteren dat marktpartijen, zoals banken of andere investeerders, niet accepteren. Centraal staat de mate van revolverendheid van het fonds, oftewel de mate waarin het initiële fondsvermogen in stand wordt gehouden en niet het periodieke resultaat. Dit betekent een grotere volatiliteit in het resultaat per jaar. Het is daarom reëel om rekening te houden met een minimaal rendement of zelfs afboekingen op de investeringen.

Financiële risico's willen we zoveel mogelijk beheersen, onder meer met interne processen en beoordelingen bij het aangaan van een financiering en daarna bij de monitoring van de risico's. We maken een afweging tussen het risico enerzijds en de mogelijke maatschappelijke winst anderzijds. Dit speelt vooral voor het aangaan van participaties en leningen. Voor het uitvoeren van (gesubsidieerde) projecten nemen we waar nodig aanvullende beheersmaatregelen, zoals het samen optrekken met meerdere partijen, waardoor we het risico kunnen delen. Daarnaast nemen we ontwikkelprojecten alleen aan wanneer we deze kosten-dekkend kunnen uitvoeren. Operationele risico's, waaronder IT-risico's, willen we zoveel mogelijk mitigeren.

De onderkende risico's

In 2023 heeft de directie een risicoanalyse uitgevoerd.

We hebben onze risico's in vier categorieën onderverdeeld:

Risico's

1. Strategisch

- a Reputatie- of imagoschade
- b Onvoldoende strategische executiekracht op uitvoering meerjarenplan
- c Volatiliteit in politieke omgeving
- d Stakeholdermanagement niet op orde

2. Financieel

- a Ontwikkeling exploitatiebijdragen ontwikkelbedrijf zijn niet in lijn met ontwikkelingen opdrachten en activiteiten
- b De opbrengsten in het capitalbedrijf zijn onvoldoende om de gemaakte beheerskosten te dekken
- c Kredietrisico in de investeringsportefeuille
- d Liquiditeitsrisico

3. Operationeel

- a Informatiebeveiliging
- b Onvoldoende kwaliteit stuurinformatie
- c Kwetsbaarheid op sleutelposities
- d Onvoldoende in staat om goede mensen aan te trekken

4. Integriteit

- a Niet voldoen aan wet- en regelgeving
- b Juridische fouten/ommissies in procesgang en contracten

De indeling van de risico's, op basis van kans en impact, hebben we in de navolgende 'heatmap' weergegeven, waarbij de prioriteit voor risicomanagement loopt van rechtsboven (hoog) naar linksonder (laag).

Toelichting op de risico's en belangrijkste beheersmaatregelen

Strategische risico's

Oost NL is zich bewust van haar strategische risico's. Voor zover die risico's het gevolg zijn van ontwikkelingen bij stakeholders, met als gevolg mogelijk minder financiële middelen voor Oost NL, zijn ze door ons beperkt beïnvloedbaar. Van belang is een scherpe profilering van de propositie en de doelgroepen van Oost NL. Daarom hebben we voortdurend aandacht voor de synergie tussen de businessunits en de clusters. Daarnaast zijn goede contacten op bestuurlijk en ambtelijk niveau van groot belang. Samen zoeken we steeds naar de balans tussen onze maatschappelijke functie en de economische ambities. De impact is uiteraard afhankelijk van de wijziging in het economisch beleid van de stakeholders. Aandacht voor een duidelijke en heldere profilering samen met effectieve uitvoering van onze strategische doelen, draagt bij aan onze positionering en het voorkomen van reputatie- of imagoschade. Daarnaast is het van belang om onze processen, interne beheersingssystemen en checks & balances op orde te hebben. Verder monitoren we nauwlettend de externe berichtgeving en het sentiment over Oost NL in de buitenwereld. Om onze strategie door te voeren, vertaalden we het Meerjarenplan 2022-2025 naar een strategische roadmap met thema's en bijbehorende doelstellingen. De bewaking en eventuele bijsturing van jaarlijks overeengekomen kpi's vindt periodiek plaats, intern en met opdrachtgevers. Als basis voor dit overleg dienen de kwartaalrapportages, waarin we de voortgang op de strategie volgen en indien nodig bijsturen. Verder opereert Oost NL in een governance-omgeving waar verschillende bedrijfsonderdelen en fondsen om een aparte governancestructuur vragen. Binnen Oost NL hebben we de kennis en capaciteit om dit in goede banen te leiden. De start van een nieuw project of fonds vraagt om

een goede afweging over de wijze waarop het bijdraagt aan het Meerjarenplan 2022-2025 en over een zo efficiënt mogelijke manier om het binnen de organisatie te integreren en implementeren.

Financiële risico's

Voor haar activiteiten in het ontwikkelbedrijf maakt Oost NL bij aanvang van de grootste projecten een transparante en zorgvuldige projectrisicoanalyse, inclusief businesscase. De verantwoording van de gemaakte uren en overige kosten staan in een projectregistratiesysteem. Op deze wijze beheersen wij het risico dat de exploitatiebijdragen de door Oost NL gemaakte kosten niet volledig dekken. De afgelopen jaren hebben wij door cao-stijgingen en stijging van de inflatie, onze beheerskosten zien toenemen. De exploitatiebijdragen zijn niet in gelijke mate met de kostenstijgingen meebewogen, waardoor dit risico is toegenomen ten opzichte van onze inschatting in 2022. Daarnaast wordt een deel van de structurele exploitatiekosten van Oost NL gedekt met niet-structurele middelen bij het Ontwikkelbedrijf, doordat een deel van de inkomsten bestaat uit aanvullende opdrachten, die jaarlijks worden toegekend. Eind 2023 liepen een aantal van onze opdrachten af, waardoor het risico toeneemt dat een deel van de niet-structurele financiering onder druk komt te staan.

Onze investeringstak zit in een periode van investeren. Doordat er sprake is van een grote nieuwe portefeuille in opbouw, reserveren we volgens de bestendige gedragslijn relatief hoge voorzieningen, die het resultaat drukken. Tegelijkertijd komen er nog geen (grote) exits aan. Naarmate de portefeuille volwassen wordt, neemt het

aantal exits toe. De komende periode, met het fonds in de opbouwfase, loopt de revolverendheid wat terug, omdat de exit-opbrengsten uit het oudere gedeelte van de portefeuille niet voldoende zijn om deze groei te dekken. Naast goede afspraken over beheervergoedingen met opdrachtgevers en een verwachte exitplanning, wordt erkend dat dit risico inherent is aan de activiteiten van Oost NL.

Het financieel risico dat Oost NL loopt in relatie tot investeringen in participaties is mede sterk afhankelijk van de economische ontwikkelingen, landelijk en wereldwijd. Ons uitgangspunt bij de waarderingen van de participaties en leningen is in beginsel normaal tot voorzichtig. Gezien de maatschappelijke opdracht van de aandeelhouders zijn de verhoogde risico's inherent aan onze activiteiten. Dit vergt goede afstemming en communicatie over de risicobereidheid per fonds. De tactische en operationele risico's binnen onze investeringstak zijn vastgelegd in ons risicomanagementsysteem. Monitoring van de portefeuille vindt plaats in diverse overlegstructuren, zowel per sector als overkoepelend. We bespreken de ontwikkelingen in de portefeuille en sturen waar nodig bij. Beheersmaatregelen zijn verder geïntegreerd in een workflowsysteem (Ventureplan), met verschillende classificaties die laten zien welke investeringen we als meer risicovol beoordelen.

Tevens reserveert Oost NL voldoende liquide middelen om aan haar verplichtingen te voldoen. Oost NL heeft geen significante concentraties van kredietrisico's. De liquide middelen staan uit bij banken die minimaal een A-rating hebben. Voor het uitoefenen van de treasury-functie met betrekking tot de liquide middelen, neemt Oost NL de Wet

financiering decentrale overheden (Wet Fido) in acht. In de praktijk maken we alleen gebruik van deposito's. De risico's zijn vrijwel nihil.

Operationele risico's

Oost NL neemt de noodzakelijke technische en organisatorische maatregelen om de continuïteit van bedrijfskritische processen te garanderen. In 2023 is er een nieuw controlframework geïmplementeerd voor het beheersen van onze General IT controls (beheersmaatregelen voor betrouwbaarheid en integriteit van IT-systemen). Daarnaast voeren we regelmatig kwetsbaarheidsscans (onder meer een cybersecurityscan) uit. Hierdoor is de beheersing van het risico beter dan een jaar eerder.

Op het gebied van stuurinformatie heeft Oost NL in 2023 verdere stappen gezet met de doorontwikkeling van het integraal dashboardstelsel en zijn we gestart met de implementatie van een datawarehouse.

Een ander operationeel risico betreft de krappe arbeidsmarkt en de afhankelijkheid van sleutelfuncties binnen de organisatie. Net als in andere sectoren heeft Oost NL dit risico in 2023 zien toenemen. Oost NL positioneert zich als aantrekkelijke werkgever op de arbeidsmarkt, biedt een goede 'employee journey' voor haar medewerkers, inventariseert tevens haar sleutelposities op regelmatige basis en implementeert beheersmaatregelen om goede achtervang te waarborgen.

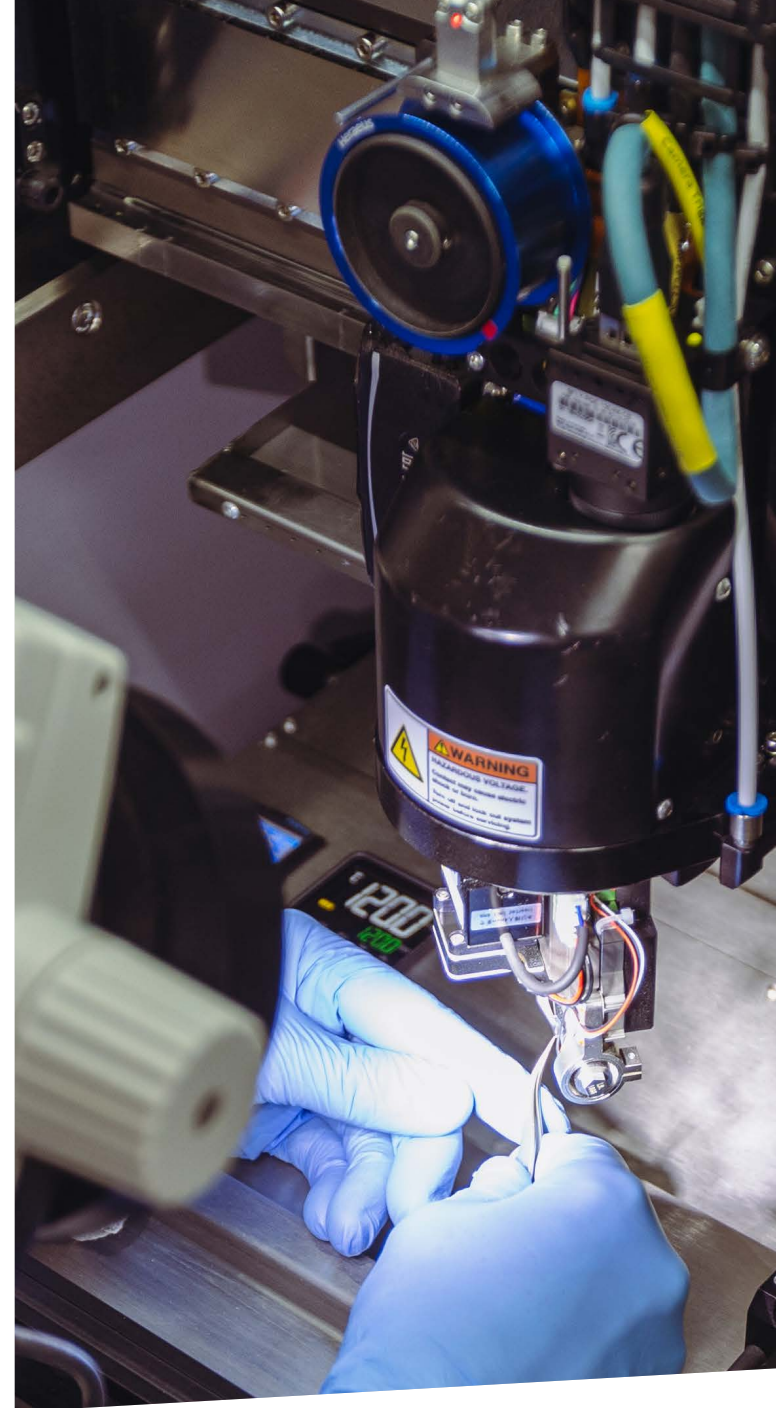
Integriteitsrisico's

Oost NL beschikt over een team van uitstekende juristen die de organisatie ondersteunen bij het voldoen aan wet- en regelgeving en het beheersen van het juridische risico bij het aangaan van contractuele verplichtingen. Daarnaast richten

we ons als Oost NL op de beweging waarbij het voldoen aan wet- en regelgeving uiteraard als een basis dient, maar we met name ook verder willen kijken hoe wij ons als organisatie op de lange termijn duurzaam en verantwoord inzetten voor de maatschappij. Compliance-risico gaat dus verder dan alleen het voldoen aan wet- en regelgeving; het is onderdeel van duurzaam en verantwoord ondernemen (MVO).

Het integriteitsbeleid van Oost NL en de uitvoering ervan liggen in het verlengde van corporate governance. Oost NL besteedt veel aandacht aan de integriteit van medewerkers, stakeholders en andere belanghebbenden. We hechten veel belang aan integriteit van de bedrijven en organisaties waar we activiteiten voor uitvoeren of waarin we participeren. Ten aanzien van de medewerkers werkt Oost NL met een gedragscode, inclusief klokkenluidersregeling en een 'conflicts of interest' policy, voor zowel medewerkers als commissarissen en leden van het investment committee. Ten aanzien van fraude- en corruptierisico's heeft Oost NL een separaat risicosysteem inclusief interne beheersmaatregelen.

Tijdens de eerste gesprekken met organisaties, die mogelijk tot een deelneming van of een samenwerking met Oost NL leiden, maken we duidelijk dat wij en onze stakeholders veel waarde hechten aan integer handelen en MVO. In al onze activiteiten streven we integriteit na; uit gesprekken met relaties en bijvoorbeeld bedrijfsbezoeken krijgen we een goede indruk hoe onze relaties die kwesties beoordelen en of zij er hetzelfde over denken als wij. Daarnaast besteedt de businessunit Capital in het investeringsvoorstel specifiek aandacht aan het MVO-beleid van een aanstaande participatie en screenen we partijen die zijn betrokken bij een investering. Oost NL doet geen zaken met bedrijven waarvan de bedrijfsactiviteiten of bedrijfsvoering onethisch, illegaal of anderszins maatschappelijk niet verantwoord (lijken te) zijn.

Fraude en continuïteit

De accountant is vanaf controlejaar 2022 verplicht in zijn controleverklaring te rapporteren over de werkzaamheden op het gebied van fraude en continuïteit. De Nederlandse Beroepsorganisatie van Accountants (NBA) heeft een aantal aanbevelingen gedaan om hier invulling aan te geven. In 2023 heeft Oost NL aandacht aan dit onderwerp besteed door te beoordelen op welke wijze wij deze aanbevelingen hebben geïmplementeerd en daar waar ruimte was voor verbetering, extra actie te ondernemen.

De jaarrekening is opgemaakt op basis van de veronderstelling van continuïteit. Oost NL heeft als doel om de continuïteit van haar dienstverlening te waarborgen en op lange termijn het door de stakeholders toevertrouwde vermogen in stand te houden. Er is door het managementteam een meerjarenplan opgesteld waarin de kernprocessen en de continuïteit daarvan nauwlettend worden gevolgd. De financiële gevolgen worden daarbij zo goed mogelijk ingeschat en worden in een meerjarenbegroting tot uitdrukking gebracht. Oost NL heeft ook in 2023 een zeer solide financiële uitgangspositie en de directie is van mening dat de continuïteit van Oost NL ruim voldoende is gewaarborgd. De belangrijkste kengetallen in het kader van de continuïteitsveronderstelling zijn ultimo 2023 als volgt:

- > Eigen vermogen: € 142.398.000 (2022: € 148.285.000)
- > Solvabiliteit: 95,0% (2022: 93,6%)
- > Liquiditeit:
 - Current ratio: 13,50 (2022: 11,16)

Daarnaast is de directie van Oost NL zich bewust van het inherente risico van fraude dat zij, zowel intern als extern, loopt bij het uitvoeren van haar activiteiten. Daarom heeft Oost NL dit jaar een risicoanalyse uitgevoerd gericht op organisatie specifieke frauderisico's, zoals onrechtmatigheden in de waardering, onjuiste of onvolledige verantwoording van het transactieresultaat of frauderisico's rondom informatiebeveiliging, belangenverstremming en samenspanning. Deze frauderisico's hebben in 2023 extra aandacht gekregen, waarbij aanvullende interne beheersingsmaatregelen zijn ingevoerd en periodiek additionele reviews plaatsvinden. De basis voor een goede beheersing van fraude risico's zit in een open cultuur, diversiteit in de verschillende teams en het voldoende organiseren van inspraak door medewerkers. Daarnaast vormen onze gedragscode en kernwaarden en het uitdragen hiervan door het management een belangrijke basis, aangevuld met een duidelijke regeling waar onze medewerkers, in geval van een vermoeden van fraude, terecht kunnen. Verder zijn er in de verschillende operationele processen beheersmaatregelen ingericht om het risico op fraude te beperken, zoals autorisatiebeheer, functiescheiding, vier-ogen-principe en achterafcontroles in het proces.

Verantwoording

Het bestuur legt verantwoording af aan de Raad van Commissarissen over de werking van het risicomanagementsysteem binnen de organisatie en de kwaliteit van de interne beheersing. Ten aanzien van het verslaggevingsjaar 2023 verklaart het bestuur dat:

- i. de uitvoering van de risicobeoordeling de voornaamste risico's beschrijft waarvoor de vennootschap zich geplaatst ziet in relatie tot haar risicobereidheid;
- ii. het interne beheersingssysteem een redelijke mate van zekerheid geeft dat de financiële verslaggeving geen onjuistheden van materieel belang bevat;
- iii. het naar de huidige stand van zaken gerechtvaardigd is dat de financiële verslaggeving is opgesteld op 'going concern'-basis;
- iv. dat in het verslag de materiële risico's en onzekerheden zijn vermeld die relevant zijn ter zake van de verwachting van de continuïteit van de vennootschap voor een periode van twaalf maanden na opstelling van het verslag.

Corporate Governance verklaring

Algemeen

Governance gaat over besturen en beheersen, over verantwoordelijkheid en zeggenschap en over toezicht en verantwoording. Corporate governance regelt verhoudingen tussen bestuurders, commissarissen en aandeelhouders. De Nederlandse Corporate Governance Code (hierna: de 'Code') richt zich op de governance van beursgenoteerde vennootschappen en geeft een richtsnoer voor effectieve samenwerking en bestuur. Op 20 december 2022 heeft de Monitoring Commissie Corporate Governance Code de Code geactualiseerd. De Code 2022 is in werking getreden vanaf het boekjaar beginnend op 1 januari 2023.

Oost NL is een naamloze vennootschap waarop het verlicht structuurregime van toepassing is. Oost NL kent een bestuur (hierna 'directie' te noemen) en een Raad van Commissarissen (RvC). De RvC heeft uit zijn midden een Audit- en Risicocommissie en een Selectie-, Benoemings- en Remuneratiecommissie benoemd.

Daarnaast is er een Investment Committee ingesteld dat de directie adviseert over zowel directe investeringen als fondsinvesteringen boven een drempel van 250.000 euro. Bij investeringen boven een bedrag van 5 miljoen euro is tevens goedkeuring vereist van de RvC. Het Investment Committee beschikt over een vaste kern van 4 leden en een poule van meerdere expertleden op diverse expertisegebieden. Zowel de kernleden als de expertleden worden benoemd door de RvC. In de bijlage staat de samenstelling van het Investment Committee vermeld, met per lid een uitgebreid profiel.

Verder werkt Oost NL met een managementteam, waarvan

de leden bestaan uit de directie, de businessunit managers Capital, International en Business Development en de manager finance, risk & operations. De directie en de manager finance, risk & operations nemen deel aan alle vergaderingen van de Raad van Commissarissen en de Audit- en Risicocommissie. De businessunit managers zijn eveneens bij een gedeelte van iedere vergadering van de Raad van Commissarissen aanwezig.

Oost NL is zich bewust van haar maatschappelijke karakter en onderschrijft het belang van effectief bestuur en toezicht én van een deugdelijk en transparant stelsel van 'checks & balances'. Directie en RvC hechten veel waarde aan 'goed ondernemingsbestuur', waarin transparantie, betrouwbaarheid en zorgvuldigheid centraal staan.

Oost NL past de principes en 'best practices' van de Code toe voor zover deze van toepassing zijn op een organisatie van deze omvang en inrichting. Daartoe hebben directie en RvC van Oost NL bezien op welke punten Oost NL de Code volgt en op welke punten Oost NL afwijkt van de Code dan wel de Code niet van toepassing is op Oost NL.

In een separaat op de website van Oost NL gepubliceerd document (hierna: 'Verantwoordingsdocument') is de naleving en uitwerking van de actuele Corporate Governance Code bij Oost NL uiteengezet. Daarbij is voor elke 'best practice'-bepaling aangegeven hoe Oost NL eraan voldoet of gemotiveerd waarom Oost NL ervan afwijkt. Sommige 'best practice'-bepalingen zijn vanwege de aard of aandeelhoudersstructuur van Oost NL niet van toepassing. Ook dat staat vermeld. Elke afwijking van de Code publiceert

Oost NL op haar website door middel van het Verantwoordingsdocument.

De extern ontwikkelde handvesten en initiatieven die Oost NL – naast de Code – onderschrijft of aanbeveelt, zijn:

- > de tien principes van het Global Compact van de Verenigde Naties;
- > de Nederlandse Code Stimuleren Vrouwelijk Ondernemerschap (de Code-V);
- > de principes van de NVP Gedragscode.

Oost NL heeft aandacht voor ethisch en integer gedrag. Daartoe heeft Oost NL voor haar medewerkers een Klokkeluidersregeling en een Gedragscode Integriteit, inclusief een 'Regeling voorkoming ongewenst gedrag' opgesteld. Relaties en stakeholders kunnen ook een beroep doen op de Klokkeluidersregeling. Daarnaast bestaat er voor hen een klachtenprocedure.

De drie grootaandeelhouders van Oost NL, te weten het Ministerie van Economische Zaken en Klimaat, de provincie Gelderland en de provincie Overijssel, hebben in 2023 subsidies toegekend aan Oost NL. Bij deze transacties tussen Oost NL en haar grootaandeelhouders zijn de bepalingen nageleefd uit de Code over transacties tussen een vennootschap en rechtspersonen die ten minste 10 procent van de aandelen in de vennootschap houden. Deze subsidies werden opgenomen in het activiteitenplan en de daarbij behorende begroting, welke zijn goedgekeurd door de RvC.

Diversiteit en inclusie

Het beleid inzake diversiteit en inclusie voor (de samenstelling van) de RvC ligt vast in de door de algemene vergadering vastgestelde profielschets van de RvC. De RvC streeft naar een gemengde samenstelling, onder meer met betrekking tot geslacht en leeftijd. Tevens streeft de RvC naar een evenwichtige verdeling van kennis, vaardigheden en ervaring. Dit betreft kennis over:

- 1) het functioneren van de private kapitaalmarkt en financiële processen in het algemeen, ontwikkelingen rondom innovaties in het bedrijfsleven, valorisatie van kennis en het ontwikkelen van businesskansen, marketing en acquisitie;
- 2) alle aspecten van moderne bedrijfsvoering van not-for-profit-organisaties op het grensvlak van overheid en bedrijfsleven;
- 3) het functioneren van overheidsorganisaties en onderwijs- en kennisinstellingen.

Deze uitgangspunten gelden bij de invulling van vacatures in de RvC. De RvC heeft een competentiematrix opgesteld, onder meer voor de werving van commissarissen. Deze competentiematrix wordt geactualiseerd na toetreding van nieuwe commissarissen.

De voorzitter van de RvC ziet erop toe dat er binnen de RvC ruimte is voor inbreng van alle commissarissen, waarbij recht wordt gedaan aan ieders persoon. Ultimo 2023 had Oost NL een vrouwelijke directeur en 3 vrouwelijke en 2 mannelijke commissarissen. De man-vrouwverhouding in directie en RvC gezamenlijk was in 2023 een derde (man) / twee derde (vrouw).

In 2023 heeft Oost NL, na voorafgaande goedkeuring van de Ondernemingsraad en de RvC, een beleid inzake diversiteit en inclusie opgesteld. Oost NL streeft ernaar om een diverse organisatie te zijn, met een mix van medewerkers met verschillende achtergronden, culturen en eigenschappen. Oost NL wil voor de gehele organisatie inclusief zijn, die inzet op diversiteit en oog heeft voor het potentieel van iedere medewerker. Oost NL werkt aan een diverse en inclusieve werkomgeving aan de hand van de volgende kwalitatieve doelstellingen:

- > Vergroting van de bewustwording over diversiteit en inclusie bij onze medewerkers
- > Bevordering van gelijke kansen voor werknemers
- > Vergroting van bewustwording en bevordering van gelijke kansen bij onze portefeuillebedrijven

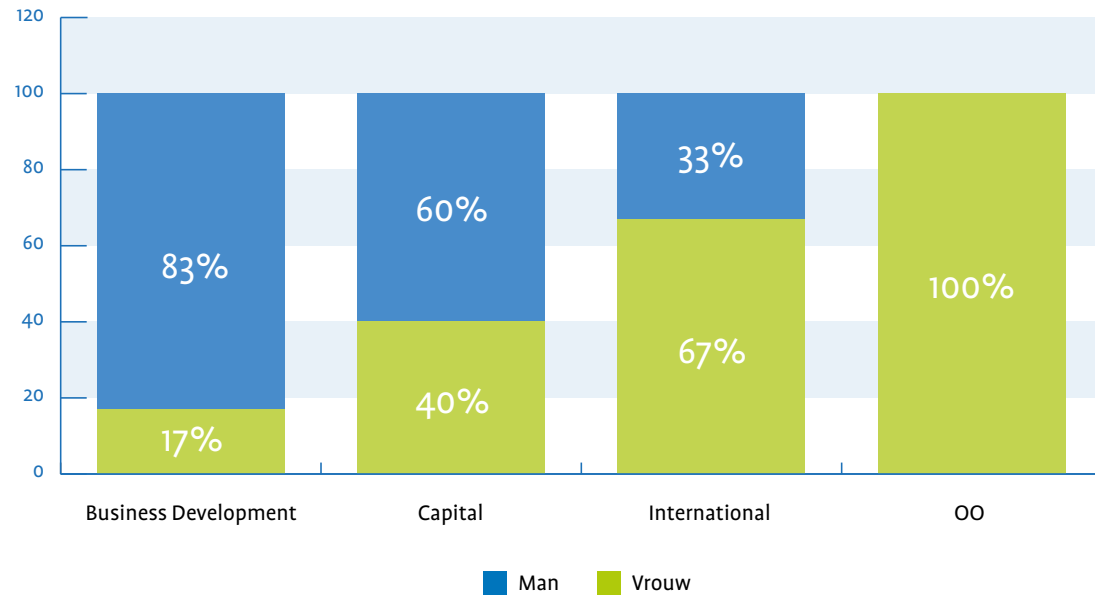
Ten behoeve van dit streven en de genoemde doelstellingen brengt Oost NL het gesprek over diversiteit en inclusie op de werkvloer actief op gang. De werkgroep Diversiteit & Inclusiviteit speelt hierbij een belangrijke rol. In 2023 zijn onder andere een gezamenlijke activiteit op Diversity Day, informatieve berichten op intranet en sociale media, een 'virtual reality' demonstratie gericht op inclusiviteit en de Groeitafel voor vrouwelijke ondernemers georganiseerd.

Daarnaast is Oost NL in samenwerking met andere ROM's in Nederland bezig met het inclusiever inrichten van het aanname- en promotiebeleid en de HR-processen. We monitoren de samenstelling van ons personeelsbestand, om te zien of we slagen in ons streven naar een gelijkwaardige verdeling van mannen en vrouwen in alle lagen van het personeelsbestand. Per ultimo 2023 resulteert dat in de volgende verdeling:

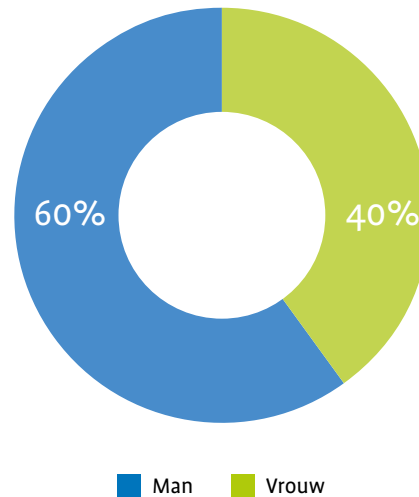

Oost NL bespreekt diversiteit en inclusie ook met portefeuillebedrijven. In de overeenkomsten die we met ondernemers aangaan, vragen wij om diversiteitsaspecten in het HR-beleid en/of governance op te nemen, met als doel dat ten minste één persoon uit een ondervertegenwoordigde groep binnen de onderneming formeel wordt geïnterviewd voor vacatures voor de functies van bestuursleden, commissarissen, leden van adviesraden en leidinggevendenden. Daarnaast zijn we bezig met het formaliseren van het aanstellingsbeleid van de RvC-leden bij onze investeringen, voor meer diversiteit in de samenstelling van de RvC's.

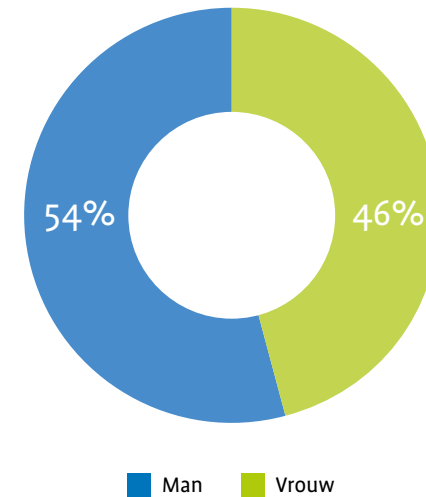
Verdeling teammanagers in de businessunits

Verdeling managementteam

Algemene verdeling Oost NL

Verslag van de onder- nemingsraad

In de zomer van 2023 kreeg de ondernemingsraad (OR) een nieuwe samenstelling. De huidige zeven leden zijn deels nieuwe en deels aangebleven leden. Het is gelukt een OR samen te stellen met collega's uit de verschillende bedrijfsonderdelen. We zijn de nieuwe periode begonnen met een goede sessie met de directie van Oost NL, over wat de OR kan bijdragen aan een gezonde organisatie. Dit gesprek gaf mooie inzichten en het geeft vertrouwen in de samenwerking tussen de directie en de OR.

Bij een goede samenwerking hoort ook een gezonde discussie over wensen van de OR en die van de directie. Dat was in 2023 niet anders. De kunst is om daarbij niet alleen met actiepunten te komen, maar ook snel tot uitvoering over te gaan. De OR heeft in 2023 beleid geformuleerd om de gelijkwaardige en professionele gesprekspartner van de directie te zijn en blijven. De advies- en instemmingsverzoeken die langskomen, leggen we langs de 'drie c's': continuïteit, collega's en communicatie.

Waar we positief op terugkijken, is de betrokkenheid van medewerkers bij de organisatie het afgelopen jaar. In het voorjaar hebben we collega's verzocht aandachtspunten door te geven. Daar hebben we veel reacties op gehad. En de medewerkersbijeenkomsten, waar de OR over haar activiteiten vertelde, kon rekenen op grote belangstelling.

De belangrijkste ontwikkelingen vanuit het perspectief van de OR gaan over enerzijds de vitaliteit en betrokkenheid van medewerkers, anderzijds over de verduurzaming van Oost NL inclusief het 'verduurzamen' van de arbeidsvoorwaarden. Dit heeft impact op de manier van werken, aansturen en belonen en op de cultuur van de organisatie.

Een speerpunt voor de OR in 2024 is de opvolging van het medewerkersbetrokkenheidsonderzoek. Daarnaast blijft het voor de OR belangrijk om de aantrekkingskracht van Oost NL als werkgever in de gaten te houden. Tot slot komt volgend jaar de evaluatie van het Meerjarenplan 2022-2025 aan bod, waarin andere accenten worden gelegd. De OR blijft de medewerkers van Oost NL informeren over haar activiteiten.

Pauline Albers

Tom Cornelissen

Alex van Geldrop

Sylvia Kortenaar (voorzitter)

Janet de Rooy-Smid

Douwe Renkema

Rikus Wolbers

8

Verslag van de Raad van Commissarissen

Het jaar 2023 gaat de boeken in als het jaar waarin in Nederland en de wereld om ons heen veel gebeurde. Nederland werd geconfronteerd met diverse crises en de daarmee samenhangende onzekerheden. Er spelen uitdagingen op het gebied van: stikstof, beschikbaarheid van energie, woningnood, geopolitieke spanningen, duurzaamheid en klimaat. In deze omgeving heeft Oost NL zich in 2023 goed staande weten te houden.

De toegevoegde waarde van Oost NL ligt in het vinden van oplossingen voor maatschappelijke uitdagingen. Niet voor niets zijn de thema's: Duurzame voeding, Gezondheidszorg, Technologie (hightech en maakindustrie) en Slimme energie & circulaire economie. Door met kennis, netwerk en kapitaal te investeren in start-ups en scale-ups draagt Oost NL bij aan innovaties van bedrijven in Gelderland en Overijssel die de hoognodige transities mogelijk maken.

De betrokkenheid van Oost NL bij de Nationaal Groeifonds-aanvragen bieden het regionaal mkb de kans om aan de slag te gaan met de economie van morgen. Denk daarbij aan batterijtechnologie, fotonica en chiptechnologie. Zo gaan economische groei en de aanpak van maatschappelijke uitdagingen hand in hand in Oost-Nederland. De Groeifonds-aanvragen dragen tevens bij aan de manier waarop Oost NL opereert. Waar de teams van de clusters investeren, innoveren en internationaliseren eerder voornamelijk solitair handelden, werken ze nu steeds nauwer samen. Daarbij zijn de drie expertises investeren, innoveren en internationaliseren niet langer leidend, maar de sectoren Duurzame voeding, Gezondheidszorg, Technologie en Slimme energie & circulaire economie. Dit laat zien hoe Oost NL meebeweegt met de behoeften van de markt en de maatschappij.

De interne organisatie van Oost NL blijft ook in ontwikkeling. Zo is na de zomer van 2023 een nieuwe ondernemingsraad (OR) geïnstalleerd. De OR bestaat nu deels uit leden met ervaring in die rol en deels uit nieuwe leden met een frisse blik. Een mooie combinatie. De RvC hecht zeer aan een goede samenwerking met de OR en wenst de nieuwe OR dan ook veel succes.

Een thema waar Oost NL achter de schermen aan werkt, is cyber security. De RvC spreekt zijn waardering uit voor de aandacht die de directie geeft aan de digitale veiligheid van de organisatie. Medewerkers worden met interventies en online trainingen structureel geattendeerd op het belang ervan. Een andere belangrijke ontwikkeling was dat het beleid inzake diversiteit en inclusie in 2023 definitief vorm kreeg. Het is één van de onderwerpen die in de nieuwe Corporate Governance Code is geagendeerd. De RvC is content met de aandacht voor dit onderwerp. Allereerst omdat iedereen gelijke kansen verdient, maar ook omdat diversiteit tot betere besluitvorming en prestaties leidt.

Als ontwikkelingsmaatschappij van provincies Gelderland en Overijssel en het Rijk heeft Oost NL een voorbeeldrol, ook richting de bedrijven waarin we investeren. Het beleid inzake diversiteit en inclusie helpt om een afspiegeling te zijn van de maatschappij en om aansluiting te vinden bij de diversiteit aan ondernemers die het oosten van het land rijk is.

In 2023 bleek Oost NL met een gering personeelsverloop weer goed in staat om medewerkers te binden. Dankzij de vele maatschappelijke uitdagingen waaraan wordt gewerkt, is Oost NL een interessante werkgever, waar ambities waargemaakt kunnen worden. De RvC heeft in 2023 met de directie en aandeelhouders gesproken over de wijze van financiering van de onderneming. In 2024 wordt bekeken of deze verder kan worden geoptimaliseerd.

Voorzitter Guido van Woerkom nam in april 2023 na 8 jaar afscheid van de RvC. Als voorzitter van de RvC wist hij als geen ander Oost NL, stakeholders en RvC met elkaar te verbinden. We bedanken hem voor zijn inspanningen en betrokkenheid. Dirk Jan Klein Essink, lid van de RvC sinds 2017, nam het stokje van hem over en Liesbeth van Tongeren trad nieuw toe tot de raad. Zij brengt kennis, kunde en ervaring op het gebied van duurzaamheid mee en heeft als voormalig Tweede Kamerlid veel politieke ervaring.

Na de Provinciale Statenverkiezingen zijn er rond de zomerperiode nieuwe colleges gevormd met daarin voor Oost NL grotendeels nieuwe gedeputeerden. De RvC wil zijn dank uitspreken voor de gedeputeerden die de afgelopen jaren mede aan de basis hebben gestaan van de waardevolle activiteiten die Oost NL in beide provincies heeft mogen uitvoeren. Daarnaast verheugt de RvC zich op de samenwerking met de nieuwe gedeputeerden.

We verheugen ons erop om namens de aandeelhouders toe te blijven zien hoe Oost NL haar mooie werk onverminderd voortzet en met de aanpak van de maatschappelijke thema's bijdraagt aan een duurzame leefomgeving voor de inwoners en ondernemers in Gelderland en Overijssel.

De RvC bedankt de directie en medewerkers voor hun inzet en resultaten in termen van maatschappelijke impact, werkgelegenheid en economische groei in Oost-Nederland.

Apeldoorn, 27 maart 2024

Raad van Commissarissen
Ontwikkelingsmaatschappij Oost-Nederland NV

D.J. Klein Essink RA
Drs. I.A.F.S. van Uuden
Mr. B.G.M. Lemstra
Ir. G.J. Edelijm
Drs. L. van Tongeren

Samenstelling RvC in 2023 en rooster van aftreden

Lid	Ingangsdatum benoeming (eerste termijn) en eventuele herbenoeming (tweede termijn)	Aftredend bij de algemene vergadering Oost NL
dhr. mr. G.H.N.L. van Woerkom (voorzitter RvC, lid Selectie-, Benoemings- en Remuneratiecommissie (SBR) tot 21 april 2023)	18 mei 2015, 25 april 2019	2023
dhr. D.J. Klein Essink RA (lid RvC, voorzitter Audit- en Risicocommissie (ARC) tot 21 april 2023. Voorzitter RvC, lid SBR per 22 april 2023)	1 juni 2017, 22 april 2021	2025
mw. mr. B.G.M. Lemstra (lid RvC, lid ARC)	17 mei 2018, 22 april 2022	2026
dhr. ir. G.J. Edelijm (lid RvC, lid ARC. Per 22 april 2023 voorzitter ARC)	5 september 2019, 22 april 2023	2027
mw. drs. I.A.F.S. van Uuden (lid RvC, voorzitter SBR)	22 april 2022	2026
mw. drs. L. van Tongeren (lid RvC, plaatsvervangend voorzitter RvC per 8 december 2023)	21 april 2023	2027

Het functioneren van de RvC

De samenstelling van de Raad van Commissarissen (RvC) van Oost NL onderging in 2023 twee personele wijzigingen: het aftreden van Guido van Woerkom en het toetreden van Liesbeth van Tongeren. Een functionele wijziging betreft de voorzitter van de RvC: Dirk Jan Klein Essink volgde Guido van Woerkom op. Alle commissarissen zijn onafhankelijk, zoals bedoeld in de Nederlandse Corporate Governance Code. De RvC kwam in het verslagjaar 5 keer bijeen. Bij twee vergaderingen was een lid afwezig, waardoor het aanwezigheidspercentage uitkomt op 92 procent. Bij de commissie-vergaderingen (zie hieronder) was dat 100 procent. Er is dit jaar een werkbezoek afgelegd aan Industriepark Kleefse Waard in Arnhem.

In het verslagjaar bespraken we onder meer het Activiteitenplan 2024. Ook de geopolitieke ontwikkelingen waren een vast agendapunt, omdat deze impact hebben op de bijdrage die Oost NL levert aan belangrijke maatschappelijke transities. Zo reflecteerden we intensief met de directie over de impact van de veranderingen in de Provinciale Staten van Gelderland en Overijssel en de landelijke verkiezingen.

De Audit- en Risicocommissie (ARC) heeft tijdens haar 3 vergaderingen enkele onderwerpen voorbereid die vervolgens in de RvC-vergadering zijn besproken. Dit betreffen het auditplan, de managementletter, het accountantsverslag, de jaarrekening 2022, de begroting 2024, de kwartaal-rapportages, de versterking van het integraal risicomanagement en -beheersingssysteem, de IT-beheersing, de evaluatie van de externe accountant en de impact van de huidige maatschappelijke en economische ontwikkelingen.

Een ander belangrijk aandachtspunt in onze vergaderingen was de verdere professionalisering van de organisatie van Oost NL. Daarmee samenhangend kwam het integraal werken tussen de drie kerntaken van Oost NL – innoveren, investeren en internationaliseren – vanuit de vier sectoren - Duurzame voeding, Gezondheidszorg, Technologie en Slimme energie & circulaire economie - aan de orde.

Tevens bespraken we het risicomanagement, de IT-inrichting en leiderschapontwikkeling bij Oost NL. Verder was het materiële thema diversiteit en inclusie een belangrijk thema, zowel binnen de organisatie als in de bedrijven waarin Oost NL investeert.

Een belangrijk onderdeel van de toezichhoudende rol van de RvC is het benoemen van de leden van het Investment Committee. De samenstelling van het Investment Committee is in 2023 ongewijzigd ten opzichte van 2022.

De ARC en de RvC hechten veel waarde aan het integrale risicomanagement en -beheersingssysteem, onder ander gericht op risico's in de portefeuille. Het risico op afwaarderingen is inherent aan het karakter van de investeringen die een regionale ontwikkelingsmaatschappij doet. Aangezien Oost NL werkt met revolverende fondsen, is in feite de mate van revolverendheid van de fondsen ten opzichte van de doelstelling meer van belang dan de afwaardering of meerwaarde in enig jaar. Het is daarom goed dat Oost NL het risicoprofiel van de portefeuille goed in kaart heeft en hierop steeds beter weet te monitoren. Op deze wijze blijft Oost NL op de lange termijn bijdragen aan directe economische impact in de regio.

De ARC en RvC ziet toe op de relatie met de externe accountant, waaronder in het bijzonder zijn onafhankelijkheid, de bezoldiging en eventuele niet-controlewerkzaamheden, alsook op de naleving van aanbevelingen en opvolging van opmerkingen van de externe accountant. De ARC evalueert na afronding van de werkzaamheden van de externe accountant over 2023 conform het reglement de externe accountant. De ARC en RvC krijgen inzage in de belangrijkste discussiepunten tussen de externe accountant en het bestuur aan de hand van de concept-managementletter. De externe accountant is aanwezig in de vergaderingen waarin de ARC en RvC het accountantsverslag bespreken.

Omtrent een Internal Audit-functie heeft de RvC zijn eerdere standpunt bevestigd dat de voordelen van een Internal Audit-functie, gezien de huidige omvang van de organisatie, niet opwegen tegen de aanvullende kosten. Bij wijze van alternatieve maatregel achten we het voldoende dat de RvC zelf, op elk moment, kan besluiten om bijvoorbeeld de accountant een extra opdracht te geven.

De Selectie-, Benoemings-, en Remuneratiecommissie (SBR) heeft in 2023 3 keer vergaderd. Er is gedurende het jaar afgesproken om de vergaderfrequentie van de SBR terug te brengen, tot 2 maal per jaar en daarnaast 5 maal per jaar een gesprek te voeren tussen de voltallige RvC en algemeen directeur over de algemene gang van zaken bij Oost NL. De belangrijkste onderwerpen van de SBR-vergaderingen waren de werving voor de vacature voor de RvC in 2023, het functioneren van de algemeen directeur, de voornemens voor het jaar en de realisatie daarvan, het strategisch personeelsbeleid/integraal HR-beleid en tot slot de

zelfevaluatie van de RvC. Bij de zelfevaluatie is aandacht gegeven aan de inrichting van de RvC, de samenstelling van de RvC, het functioneren van de commissies, de rollen van de RvC (als toezichthouder, werkgever en adviseur), de interactie binnen de RvC, de interactie tussen RvC en bestuurder en de interactie met anderen binnen Oost NL en met externe stakeholders. De RvC heeft geconcludeerd dat het toezicht adequaat is ingericht en dat de samenwerking binnen de Raad en met het bestuur prettig verloopt. De aandachtspunten die uit de zelfevaluatie voortkomen zijn met het bestuur gedeeld.

Met het aftreden van Guido van Woerkom in april heeft de RvC een nieuwe voorzitter aangewezen, namelijk Dirk Jan Klein Essink. Liesbeth van Tongeren werd plaatsvervangend voorzitter. Vanwege de wisselingen in de samenstelling van de RvC hebben we in 2023 ook de commissies herzien.

De ARC bestond tot april 2023 uit Dirk Jan Klein Essink (voorzitter), Barbara Lemstra en Gerben Edelijn. Vanaf april heeft Gerben Edelijn de voorzittersrol op zich genomen en is Dirk Jan Klein Essink uit de ARC gestapt. De SBR bestond in 2023 uit Inca van Uuden (voorzitter) en daarnaast Guido van Woerkom, die gedurende het jaar is opgevolgd door Dirk Jan Klein Essink. We hebben vastgesteld dat de nieuwe samenstelling van de RvC en de commissies voldoet en dat de leden gezamenlijk voldoende competent zijn.

9.

Jaarrekening

Balans per 31 december 2023

(bedragen x € 1.000, voor voorgestelde resultaatbestemming)

	31 december 2023	31 december 2022
Activa		
Vaste activa		
1 Materiële vaste activa	270	339
2 Financiële vaste activa	50.088	48.146
	50.358	48.485
Vlottende activa		
3 Vorderingen/ overlopende activa	7.391	7.790
4 Effecten	10	10
5 Liquide middelen	92.186	102.000
	99.587	109.800
	149.945	158.285

	31 december 2023	31 december 2022
Passiva		
Groepsvermogen		
6 Eigen vermogen		
Geplaatst en gestort kapitaal	94.612	94.612
Agio reserve	25.071	25.071
Overige reserve	28.602	27.481
Onverdeeld resultaat boekjaar	-5.887	1.121
	142.398	148.285
7 Voorzieningen	172	158
8 Kortlopende schulden	7.375	9.842
	149.945	158.285

Winst- en verliesrekening over 2023

(bedragen x € 1.000)

		2023			2022		
		Ontwikkelings-activiteiten	Participatie-activiteiten	Totaal 2023	Ontwikkelings-activiteiten	Participatie-activiteiten	Totaal 2022
Opbrengsten							
9	Opbrengsten ontwikkelingsactiviteiten	12.404		12.404	12.080		12.080
10	Opbrengsten participatieactiviteiten						
	- Transactieresultaat		2.041			11.196	
	- Rentebaten participaties		1.642			1.093	
	- Opbrengsten beheervergoedingen		6.071			4.934	
	- Resultaat effecten		0			-1.673	
	- Overige opbrengsten		107			31	
	Totaal opbrengsten participatie activiteiten		9.861	9.861		15.581	15.581
	Totaal opbrengsten	12.404	9.861	22.265	12.080	15.581	27.661
Bedrijfskosten							
11	Personeelskosten	10.551	7.909	18.460	10.347	6.750	17.097
12	Overige kosten						
	- Dotatie aan de voorziening participaties		8.221			8.041	
	- Vrijval voorziening desinvesteringen en faillissementen		-128			-2.303	
	- Overige kosten	2.250	2.409		2.046	1.897	
	Totaal overige kosten	2.250	10.502	12.752	2.046	7.635	9.681
	Afschrijvingskosten	35	55	90	42	72	114
	Totaal bedrijfskosten	12.836	18.466	31.302	12.435	14.457	26.892
	Bedrijfsresultaat	-432	-8.605	-9.037	-355	1.124	769
	Financiële baten en lasten liquide middelen	158	2.992	3.150	15	337	352
	Resultaat vóór belastingen	-274	-5.613	-5.887	-340	1.461	1.121
13	Belastingen			0			0
	Resultaat na belastingen	-274	-5.613	-5.887	-340	1.461	1.121

Kasstroomoverzicht over 2023

(bedragen x € 1.000)

		2023	2022
Bedrijfsresultaat		-9.037	769
Aanpassingen voor			
- Afschrijvingen en waardeverminderingen	90		114
- Mutatie overige voorzieningen	14		23
- Mutatie voorziening participaties en terugboekingen op faillissementen	2.110		5.229
- Dividenduitkeringen	-118		0
- Aanpassingen voor non-cash elementen effecten	0		1.673
- Aanpassingen voor non-cash elementen participaties en leningen	5.412		-8.753
Saldo aanpassingen		7.508	-1.714
Veranderingen in werkkapitaal			
- Mutatie debiteuren	220		-410
- Mutatie overige vorderingen	179		-638
- Mutatie crediteuren	467		67
- Vooruitontvangen subsidiegelden	-1.425		-267
- Mutatie overige schulden	-1.509		3.040
		-2.068	1.792
Kasstroom uit bedrijfsoperaties		-3597	847
Ontvangen/ betaalde interest liquide middelen	3.150		352
Ontvangen dividenden	118		0
		3.268	352
Kasstroom uit operationele activiteiten		-329	1.199
Investeringsactiviteiten			
Investeringen in materiële vaste activa	-21		-56
Verwerving participaties en uitgifte leningen	-10.839		-23.491
Effecten	0		2.880
Desinvesteringen en aflossingen	1375		16.993
Kasstroom uit investeringsactiviteiten		-9485	-3.674
Totaal kasstroom		-9.814	-2.475
Stand per 1 januari		102.000	104.475
Kasstroom		-9.814	-2.475
Stand per 31 december		92.186	102.000

Toelichting op de balans en winst- en verliesrekening

Algemeen

Statutaire vestigingsplaats

Ontwikkelingsmaatschappij Oost-Nederland NV is statutair gevestigd te Apeldoorn en heeft één vestiging: Laan van Malkenschoten 40, 7333 NP Apeldoorn. KvK nummer: 06060570

Activiteiten

Oost NL is de ontwikkelingsmaatschappij van Oost-Nederland. In opdracht van het Ministerie van Economische Zaken en Klimaat en de provincies Overijssel en Gelderland versterken wij de regionale economie. We ondersteunen ondernemers met publiek geld en met onze kennis, kunde en netwerken. Daarbij richten we ons vooral op het mkb. Centraal staan onze klanten: innovatieve ondernemers.

Aandelenverhouding per 31-12-2023

Verdeling van de aandelen:

Staat der Nederlanden	50.063.695	(52,9%)
Provincie Gelderland	29.896.960	(31,6%)
Provincie Overijssel	13.220.345	(14,0%)
Universiteit Twente	1.431.401	(1,5%)
Oost NL	1 aandeel	

Niet-geconsolideerde maatschappijen en kapitaalbelangen

Niet gewaardeerd tegen netto vermogenswaarde: Topfonds Gelderland B.V. betreft een 95% kapitaalbelang (2022: 95%) en is gevestigd te Arnhem. De provincie Gelderland heeft prioriteitsaandelen in deze vennootschap. Conform de statutaire regeling komt het resultaat van deze

vennootschap geheel toe aan de prioriteitsaandeelhouder. Consolidatie is om deze reden achterwege gebleven.

Verbonden partijen

Als verbonden partij worden alle rechtspersonen aangemerkt waarover overheersende zeggenschap, gezamenlijke zeggenschap of invloed van betekenis kan worden uitgeoefend. Ook rechtspersonen die overwegende zeggenschap kunnen uitoefenen worden aangemerkt als verbonden partij. Ook de statutaire directieleden, andere sleutelfunctionarissen in het management van Oost NL of de nauwe verwanten zijn verbonden partijen. Transacties van betekenis met verbonden partijen worden toegelicht voor zover deze niet onder normale marktvoorwaarden zijn aangegaan. Hiervan wordt toegelicht de aard en de omvang van de transactie en andere informatie die nodig is voor het verschaffen van het inzicht.

Belastingen

Vanaf 1 januari 2016 is Oost NL belastingplichtig voor de vennootschapsbelasting.

Een bedrag van € 30,3 miljoen (2022: € 29,4 miljoen) aan verliezen die voor voorwaartse verliescompensatie in aanmerking komen, zijn niet in de latente belastingvorderingen opgenomen omdat naar verwachting deze niet gerealiseerd kunnen gaan worden.

Schattingen

Bij de toepassing van de grondslagen en regels voor het opstellen van de jaarrekening vormt, de directie van Oost NL zich over verschillende zaken een oordeel en maakt schattingen die essentieel kunnen zijn voor de in

de jaarrekening danwel de toelichting daarop opgenomen bedragen. Indien het voor het afgeven van het in art. 2:362 lid 1 BW vereiste inzicht noodzakelijk is, is de aard van deze oordelen en schattingen inclusief de bijbehorende veronderstellingen opgenomen bij de toelichting op de betreffende jaarrekeningposten. De belangrijkste schattingen in de jaarrekening hebben betrekking op de bijzondere waardeverminderingen van participaties en voorzieningen voor oninbaarheid van leningen, beide verantwoord onder de financiële vaste activa, alsmede de fair market value van de participaties.

Vergelijkende cijfers

De gehanteerde grondslagen van waardering- en resultaatbepaling zijn ongewijzigd ten opzichte van het voorgaande jaar.

Valutaomrekening

Een transactie in vreemde valuta wordt bij de eerste verwerking gewaardeerd tegen de functionele valutakoers op transactiedatum. Monetair balansposten in vreemde valuta worden omgerekend tegen de functionele valutakoers op de balansdatum. Niet-monetaire balansposten in vreemde valuta, die zijn gewaardeerd op historische kosten, worden omgerekend tegen de functionele valutakoers op transactiedatum. De niet-monetaire balansposten in vreemde valuta, die zijn gewaardeerd op actuele waarde, worden omgerekend tegen de functionele valutakoers geldend op het moment van waardering van de post.

Koersverschillen die optreden bij de afwikkeling dan wel de omrekening van monetaire posten in vreemde valuta, worden verwerkt in de winst- en verliesrekening.

Koersverschillen die optreden bij de omrekening van een niet-monetaire balanspost in vreemde valuta die zijn gewaardeerd op actuele waarde, worden als deel van de herwaarderingsreserve direct in het eigen vermogen verwerkt, indien de waardeverandering van de niet-monetaire post ook rechtstreeks in het eigen vermogen wordt verwerkt.

Grondslagen voor waardering activa en passiva

Algemeen

De jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met de wettelijke bepalingen van Titel 9 Boek 2 Burgerlijk Wetboek en de stellige uitspraken van de richtlijnen voor de Jaarverslaggeving, uitgegeven door de Raad voor Jaarverslaggeving. Ter verbetering van het inzicht en gelet op het specifieke karakter van Oost NL is op grond van het Besluit Modellen Jaarrekening (art.6) op een aantal onderdelen afgeweken van de algemeen geldende voorschriften en is een beter passende en daardoor duidelijkere benaming en indeling gekozen betreffende een aantal posten in de balans en resultatenrekening. Alle in de jaarrekening vermelde bedragen zijn in duizenden euro's opgenomen tenzij anders is aangegeven. Activa en passiva zijn in het algemeen gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs. In de balans, winst- en verliesrekening en het kasstroomoverzicht zijn referenties opgenomen, waarmee wordt verwezen naar de toelichting.

De ontwikkelingen in 2023 en de verwachtingen voor 2024 zijn voor het bestuur reden om te vertrouwen op duurzame voortzetting van de ondernemingsactiviteiten. Derhalve is de jaarrekening opgesteld op basis van continuïteitsveronderstelling.

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa in eigen gebruik worden gewaardeerd tegen de kostprijs (verkrijgingsprijs), minus eventuele investeringssubsidies, verminderd met de cumulatieve afschrijvingen en indien van toepassing cumulatieve bijzondere waardeverminderingen.

De materiële vaste activa worden als volgt lineair afgeschreven op basis van de geschatte economische levensduur rekening houdend met de restwaarde:

- > Huisvesting over 10 jaar;
- > Inventaris over 10 jaar;
- > Automatisering (hardware) over 3 jaar;
- > Automatisering (software) 3-5 jaar.

Buiten gebruik gestelde materiële vaste activa worden gewaardeerd tegen de kostprijs dan wel de lagere opbrengstwaarde.

Indien de verwachting omtrent de afschrijvingsmethode, gebruiksduur en/of restwaarde in de loop van de tijd wijzigingen ondergaat, worden zij als een schattingswijziging verantwoord.

In de kostprijs worden de kosten van groot onderhoud opgenomen, zodra deze kosten zich voordoen en aan de activeringscriteria is voldaan. De boekwaarde van de te vervangen bestanddelen wordt dan als gedesinvesteerd beschouwd en ineens ten laste van de winst- en verliesrekening gebracht. Alle overige onderhoudskosten worden

direct in de winst- en verliesrekening verwerkt.

Een materieel vast actief wordt niet langer in de balans opgenomen na vervreemding of wanneer geen toekomstige prestatie-eenheden van het gebruik of de vervreemding worden verwacht. De bate of last die voortvloeit uit de desinvestering wordt in de winst- en verliesrekening verwerkt.

Financiële vaste activa

Deelnemingen

Deelnemingen waarin geen invloed van betekenis op het zakelijke en financiële beleid wordt uitgeoefend, worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs of lagere marktwaarde zoals is toegestaan volgens RJ290.537a. Oost NL concludeert dat geen invloed van betekenis kan worden uitgeoefend op basis van de overheersende zeggenschap van de andere aandeelhouder, dat de vennootschap niet in staat is om zelfstandig een directielid te benoemen en dat geen materiële transacties en/of uitwisselingen van managers of essentiële technische informatie tussen participaties en de vennootschap plaatsvinden.

Participaties

Uit hoofde van haar bedrijfsactiviteiten heeft de onderneming diverse participaties in ondernemingen. De aandelenparticipaties worden initieel gewaardeerd tegen reële waarde. De vervolgwaaarding betreft de verkrijgingsprijs of lagere marktwaarde zoals is toegestaan volgens RJ290.537a. Het dividend wordt als resultaat aangemerkt en verwerkt onder de financiële baten en lasten. De waardering tegen verkrijgingsprijs heeft tot gevolg dat waardestijgingen van participaties niet in de cijfers tot uitdrukking komen. Ten einde toch een nader inzicht te geven in de actuele waarde, wordt in de toelichting op de balans de fair market value vermeld. Afwaarderingen naar een lagere marktwaarde, of

terugnames van een afwaardering in een voorgaande periode worden in de winst- en verliesrekening verwerkt.

Participaties worden niet aangegaan met als doel om zeggenschap te krijgen over de onderneming, maar met als doel om te vervreemden. Er is te allen tijde een exit strategie om dit te bereiken. Daarom classificeren de participaties niet als deelneming. In uitzonderingsgevallen kunnen meerderheidsposities ontstaan, dit is altijd van tijdelijke aard. De betreffende participaties worden om deze redenen niet geconsolideerd. Voor een overzicht van kapitaalbelangen verwijzen wij naar de bijlage 'overzicht participaties per 31-12-2023' van participaties met aandelenbelang van 20% of meer.

Leningen

Uit hoofde van haar bedrijfsactiviteiten heeft de onderneming diverse leningen verstrekt. De leningen betreffen zowel leningen aan participaties als leningen aan ondernemingen waarin niet wordt geparticipeerd. De leningen worden bij eerste verwerking opgenomen tegen de reële waarde en vervolgens gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs of lagere marktwaarde zoals is toegestaan volgens RJ290.537a. Baten en lasten worden in de winst- en verliesrekening verwerkt zodra sprake is van een lagere marktwaarde.

Bijzondere waardeverminderingen van financiële vaste activa

De directie van Oost NL beoordeelt op elke balansdatum of een financieel actief of een groep van financiële activa bijzondere waardevermindering heeft ondergaan in de eerste twee jaar volgend op de initiële investering. Voor alle categorieën financiële activa die tegen (geamortiseerde) kostprijs worden gewaardeerd, wordt bij aanwezigheid van objectieve aanwijzingen voor bijzondere waardeverminderingen, de omvang van het verlies uit hoofde van de bijzondere waardevermindering

bepaald en in de winst- en verliesrekening verwerkt. Bij financiële activa gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs wordt de omvang van het verlies bepaald als het verschil tussen de boekwaarde van het actief en de best mogelijke schatting van de toekomstige kasstromen, contant gemaakt tegen de effectieve rentevoet van het financiële actief zoals die is bepaald bij de eerste verwerking van het instrument.

De nominale waarde van de vorderingen wordt verlaagd met gebruikmaking van een voorziening wegens oninbaarheid. Een voorheen opgenomen waarderingsverlies wordt teruggenomen, indien de afname van de waardevermindering verband houdt met een objectieve gebeurtenis na afboeking, tot maximaal het bedrag dat benodigd is om het actief te waarderen op de geamortiseerde kostprijs ten tijde van de terugname als geen sprake zou zijn geweest van een bijzondere waardevermindering. Het teruggenomen verlies wordt in de winst-en-verliesrekening verantwoord.

Bij aandelenparticipaties gewaardeerd tegen kostprijs wordt de omvang van het verlies bepaald als het verschil tussen de boekwaarde van het financiële actief en de best mogelijke schatting van de fair market value. Een voorheen opgenomen waardeverminderingverlies wordt teruggenomen indien het wegnemen van de indicatie van een bijzondere waardevermindering objectief en structureel waarneembaar is.

Bepaling Fair Market Value

Voor de bepaling van de Fair Market Value worden de Valuation Guidelines for Private Equity and Venture Capital, ontwikkeld door AFIC, BVCA en Invest Europe, als richtlijn gehanteerd. Oost NL hanteert hier bij voorkeur de methode price of recent investment. Als dit niet mogelijk blijkt wordt de multiple method, discounted cash flow method of de adjusted present value method gehanteerd. De belangrijkste aannames en schattingen zijn als volgt:

- > bij price of recent investment zijn dit de mogelijke wijzigingen die in de periode tussen het moment van waarderen en de transactie hebben plaatsgevonden;
- > bij de multiple method is dit de toepasbaarheid en redelijkheid van de multiple. Dit hangt onder meer af van de grootte, het risicoprofiel en de winstverwachting van de onderneming waarvan de multiple wordt gehanteerd;
- > bij de discounted cash flow method en de adjusted present value method zijn dit de schatting van de toekomstige kasstromen en de gehanteerde disconteringsvoet.

In de eerste twee jaar volgend op de initiële investering wordt de Fair Market Value gelijk verondersteld aan de kostprijs tenzij er indicaties zijn die waardering op kostprijs niet rechtvaardigen.

Vorderingen

Vorderingen worden bij de eerste waardering verwerkt tegen reële waarde, waarbij (dis)agio en de direct toerekenbare transactiekosten in de eerste opname worden meegenomen. Vorderingen worden na eerste opname gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs op basis van de effectieve-rentemethode, verminderd met bijzondere waardeverminderingverliezen. De effectieve rente en eventuele bijzondere waardeverminderingverliezen worden direct in de winst-en-verliesrekening verwerkt. Aan- en verkopen van financiële activa die tot de categorie vorderingen behoren, worden verantwoord op de transactiedatum.

Effecten

Effecten worden gewaardeerd tegen marktwaarde. Effecten staan ter vrije beschikking, tenzij anders vermeld, en zijn beursgenoteerd. Waardeveranderingen worden in de resultatenrekening verwerkt.

Liquide middelen

Liquide middelen bestaan uit kas, banktegoeden en deposito's met een looptijd korter dan twaalf maanden. Liquide middelen worden gewaardeerd tegen nominale waarde.

Voorzieningen

Voorzieningen worden gevormd voor in rechte afdwingbare of feitelijke verplichtingen die op de balansdatum bestaan waarbij het waarschijnlijk is dat een uitstroom van middelen noodzakelijk is en waarvan de omvang op betrouwbare wijze is in te schatten. De voorzieningen worden opgenomen tegen de beste schatting van de bedragen die noodzakelijk zijn om de verplichtingen per balansdatum af te wikkelen. De voorzieningen worden gewaardeerd tegen nominale waarde van de uitgaven die naar verwachting noodzakelijk zijn om de verplichting af te wikkelen, tenzij anders vermeld.

Voorziening jubilea

De voorziening jubilea wordt opgenomen voor verwachte lasten gedurende het dienstverband. Bij de berekening van de voorziening wordt onder meer rekening gehouden met verwachte salarisstijgingen en de blijfkans.

Kortlopende schulden

Bij de eerste opname van kortlopende schulden worden deze opgenomen tegen reële waarde verminderd met (in geval van een financiële verplichting die niet tegen reële waarde, met verwerking van waardeveranderingen in de winst- en verliesrekening, is opgenomen) de direct daaraan toe te rekenen transactiekosten. Hiermee wordt bedoeld dat als een kortlopende schuld wel tegen reële waarde met verwerking van de waardeverandering in de winst- en verliesrekening wordt gewaardeerd, de transactiekosten niet in de eerste waardering van de schuld

worden opgenomen, maar via het resultaat worden verwerkt. Dit kan onder RJ alleen als een kortlopende schuld onderdeel is van de handelsportefeuille. Zo niet, dan is het een overige verplichting die gewaardeerd wordt tegen geamortiseerde kostprijs waarbij eerste waardering tegen reële waarde met daarin transactiekosten verwerkt. Voor derivaten (die als kortlopende schuld geïnclassificeerd kunnen zijn) gelden specifieke regels.

De kortlopende schulden worden na de eerste waardering gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs volgens de effectieve-rentemethode. Winst of verlies worden in de winst- en verliesrekening opgenomen zodra de verplichtingen niet langer op de balans worden opgenomen, alsmede via het amortisatieproces.

Op subsidieprojecten wordt in beginsel geen winst gerealiseerd. Opbrengsten betreffen enkel subsidies voor dekking van kosten. Deze onderhanden projecten worden gewaardeerd tegen de gerealiseerde projectopbrengsten. De projectopbrengsten worden verantwoord ter hoogte van de projectkosten (naar rato van voortgang) voor zover deze waarschijnlijk kunnen worden verhaald.

Op de gerealiseerde projectopbrengsten worden de reeds gedeclareerde termijnen in mindering gebracht. Voor verwachte verliezen wordt een voorziening getroffen. Er wordt geen rekening gehouden met rentekosten. Indien het saldo van de gefactureerde termijnen hoger is dan de gerealiseerde projectopbrengsten, worden de onderhanden projecten gepresenteerd onder de kortlopende schulden.

Operationele leasing

Bij de vennootschap kunnen er leasecontracten bestaan waarbij een groot deel van de voor- en nadelen die aan de eigendom verbonden zijn, niet bij de vennootschap ligt.

Deze leasecontracten worden verantwoord als operationele leasing. Verplichtingen uit hoofde van operationele leasing worden, rekening houdend met ontvangen vergoedingen van de lessor, op lineaire basis verwerkt in de winst- en verliesrekening over de looptijd van het contract.

Financiële instrumenten

Naast hierboven genoemde financiële instrumenten maakt Oost NL geen gebruik van afgeleide financiële instrumenten.

Grondslagen voor resultaatbepaling

Algemeen

Het resultaat wordt bepaald als het verschil tussen de opbrengstwaarde van de geleverde prestaties en de kosten en andere lasten over het jaar. De opbrengsten op transacties worden verantwoord in het jaar waarin zij zijn gerealiseerd.

Opbrengsten uit ontwikkelingsactiviteiten

Deze baten hebben betrekking op:

- > Exploitatiesubsidies.
Dit betreffen bijdragen van onze subsidiënten Staat der Nederlanden en de provincies Overijssel en Gelderland. Deze subsidies worden toegekend voor een verslagjaar op basis van een, tussen de respectievelijke partijen overeengekomen, activiteitenplan. Deze subsidies worden verantwoord in het boekjaar waarop zij betrekking hebben. Indien sprake is van onderuitputting van de subsidie wordt overeenkomstig vigerende subsidievoorwaarden een terugbetalingsverplichting opgenomen.
- > Opbrengsten uit overige opdrachten betreft de inbestedingsopdrachten en overige subsidies Inbestedings-

opdrachten betreffen specifieke opdrachten voor de provincies Overijssel en Gelderland. Overige subsidies betreffen de Europese subsidies en andere subsidies die niet onder eerdere noemers worden geclassificeerd. De opbrengsten worden ten gunste van het resultaat verantwoord naar rato van voortgang de hiermee samenhangende prestaties.

Opbrengsten uit participatieactiviteiten

Deze baten hebben betrekking op:

- > Opbrengsten uit verkoop van participaties worden verantwoord ten gunste van het resultaat zodra de economische rechten en risico's uit hoofde van de participaties zijn overgedragen aan de verkrijgende partij.
- > Rentebaten worden tijdsevenredig verwerkt, rekening houdend met de effectieve rentevoet van de betreffende actiefpost.
- > Dividendopbrengsten worden verantwoord in het jaar dat de vennootschap er recht op heeft.
- > Opbrengsten uit beheersactiviteiten hebben betrekking op beheer van participaties voor andere vennootschappen die niet in de consolidatie zijn betrokken. Deze opbrengsten worden verantwoord in de periode waarin de prestatie geleverd is.
- > Overige opbrengsten worden eveneens verantwoord in de periode waarin de prestatie of dienst geleverd is.

Periodieke betaalbare beloningen

Lonen, salarissen en sociale lasten worden op grond van de arbeidsvoorwaarden verwerkt in de winst- en verliesrekening voor zover ze verschuldigd zijn aan werknemers.

Pensioenen

De, aan de pensioenuitvoerder, te betalen premie wordt als last in de winst- en verliesrekening verantwoord. Te betalen

premie dan wel de vooruitbetaalde premie per jaareinde wordt als overlopend passief respectievelijk overlopend actief verantwoord.

Kosten

De kosten worden bepaald op historische basis en toegerekend aan het verslagjaar waarop zij betrekking hebben. Kosten worden zoveel mogelijk toegerekend aan het bedrijfsonderdeel waar deze betrekking op hebben. Voor algemene kosten wordt (op enkele uitzonderingen na) de volgende verdeelsleutel toegepast: 50% van de kosten worden toegerekend aan Capital, 50% aan het ontwikkelingsbedrijf (2022: idem), basis daarvoor is de impact van het bedrijfsonderdeel.

Afschrijvingen vinden plaats volgens de lineaire methode op basis van de geschatte economische levensduur.

Financiële baten en lasten

Rentebaten betreft rente van tegoeden bij banken en worden opgenomen tegen nominale waarde.

Acute belastingen

De belastingen worden berekend op basis van het verantwoorde resultaat uitgaande van het geldende belastingtarief, rekening houdend met fiscaal vrijgestelde posten en geheel of gedeeltelijk niet-afrekbare kosten.

De belastingvorderingen en -verplichtingen worden gesaldeerd indien is voldaan aan de algemene voorwaarden voor saldering.

Latente belastingen

Voor alle belastbare tijdelijke verschillen tussen de commerciële en fiscale balanswaardering, wordt een latente

belastingverplichting opgenomen. Voor alle verrekenbare tijdelijke verschillen tussen de commerciële en fiscale balanswaardering en voor beschikbare voorwaartse verliescompensatie wordt een latente belastingvordering opgenomen voor zover het waarschijnlijk is dat er fiscale winst beschikbaar zal zijn voor verrekening. De latente belastingvorderingen en -verplichtingen worden opgenomen onder de financiële vaste activa respectievelijk voorzieningen.

De waardering van latente belastingverplichtingen en -vorderingen wordt gebaseerd op de fiscale gevolgen van de door de groep, per balansdatum, voorgenomen wijze van realisatie of afwikkeling van activa, voorzieningen, schulden of overlopende passiva. Hierbij wordt uitgegaan van het geldende belastingtarief. De latente belastingverplichtingen en -vorderingen worden gewaardeerd tegen nominale waarde.

De latente belastingvorderingen en -verplichtingen worden gesaldeerd indien de groep een in rechte afdwingbaar recht heeft om actuele belastingvorderingen te salderen met actuele belastingverplichtingen en de uitgestelde belastingvorderingen en de uitgestelde belastingverplichtingen verband houden met winstbelastingen die betrekking hebben op dezelfde fiscale eenheid en door dezelfde belastingautoriteit worden geheven.

Op dit moment acht het management het niet waarschijnlijk dat de fiscale winst beschikbaar zal zijn voor verrekening en derhalve is geen latente vordering opgenomen.

Grondslagen voor het kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de indirecte methode. De geldmiddelen in het kasstroomoverzicht bestaan uit de liquide middelen. Ontvangen en betaalde rente en ontvangen dividenden zijn opgenomen onder de kasstroom uit operationele activiteiten.

Toelichting op kasstroomoverzicht

Voor een nadere toelichting op mutaties in het kasstroomoverzicht wordt verwezen naar betreffende kosten in de balans waar deze betrekking op hebben. De aanpassing voor non-cash elementen participaties en leningen bestaat uit rentebijgeschrijvingen, vendor loans en conversies. De kasstroom uit investeringsactiviteiten inzake participaties en leningen betreft daadwerkelijke kasstransacties.

Risicomanagement

Voor toelichting zie pagina 41.

Toelichting op de balans

(bedragen x € 1.000)

	Huisvesting	Inventaris	Automatisering	Totaal
1 Materiële vaste activa				
Afschrijvingspercentage	10,0%	10,0%	20% - 33%	
Aanschafwaarde	441	667	1.824	2.932
Cumulatieve afschrijving	-331	-494	-1.768	-2.593
Stand per 31 december 2022	110	173	56	339
Investeringen 2023	0	21	0	21
Afschrijving 2023	-31	-38	-21	-90
Boekwaarde per 31 december 2023	79	156	35	270
Totale aanschafwaarde	441	688	1.824	2.953
Cumulatieve afschrijving	-362	-532	-1.789	-2.683
Stand per 31 december 2023	79	156	35	270

(bedragen x € 1.000)

	31-12-2023	31-12-2022
2 Financiële vaste activa		
Participaties en leningen	68.227	64.174
Af: voorzieningen participaties	-18.138	-16.028
	50.088	48.146

(bedragen x € 1.000)	Participaties	Leningen	Totaal
Participaties en leningen			
Aanschafwaarde 31 december 2021	36.178	12.745	48.923
Bij:			
- Investerings	6.983	8.642	15.625
- Uitbreidingen	3.122	4.743	7.865
- Rente bijschrijving		859	859
Af:			
- Desinvesteringen/aflossingen	3.575	5.090	8.665
- Faillissementen/liquidatie	229	204	433
Omzetting	51	-51	0
Aanschafwaarde 31 december 2022	42.530	21.644	64.174
Bij:			
- Investerings	2.600	3.110	5.710
- Uitbreidingen	3.421	1.709	5.130
- Rente bijschrijving		708	708
Af:			
- Desinvesteringen/aflossingen	1.101	1.275	2.376
- Faillissementen/liquidatie	5.033	87	5.120
Omzetting	843	-843	0
Aanschafwaarde 31 december 2023	43.260	24.966	68.226
Voorziening	11.678	6.460	18.138
Balanswaarde per 31 december 2023	31.582	18.506	50.088

De meerwaarde op basis van de fair market value van de participaties ten opzichte van de boekwaarde bedraagt per 31 december 2023 € 10,4 miljoen. Ultimo 2022 bedroeg deze meerwaarde € 11,1 miljoen.

De verstrekte leningen (veelal achtergesteld) met een looptijd tot 1 jaar bedraagt € 1.463.129 met een gemiddeld rentepercentage van 5,11%. De verstrekte leningen met een looptijd tussen 1 jaar en 5 jaar bedraagt € 18.486.035 met een gemiddeld rentepercentage van 7,67 %. De verstrekte leningen met een looptijd langer dan 5 jaar bedraagt € 5.018.413 met een gemiddeld rentepercentage van 7,43%.

Van het bedrag van € 24.966.000 (Leningen) betreft € 4.005.000 vorderingen op bedrijven waarin Oost NL een aandelenbelang heeft.

Voorzieningen participaties en leningen

(bedragen x € 1.000)

Stand per 31 december 2021		10.799
Onttrekkingen als gevolg van:		
Gerealiseerde exits	450	
Faillissementen	59	
		509
Wijziging voorzieningen participaties en leningen:		
Dotatie voorziening	8.041	
Vrijval voorziening	-2.303	
		5.738
Stand per 31 december 2022		16.028
Onttrekkingen als gevolg van:		
Gerealiseerde exits	875	
Faillissementen	5.108	
		5.983
Wijziging voorzieningen participaties en leningen:		
Dotatie voorziening	8.221	
Vrijval voorziening	-128	
		8.093
Stand per 31 december 2023		18.138

Onder de grondslagen voor waardering activa en passiva is de wijze waarop de voorzieningen worden bepaald opgenomen.

Fondsbeheer

Onder de financiële vaste activa hierboven is de investeringsportefeuille opgenomen die Oost NL voor eigen rekening en risico beheert. Daarnaast beheert Oost NL ook fondsen voor derden, bijvoorbeeld Topfonds Gelderland en Innovatiefonds Overijssel. Deze fondsen zijn in separate vennootschappen ondergebracht en zijn derhalve niet in deze jaarrekening opgenomen.

Er is nog een derde categorie, te weten fondsen die juridisch onderdeel zijn van Oost NL, maar waarvan Oost NL economisch geen eigenaar is. Dit betekent dat de resultaten van deze fondsen niet ten goede of ten laste van de vennootschap Oost NL komen. Vanwege het ontbreken van het economisch eigendom, zijn de betreffende fondsen niet in de balans van Oost NL opgenomen.

ION+, ION+2, Startup Fonds Gelderland en VroegeFase Financieringen Gelderland zijn fondsen waarvan Oost NL geen economisch eigenaar is. In de navolgende tabel geven wij een overzicht van de investeringsportefeuille van deze fondsen per 31 december 2023.

Het ION+ fonds, groot € 7,5 miljoen, is gefinancierd door het Europees Fonds voor Regionale Ontwikkeling en de provincie Gelderland.

De financieringen worden verstrekt in de vorm van converteerbare leningen.

De financiers van het fonds beogen dat het fonds revolverend zal worden ingezet. Dat betekent dat middelen die terugvloeien naar Oost NL, opnieuw moeten worden ingezet voor de doelgroep. Hierbij is het, gezien de aard van de financieringen en de doelgroep, de verwachting dat het fonds uiteindelijk volledig zal zijn uitgenut en er geen restmiddelen over zullen blijven. De einddatum van het fonds is 31 december 2031. Als er op die datum nog fondsmiddelen resteren groter dan € 750.000, dan is het aan de oorspronkelijke financiers om te beslissen wat er met die middelen moet gebeuren. Als de resterende middelen lager zijn, dan vloeien de middelen naar de overige reserves van Oost NL.

ION+2 kent een omvang van € 5,5 miljoen en is gefinancierd door het Europees Fonds voor Regionale Ontwikkeling. Het

fonds kent dezelfde bepaling over de resterende middelen als ION+.

Zowel voor ION+ als ION+2 is het op dit moment niet in te schatten hoe hoog de restmiddelen zullen zijn.

Voor Startup Fonds Gelderland (SFG) heeft de provincie Gelderland een subsidie ter beschikking gesteld van € 2,75 miljoen. Daarnaast worden in de loop van de tijd bestaande andere fondsen (zoals Gelderland Valoriseert) ingebracht in SFG. De verwachting is dat het totale fonds op termijn € 7,75 miljoen zal bedragen. De subsidiebeschikking stelt dat de restmiddelen bij liquidatie van het fonds ter beschikking worden gesteld aan de provincie Gelderland.

VroegeFase Financieringen Gelderland (VFF G) is een fonds met een omvang van € 5,5 miljoen waarvan de provincie Gelderland en RVO ieder de helft hebben gefinancierd. Oost NL dient al tijdens de looptijd van het fonds bedragen terug te betalen aan de financiers. Het economisch eigendom ligt daarom niet bij Oost NL.

Toelichting op ION+, ION+2, SFG en VFF

(bedragen x € 1.000)

	ION+	ION+2	SFG	VFF G
Participaties (boekwaarde)	3.907	1.143	0	0
Uitstaande leningen (boekwaarde)	1.300	2.434	3.286	1.892
Liquide middelen	625	867	3.500	2.085
Nog te betalen posten	-15	-2	6	36
Totaal fondsvermogen	5.816	4.442	6.792	4.013
Herinvesteringsverplichting	5.816	4.442	6.792	4.013
Totaal	0	0	0	0

3. Vorderingen en overlopende activa

Deze post is als volgt samengesteld:

(bedragen x € 1.000)	31-12-2023	31-12-2022
Debiteuren	618	838
Subsidiënten	2.327	3.175
Overige vorderingen	4.446	3.777
	7.391	7.790

Op de debiteuren is in mindering gebracht een voorziening voor dubieuze debiteuren van € 245.000 (2022: € 179.000).

De post onder Subsidiënten betreft nog te ontvangen bedragen van de provincies Gelderland, Overijssel en het Ministerie van Economische Zaken en Klimaat.

Onder de overige vorderingen is een bedrag van € 1.513.000 (2022: € 1.330.000) opgenomen inzake verbonden partijen. Dit betreft voornamelijk beheervergoedingen met een looptijd van korter dan een jaar en waarop geen rente wordt berekend.

4. Effecten

(bedragen x € 1.000)	31-12-2023	31-12-2022
Saldo	10	4.553
Non cash aanpassing	-	-1.673
(Des)investering	-	-2.880
Saldo	10	10

Effecten betreft een 95% kapitaalbelang in Topfonds Gelderland B.V. dat is gevestigd te Arnhem. De provincie Gelderland heeft prioriteitsaandelen in deze vennootschap. Consolidatie is om deze reden achterwege gebleven. Met ingang van 1-1-2023 is dit belang onder de effecten gerubriceerd (in 2022 onder de Financiële vast activa). De vergelijkende cijfers van 2022 zijn hierop aangepast. Het betreft een investering met een langlopend karakter.

5. Liquide middelen

(bedragen x € 1.000)	31-12-2023	31-12-2022
Kasmiddelen	2	0
Bankrekeningen	110	221
Schatkistbankieren	92.074	101.779
	92.186	102.000

De liquide middelen zijn intern voor een deel gereserveerd voor gemandateerde investeringen (€ 25,3 miljoen). Daarnaast is er een bankgarantie van € 101.000 verstrekt jegens de verhuurder van het pand in Laan van Malkenschoten 40 te Apeldoorn. De rest van de liquide middelen staan ter vrije beschikking. Per 8 juli 2021 neemt Oost NL deel aan het Schatkistbankieren bij het Ministerie van Financiën.

6. Eigen Vermogen

Geplaatst en gestort kapitaal

Het maatschappelijk kapitaal van de vennootschap bedraagt € 250.000.000 en bestaat uit 250.000.000 aandelen ad € 1. Het geplaatst aantal aandelen bedraagt 94.612.401 van elk € 1.

(bedragen x € 1.000)	31-12-2023	31-12-2022
Geplaatst en gestort kapitaal	94.612	94.612
Agio reserve	25.071	25.071
Overige reserve	28.602	27.481
Onverdeeld resultaat boekjaar	-5.887	1.121
Eigen vermogen	142.398	148.285

Agio reserve

Het agio is het meerdere wat is gestort bij de aandelen uitgifte naar aanleiding van de stortingen door aandeelhouders in 2010, 2013, 2021 en de fusie per 1 januari 2017.

(bedragen x € 1.000)	31-12-2023
Stand per 1 januari 2023	25.071
Mutatie 2023	0
Saldo per 31 december 2023	25.071

Overige reserves

Het verloop in 2023 is als volgt:

(bedragen x € 1.000)	31-12-2023
Stand per 1 januari 2023	27.481
Bij: verdeling resultaat 2022	1.121
Saldo per 31 december 2023	28.602

Onverdeeld resultaat boekjaar

Het verloop in 2023 is als volgt:

(bedragen x € 1.000)	31-12-2023
Stand per 1 januari 2023	1.121
Af: toevoeging aan de overige reserve	-1.121
Bij: onverdeeld resultaat 2023	-5.887
Saldo per 31 december 2023	-5.887

In de algemene vergadering van aandeelhouders is op 21 april 2023 de jaarrekening 2022 vastgesteld. Overeenkomstig het daarin opgenomen voorstel tot bestemming van de winst is het resultaat toegevoegd aan de overige reserves.

7. Voorzieningen

Het verloop in 2023 is als volgt:

(bedragen x € 1.000)		
Stand per 1 januari 2023		158
- Dotatie	27	
- Onttrekking	-13	14
Stand per 31 december 2023		172

De voorziening betreft een jubileumvoorziening. Naar verwachting zal er voor € 25.000 binnen een jaar worden afgewikkeld.

8. Kortlopende schulden

Deze post is als volgt samengesteld:

(bedragen x € 1.000)	31-12-2023	31-12-2022
Crediteuren	1.056	589
Vooruitontvangen (subsidie) gelden	3.157	4.582
Belastingen en sociale lasten	752	830
Kortlopende schulden	1.438	2.631
Overlopende passiva	972	1.210
	7.375	9.842

De vooruitontvangen (subsidie) gelden hebben voornamelijk te maken met ontvangen en nog niet uitgekeerde subsidies voor voucherregelingen en Europese projecten.

Niet in de balans opgenomen regelingen en verplichtingen

Operationele lease

Oost NL heeft als lessee operationele leasecontracten voor auto's afgesloten.

De toekomstige minimale leasebetalingen daarvan zijn als volgt te specificeren:

(bedragen x € 1.000)	2023	2022
periode <= 1 jaar	72	80
1 jaar < periode <= 5 jaar	55	101
periode > 5 jaar	0	0
Totaal	127	181

De overeenkomsten hebben een gemiddelde looptijd van vijf jaar waarbij de leasebetaling een vast bedrag per jaar is.

Huurverplichtingen

Oost NL heeft een huurverplichting voor onroerend goed voor de locatie in Apeldoorn.

De toekomstige minimale huurbetalingen zijn als volgt te specificeren:

(bedragen x € 1.000)	2023	2022
periode <= 1 jaar	365	355
1 jaar < periode <= 5 jaar	1.460	414
periode > 5 jaar	-	-
Totaal	1.825	769

De huurtermijnen worden jaarlijks geïndexeerd op basis van 'CPI alle huishoudens' (2006 =100).

Niet in de balans opgenomen verplichtingen

Toegezegde bedragen

Aan bedrijven is ultimo 2023 reeds een toezegging gedaan tot participatie door Oost NL en tot het verstrekken van leningen voor een bedrag van € 25,3 miljoen.

Voorwaardelijk afspraken

Op basis van verkopen in 2023 zijn er nog contractuele rechten welke gebaseerd zijn op toekomstige ontwikkelingen en voorwaardelijke afspraken. Gezien de onzekerheid rondom de toekomstige ontwikkelingen en de hoogte van de te ontvangen vergoedingen zijn deze niet in de balans opgenomen.

Fiscale eenheid omzetbelasting

De vennootschap vormt met Topfonds Gelderland, Innovatie en Energiefonds Gelderland, MKB Kredietfaciliteit Gelderland, Ontwikkelings en Herstructureringsmaatschappij Gelderland Financieringen en Perspectieffonds Gelderland een fiscale eenheid voor de omzetbelasting. Op grond van de standaardvoorwaarden is de vennootschap hoofdelijk aansprakelijk voor ter zake door de combinatie verschuldigde belasting.

Niet in de balans opgenomen rechten

Geen.

Toelichting op de winst- en verliesrekening

(bedragen x € 1.000)

		2023	2022
9	Opbrengsten uit ontwikkelingsactiviteiten:		
	Opbrengsten overige opdrachten	6.850	6.700
	Boekjaarsubsidies:		
	- Staat der Nederlanden	1.371	1.275
	- Provincie Overijssel	1.982	1.982
	- Provincie Gelderland	2.201	2.123
	Totaal Opbrengsten uit ontwikkelingsactiviteiten:	12.404	12.080
10	Opbrengsten uit participatieactiviteiten:		
	Verkoopresultaat participaties	1.934	11.197
	Dividenden	118	0
	Waardeverminderingen en faillissementen	11	1
	Transactieresultaat	2.041	11.196
	Rentebaten uit participaties	1.642	1.093
	Waardeveranderingen effecten	0	-1.673
	Opbrengsten beheervergoeding	6.071	4.934
	Overig	107	31
	Totaal Opbrengsten uit participatieactiviteiten:	9.861	15.581
	Totaal Opbrengsten	22.265	27.661

Omzet in 2023 is ten opzichte van 2022 gedaald en is voornamelijk veroorzaakt door lagere verkoopresultaat participaties

11. Personeelskosten

Personeelsbestand

Per einde verslagjaar waren er 166 personen werkzaam (2022: 171), dit is exclusief ingehuurd personeel. Gemiddeld aantal fte exclusief ingehuurd personeel: 151,1 (2022:147,5).

(bedragen x € 1.000)	2023	2022
Lonen en salarissen	13.575	12.417
Pensioenlasten	2.138	2.093
Sociale lasten	2.194	1.953
Inhuur personeel	553	634
	18.460	17.097

11a. Personeelskosten ontwikkelingsactiviteiten

Personeelsbestand

Per einde verslagjaar waren er 102 personen werkzaam (2022: 107), dit is exclusief ingehuurd personeel. Gemiddeld aantal fte exclusief ingehuurd personeel: 88,5 (2022: 89,6).

(bedragen x € 1.000)	2023	2022
Lonen en salarissen	7.737	7.506
Pensioenlasten	1.242	1.264
Sociale lasten	1.303	1.203
Inhuur personeel	269	374
	10.551	10.347

11b. Personeelskosten Participatieactiviteiten

Personeelsbestand

Per einde verslagjaar waren er 64 personen werkzaam (2022: 64), dit is exclusief ingehuurd personeel. Gemiddeld aantal fte exclusief ingehuurd personeel: 62,6 (2022: 57,9).

(bedragen x € 1.000)	2023	2022
Lonen en salarissen	5.838	4.911
Pensioenlasten	896	829
Sociale lasten	891	750
Inhuur personeel	284	260
	7.909	6.750

Pensioenen

Oost NL heeft een toegezegde pensioenbijdrageregeling afgesloten bij het ABP waarop de bepalingen van de Nederlandse Pensioenwet van toepassing zijn en waarop de verplichte, contractuele of vrijwillige basis premies aan het pensioenfonds (ABP) worden betaald door Oost NL. De premies worden verantwoord als personeelskosten zodra deze verschuldigd zijn. Vooruitbetaalde premies worden opgenomen als overlopende activa indien dit tot een terugstorting leidt of tot een vermindering van toekomstige betalingen. Nog niet betaalde premies worden als verplichting op de balans opgenomen.

In het geval van tekort bij het ABP heeft de onderneming geen verplichting tot het voldoen van aanvullende bijdragen anders dan de toekomstige premies. De dekkingsgraad per 31 december 2023 110,5 %.

De belangrijkste kenmerken van deze pensioenregeling zijn:

- > Het betreft een middelloonregeling.
- > De jaarlijkse opbouw van de pensioenaanspraken bedraagt afhankelijk van het salaris tussen de 1,7 en 1,875% van het pensioengevend salaris dat is gebaseerd op het brutoloon minus franchise ad € 16.350.
- > Het pensioengevend salaris is gemaximeerd op € 128.810.
- > Het werkgeversdeel van de premie bedraagt 70% van het pensioengevend salaris. Het bestuur van het pensioenfonds stelt jaarlijks de premie vast op basis van de dekkingsgraad en het verwachte rendement.

Als de middelen van het pensioenfonds het toelaten, zal het bestuur van het pensioenfonds de opgebouwde aanspraken van (gewezen) deelnemers en de ingegane pensioenen aanpassen overeenkomstig de consumentenprijsindex voor alle huishoudens. De toeslagverlening is voorwaardelijk.

Het bestuur van het pensioenfonds beslist jaarlijks in hoeverre pensioenuitkeringen en pensioenaanspraken worden aangepast.

De belangrijkste kenmerken van de uitvoeringsovereenkomst zijn:

- > Deelneming in het ondernemingspensioenfonds is verplicht gesteld voor de werknemers en directie van de vennootschap.
- > De vennootschap is uitsluitend verplicht tot betaling van de vastgestelde premies. In geen geval is een verplichting tot bijstorting of recht op teruggave/premiekorting

12. Overige kosten

Deze kosten kunnen als volgt worden gespecificeerd:

(bedragen x € 1.000)	2023		2022	
Directe participatiekosten:				
- Dotatie aan de voorziening participaties	8.221		8.041	
- Vrijval voorziening desinvesteringen en faillissementen	-128		-2.303	
- Overige kosten	438		90	
		8.531		5.828
Directe ontwikkelingskosten		270		226
Algemene kosten		3.951		3.627
		12.752		9.681

De dotaties aan de voorziening participaties en de vrijval van die voorzieningen zijn afkomstig van mutaties op participaties waarvan de voorziening op individuele wijze wordt bepaald.

De directe ontwikkelingskosten betreffen kosten die gemaakt worden om projecten uit te voeren. De overige directe participatiekosten betreffen voornamelijk advieskosten voor aangaan van participaties.

De algemene kosten betreffen onder andere overige personeelskosten, huisvestings-, kantoor-, inventaris-, en automatiseringskosten.

12a. Overige kosten ontwikkelingsactiviteiten

Deze kosten kunnen als volgt worden gespecificeerd:

(bedragen x € 1.000)	2023		2022	
Directe ontwikkelingskosten	270		226	
Algemene kosten	1.980		1.820	
		2.250		2.046

12b. Overige kosten participatieactiviteiten

Deze kosten kunnen als volgt worden gespecificeerd:

(bedragen x € 1.000)	2023		2022	
Directe participatiekosten:				
- Dotatie aan de voorziening participaties	8.221		8.041	
- Vrijval voorziening desinvesteringen en faillissementen	-128		-2.303	
- Overige kosten	438		90	
		8.531		5.828
Algemene kosten		1.971		1.807
		10.502		7.635

13. Belastingen

Er is geen sprake van een belastinglast omdat de aan- en verkoop van participaties in fiscale zin onder de deelnemingsvrijstelling vallen en daardoor is het fiscale resultaat negatief.

Vergoedingen aan bestuurder en commissarissen

De bezoldiging van de bestuurder bedroeg:

	2023	2022
Salarissen	155.738	149.966
Pensioenen	24.196	21.704
Sociale lasten	2.208	2.016

De directie bestond in 2023 uit W.E.M. de Jong

De bezoldiging van commissarissen bedroeg € 59.000 (2022: € 64.000).

Oost NL heeft geen pensioenverplichtingen naar haar commissarissen en heeft gedurende het jaar geen bedragen verleend in de vorm van voorschotten, presentiegelden of kredieten.

Voorstel bestemming resultaat 2023

Aan de Algemene Vergadering van Aandeelhouders wordt voorgesteld het gerealiseerde negatieve resultaat ad € 5.887.028 in mindering te brengen op overige reserves. Het hier vermelde voorstel is niet in de balans verwerkt. Het gehele resultaat van het boekjaar is verantwoord als onverdeeld resultaat boekjaar als onderdeel van het eigen vermogen.

Apeldoorn, 27 maart 2024

De directie
W.E.M. de Jong

De Raad van Commissarissen
D.J. Klein Essink RA
ir. G.J. Edelijn
mr. B.G.M. Lemstra
drs. L. van Tongeren
drs. I.A.F.S van Uuden

Overige gegevens

Statutaire regeling winstbestemming

In artikel 27 van de statuten is vastgelegd hoe de winstverdeling dient te geschieden.

Artikel 27

1. De winst staat ter beschikking van de algemene vergadering van aandeelhouders;
2. De vennootschap kan aan de aandeelhouders slechts uitkeringen doen voor zover het eigen vermogen groter is dan het geplaatste kapitaal vermeerderd met de reserves die krachtens de wet moeten worden aangehouden;
3. Uitkering van de winst geschiedt na de vaststelling van de jaarrekening waaruit blijkt dat zij geoorloofd is;
4. De algemene vergadering van aandeelhouders kan besluiten tussentijds uitkeringen te doen, indien aan het vereiste van lid 2 is voldaan blijktens een tussentijdse vermogensopstelling opgemaakt met inachtneming van het in de wet bepaalde.

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan: de aandeelhouders en de raad van commissarissen van Ontwikkelingsmaatschappij Oost-Nederland N.V.

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening 2023

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2023 van Ontwikkelingsmaatschappij Oost-Nederland N.V. (hierna: Oost NL) te Apeldoorn gecontroleerd.

Naar ons oordeel geeft de in dit jaarverslag opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Oost NL op 31 december 2023 en van het resultaat over 2023 in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 van het in Nederland geldende Burgerlijk Wetboek (BW).

De jaarrekening bestaat uit:

1. de balans per 31 december 2023;
2. de winst-en-verliesrekening over 2023; en
3. de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van Oost NL zoals vereist in de Wet toezicht accountantsorganisaties (Wta), de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Informatie ter ondersteuning van ons oordeel

Zoals toegelicht op pagina 45 van het jaarverslag heeft het bestuur een continuïteitsbeoordeling voor de periode van 12 maanden na opmaken van de jaarrekening uitgevoerd en geen gebeurtenissen of omstandigheden geïdentificeerd die gereede twijfel kunnen doen ontstaan over de mogelijkheid van de entiteit om haar continuïteit te handhaven (hierna: continuïteitsrisico's).

Onze werkzaamheden om de continuïteitsbeoordeling van het bestuur te evalueren omvatten onder andere:

- > overwegen of de continuïteitsbeoordeling van het bestuur alle relevante informatie bevat waarvan wij als gevolg van onze controle kennis hebben en het bestuur bevragen over de belangrijkste veronderstellingen en uitgangspunten.
- > evalueren van het activiteitenplan 2024 en het meerjarenplan Oost NL 2022-2025 de daarin opgenomen verwachtingen voor het ontwikkelingsbedrijf en capital voor de periode van minimaal 12 maanden vanaf de datum van opmaken van de jaarrekening.

- > inwinnen van inlichtingen bij het bestuur over zijn kennis van continuïteitsrisico's na de periode van de door het bestuur verrichte continuïteitsbeoordeling.

Uit onze controlewerkzaamheden is gebleken dat de door het bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling juist is en dat er geen continuïteitsrisico's zijn geïdentificeerd.

Controleaanpak frauderisico's

Wij hebben risico's geïdentificeerd en ingeschat op een afwijking van materieel belang op de jaarrekening die het gevolg is van fraude. Wij hebben tijdens onze controle inzicht verkregen in de entiteit en haar omgeving, de componenten van het interne beheersingssysteem, waaronder het risico-inschattingproces en de wijze waarop het bestuur inspeelt op frauderisico's en het interne beheersingssysteem monitort en de wijze waarop de raad van commissarissen toezicht uitoefent, alsmede de uitkomsten daarvan. Wij verwijzen naar pagina 45 van het jaarverslag, waarin het bestuur zijn frauderisicoanalyse heeft opgenomen.

Wij hebben de opzet en de relevante aspecten van het interne beheersingssysteem en in het bijzonder de frauderisicoanalyse geëvalueerd alsook bijvoorbeeld de gedragscode en de klokkenluidersregeling. Wij hebben de opzet en het bestaan geëvalueerd, en voor zover wij noodzakelijk achten, de werking getoetst van interne beheersmaatregelen gericht op het mitigeren van frauderisico's.

Als onderdeel van ons proces voor het identificeren van risico's op een afwijking van materieel belang in de jaarrekening die het gevolg is van fraude, hebben wij

frauderisicofactoren overwogen met betrekking tot frauduleuze financiële verslaggeving, oneigenlijke toe-eigening van activa en omkoping en corruptie. Wij hebben geëvalueerd of deze factoren een indicatie vormden voor de aanwezigheid van het risico op afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude.

De door ons geïdentificeerde frauderisico's en uitgevoerde specifieke werkzaamheden zijn als volgt:

Risico 1: Het risico dat het bestuur maatregelen van interne beheersing doorbreekt

Frauderisico	Controlewerkzaamheden en waarnemingen
<p>Het bestuur bevindt zich in een unieke positie om fraude te plegen, omdat het in staat is de administratieve vastleggingen te manipuleren en frauduleuze financiële overzichten op te stellen door interne beheersingsmaatregelen te doorbreken die anderszins effectief lijken te werken.</p> <p>Daarom besteden wij bij al onze controles aandacht aan het risico van het doorbreken van maatregelen van interne beheersing door het bestuur bij:</p> <ul style="list-style-type: none"> > Journaalposten en andere aanpassingen die tijdens het opstellen van de jaarrekening zijn gemaakt; > Schattingen en schattingsprocessen; > Significante transacties buiten het kader van de normale bedrijfsuitoefening en transacties met verbonden partijen. <p>Wij hebben in dat kader met name aandacht gehad voor onjuiste (onrechtmatige) boekingen via het memoriaalboekingen en onrechtmatige beïnvloeding van de verantwoording ten aanzien van de waardering van leningen en participaties en de presentatie van de meerwaarde.</p>	<p>Wij hebben de opzet en het bestaan geëvalueerd van de maatregelen van interne beheersing in de processen voor het genereren en verwerken van journaalposten en het maken van schattingen, uitgaande van een risico op doorbreking van dat proces. We hebben het proces rondom de totstandkoming van financiële verslaggeving beoordeeld en daarbij met name de opzet en implementatie geëvalueerd van de interne beheersingsmaatregelen ten aanzien van de waardering van de leningen en participaties.</p> <p>Tevens hebben wij specifieke aandacht gegeven aan de toegangsbeveiligingen in het IT-systeem en de mogelijkheid dat hierin functiescheiding kan worden doorbroken.</p> <p>Wij hebben journaalposten geselecteerd op basis van risicocriteria, zoals memoriaalboekingen in de omzetverantwoording en journaalposten met betrekking tot leningen en participaties en het transactieresultaat.</p> <p>Hierop zijn controlewerkzaamheden verricht, waarbij wij tevens aandacht hebben besteed aan significante transacties buiten de normale bedrijfsuitoefening en transacties met verbonden partijen. Daarnaast hebben wij controlewerkzaamheden verricht ten aanzien van belangrijke schattingen met betrekking tot de waardering van leningen en participaties en het transactieresultaat. Deze werkzaamheden bestaan onder andere uit:</p> <ul style="list-style-type: none"> > controle op de gehanteerde richtlijnen voor de waardering > controle op de gehanteerde waarderingsmodellen > controle op de kwaliteit en de werking van het intern waarderingsproces > een steekproef op de leningen en participaties waarbij de mutaties en de waardering van de post is gecontroleerd aan de hand van onderliggende bron documentatie en uitgangspunten van de schatting. <p>Wij hebben aandacht besteed aan mogelijke tendenties in de prognoses van het bestuur die aan de analyse van de waardering van de leningen en participaties ten grondslag liggen.</p> <p>Onze werkzaamheden hebben niet geleid tot specifieke aanwijzingen voor fraude of vermoedens van fraude ten aanzien van het doorbreken van de interne beheersing door het bestuur.</p>

Risico 2: Het risico op onjuiste dan wel onvolledige verantwoording van het transactieresultaat

Frauderisico	Controlewerkzaamheden en waarnemingen
<p>Op grond van onze beroepsregels gaan wij uit van een verondersteld frauderisico ten aanzien van de opbrengstenverantwoording.</p> <p>Als gevolg van onjuiste afgrenzing van de exits bestaat het risico op onjuiste danwel onvolledige verantwoording van het transactieresultaat.</p>	<p>We hebben de opzet en implementatie geëvalueerd van de interne beheersingsmaatregelen ten aanzien van de verantwoording van exits.</p> <p>Deze werkzaamheden bestaan onder andere uit:</p> <ul style="list-style-type: none">> De verantwoorde transacties in 2023 en 2024 geïdentificeerd en aangesloten op onderliggende brondocumentatie> Per jaareinde afgrenzingswerkzaamheden uitgevoerd om vast te stellen dat het transactieresultaat in het juiste boekjaar is verantwoord <p>Onze werkzaamheden hebben niet geleid tot specifieke aanwijzingen voor fraude of vermoedens van fraude ten aanzien van het doorbreken van de interne beheersing door het bestuur.</p>

Ten aanzien van de opbrengsten wordt vanuit onze controlestandaarden in de basis een frauderisico onderkend. Ten aanzien van de opbrengsten welke voortvloeien uit de participatie activiteiten, zijnde het transactieresultaat is reeds een fraude risico onderkend. Wij verwijzen hiervoor naar de beschrijving bij risico 2.

Hoewel opbrengststromen vanuit onze controlestandaarden inherent een frauderisico in zich kunnen dragen, concluderen wij dat voor opbrengsten uit hoofde van het ontwikkelbedrijf het frauderisico niet materieel wordt geacht (eveneens niet vanuit de invalshoek van management override). De 'incentive' om te frauderen middels kick-backs (eveneens

door management in kader van management override) is sterk gereduceerd door de afwezigheid van bonusregelingen of beloningen als gevolg van het corrigeren van uren van het project waar deze oorspronkelijk opgeschreven zijn, naar een ander project. Daarnaast dient Oost NL verantwoording af te leggen aan het Ministerie van Economische Zaken middels een rapport van feitelijke bevindingen. Tenslotte is de omvang van de opbrengsten uit hoofde van ontwikkelactiviteiten in relatie tot onze materialiteit gering, de kans op een materiële fout is als gevolg hiervan laag.

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvat het jaarverslag andere informatie, die bestaat uit:

- > het bestuursverslag;
- > de overige gegevens;

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- > met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat;
- > alle informatie bevat die op grond van Titel 9 Boek 2 BW is vereist.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in Titel 9 Boek 2 BW en de Nederlandse Standaard 720.

Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het bestuursverslag en de overige gegevens in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW.

Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het bestuur en de raad van commissarissen voor de jaarrekening

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW. In dit kader is het bestuur verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het bestuur afwegen of de onderneming in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemd verslaggevingsstelsel moet het bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het bestuur het voornemen heeft om de vennootschap te liquideren of de bedrijfsactiviteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is.

Het bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de onderneming haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

De raad van commissarissen is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de vennootschap.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- > het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet

ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;

- > het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de vennootschap;
- > het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving, en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- > het vaststellen dat de door het bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan of de onderneming haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een onderneming haar continuïteit niet langer kan handhaven;

- > het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- > het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Wij communiceren met de raad van commissarissen onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Apeldoorn, 27 maart 2024

BDO Audit & Assurance B.V.
namens deze,

R.H. Bouman RA

10.

Bijlagen

Over dit verslag

Oost NL rapporteert in lijn met Global Reporting Initiative, de GRI Standards. In de bijlage 'Index Global Reporting Initiative' staat een tabel met alle relevante indicatoren en verwijzingen. Het jaarverslag en de jaarrekening hebben betrekking op de activiteiten en investeringen van Oost NL. Het verslag gaat niet in op het beleid en de resultaten van onze participaties. De fondsen waarvan wij in opdracht van de aandeelhouders het beheer verzorgen, maken ieder een eigen jaarverslag. Dit betreft Innovatiefonds Overijssel, Topfonds Gelderland en SPV Hengelo B.V.

In de praktijk acquireert of desinvesteert Oost NL als ontwikkelingsmaatschappij geen bedrijfsonderdelen. Toch geldt in principe het beleid dat wanneer dit wel het geval is, wij de niet-financiële informatie in de verslaggeving consolideren vanaf, respectievelijk tot het moment van acquisitie dan wel desinvestering.

Voor het rapporteren over maatschappelijke impact gebruiken wij het rapportagekader dat we samen met onze collega-ROM's hebben ontwikkeld. De maatschappelijke impact is gerelateerd aan de Sustainable Development Goals (SDG's) van de Verenigde Naties (VN). Dit zorgt voor herkenbaarheid en vergelijkbaarheid. De rapportage is gebaseerd op prestatie-indicatoren; zie de bijlage. De businessunits verzamelen daarvoor de gegevens. Oost NL monitort en controleert de niet-financiële informatie voor dit verslag, met als doel de datakwaliteit te borgen en indien mogelijk te verbeteren. Hierbij maken we gebruik van de data van de businessunits en betrokken ondernemingen, zonder schattingen of overige berekeningen te maken voor het bepalen van de niet-financiële data. De niet-financiële informatie is geen onderdeel van de

controle door onze externe accountant. Wel leest de externe accountant de informatie en beoordeelt deze op afwijkingen op basis van kennis en begrip verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins.

Het blijft onze ambitie om onze dienstverlening en de verslaggeving daarover verder verbeteren. Daarom zetten we nóg meer in op samenwerking. Die intensieve samenwerking betreft in het bijzonder de grootaandeelhouders, de collega-ROM's en al onze stakeholders in Oost-Nederland. Als belangrijkste uitkomst daarvan kunnen wij bijdragen aan positieve maatschappelijke impact en daarover met dit jaarverslag helder verantwoording afleggen.

Apeldoorn, 27 maart 2024

Wendy de Jong
Algemeen directeur

Directie

mw. mr. drs. W.E.M. de Jong
(algemeen directeur Oost NL)

In functie: 1 juli 2020

Geslacht: Vrouw
Geboortedatum: 14-4-1966
Nationaliteit: Nederlands

- > Lid Raad van Toezicht AFM
- > Lid Raad van Commissarissen Ambulance Amsterdam

Raad van Commissarissen

dhr. mr. G.H.N.L. van Woerkom

(voorzitter RvC, lid Selectie-
Benoemings- en Remuneratie-
commissie tot 21 april 2023)

In functie: 18 mei 2015

Benoemingstermijn: 2e termijn van 4 jaar,
per 25 april 2019 tot 21 april 2023

Geslacht: Man

Geboortedatum: 9-8-1955

Nationaliteit: Nederlands

- > Voorzitter Raad van Toezicht AWWN
- > Voorzitter Stichting Continuïteit Ahold Delhaize
- > Lid Dagelijks Bestuur VNO-NCW
- > Lid Sociaal-Economische Raad
- > Vicevoorzitter Raad van Commissarissen Badhotel Domburg
- > Voorzitter Bestuur Vereniging Toezichhouders bij Woningcorporaties
- > Bestuurslid Stichting Volkswagen Car Claim
- > Voorzitter Raad van Toezicht GGZ Rivierduinen
- > Voorzitter Bestuur Stichting Reizigerstegoeden Translink
- > Voorzitter Bestuur Koninklijk Nederlands Genootschap voor Fysiotherapie
- > Voorzitter Raad van Commissarissen Bouwmaat BV
- > Voorzitter Raad van Commissarissen Reisinformatiegroep (9292)

dhr. D.J. Klein Essink RA

(lid RvC, voorzitter Audit- en
Risicocommissie tot 21 april 2023
en voorzitter RvC, lid Selectie-,
Benoemings- en Remuneratie-
commissie per 21 april 2023)

In functie: 1 juni 2017

Benoemingstermijn: 2e termijn van 4 jaar,
per 22 april 2021

Geslacht: Man

Geboortedatum: 11-10-1961

Nationaliteit: Nederlands

- > Lid en sinds 01-02-2021 voorzitter van Raad van Commissarissen RENDO Holding N.V.

mw. mr. B.G.M. Lemstra

(lid RvC, lid Audit- en Risicocommissie)

In functie: 17 mei 2018

Benoemingstermijn: 2e termijn van 4 jaar,
per 22 april 2022

Geslacht: Vrouw

Geboortedatum: 4-1-1966

Nationaliteit: Nederlands

- > Interim- en advieswerk
- > Lid Raad van Toezicht Veluwe Onderwijsgroep (tot 01-10-2023)
- > Lid Raad van Commissarissen Schouburg en Congrescentrum Orpheus N.V.
- > Lid Raad van Commissarissen Topfonds Gelderland
- > Lid Raad van Toezicht Bijen Educatie Stichting Nederland (Bijenstichting 'Educatie & Advies')
- > Lid Raad van Toezicht Medisch Spectrum Twente
- > Lid Raad van Toezicht ROC van Twente
- > Governance adviseur en docent NR Governance (tot 1 juni 2023)

mw. drs. L. van Tongeren
(lid RvC per 21 april 2023)

In functie: 21 april 2023

Benoemingstermijn: 1e termijn van 4 jaar

Geslacht: Vrouw

Geboortedatum: 31-03-1958

Nationaliteit: Nederlands

- > Plaatsvervangend voorzitter Commissie MER (m.i.v. september 2022)
- > Raad van advies DutchMarineEnergyCentre DMEC (m.i.v. 1 november 2022)
- > Bestuurslid Nationaal Groenfonds (m.i.v. 1 oktober 2023)

dhr. ir. G.J. Edelijn
(lid RvC, tot 21 april 2023 lid van de Audit- en Risicocommissie, per 21 april voorzitter van de Audit- en Risicocommissie)

In functie: 5 september 2019

Benoemingstermijn: 2e termijn van 4 jaar, per 21 april 2023

Geslacht: Man

Geboortedatum: 20-11-1965

Nationaliteit: Nederlands

- > Chief Executive Officer Thales Nederland, Thales Group
- > Lid bestuur Nederlands Maritiem Cluster (NMC)
- > Lid Rijkscommissie Financiën
- > Voorzitter bestuur Stichting Vrienden van Medisch Spectrum Twente
- > Voorzitter Raad van Commissarissen Gemalto B.V.

mw. drs. I.A.F.S. van Uuden
(lid RvC, voorzitter Selectie-Benoemings- en Remuneratiecommissie)

In functie: 22 april 2022

Benoemingstermijn: eerste termijn van vier jaar

Geslacht: Vrouw

Geboortedatum: 11-11-1971

Nationaliteit: Nederlands

- > HR Director Essent
- > Lid Advisory Board van CHRO Summit Alex van Groningen

Investment Committee

dhr. drs. S.W.M.M. Maassen
(voorzitter)

In functie: 3 januari 2022

- > Lid Raad van Commissarissen Van Loon Group
- > Lid Raad van Commissarissen Advanced Safety Technologies
- > Voorzitter Raad van Commissarissen Arts en Zorg
- > Voorzitter Raad van Commissarissen Credit Linked Beheer
- > Voorzitter Raad van Toezicht Amref Flying Doctors
- > Bestuurslid Stone Partners BV en UA
- > Bestuurslid stichting Nots Foundation
- > Bestuurder bij Stichting Neokidney BV en Commissaris bij Nextkidney BV

dhr. prof. dr. ing. D.H.A. Blank
(kernlid)

In functie: 3 januari 2022

- > Adviseur College van Bestuur Saxion Hogeschool
- > Adviseur MESA+ Institute, Universiteit Twente
- > Lid kernteam sleuteltechnologieën nationale Kennis- & Innovatie Agenda
- > Voorzitter Adviesraad NWO-instituut ARCNL
- > Voormalig voorzitter evaluatie- en adviescommissie QuTech, TU Delft
- > Lid evaluatiecommissie Basic Research NTT, Tokyo, Japan

mw. dr.ir. R.M. Buitelaar MBA
(kernlid)

In functie: 3 januari 2022

- > CEO Biotech Booster
- > Buitelaar Biotech Business, DGA
- > Lid Wageningen Ambassadors
- > Lid Investment Advisory Committee Shift Invest (tot en met januari 2023)

dhr. drs. H.A. Snapper RA RC
(kernlid)

In functie: 3 januari 2022

- > Lid RVB bij Amsterdam UMC
- > Lid Raad van Commissarissen Investeringsfonds Groningen
- > Lid Investment Committee Noaber Ventures B.V.

dhr. drs. F.A.T. van Beuningen
(expertlid)

In functie: 3 januari 2022

- > Managing partner Chrysalix Venture Capital
- > Directeur Clean Tech Delta
- > Lid Raad van Toezicht Holland Circular Hotspot
- > Adviesraad van het High Impact Technology fund van Stanford University
- > Voormalig extern commissielid Raad voor de Leefomgeving en Infrastructuur voor waterstofadvies
- > Expert reviewer EU Innovation Fund

mw. drs. C. van der Lande
(expertlid)

In functie: 3 januari 2022

- > Medeoprichter van Buurtboer B.V. (verkocht aan Albron in 2021)
- > Medeoprichter John Altman B.V.
- > Lid Entrepreneurs' Organization
- > Mentor NLgroeit
- > Coach bij EO accelerators

dr. B. Vukicevic MBA
(expertlid)

In functie: 3 januari 2022

- > Strategisch adviseur digitalisering en DGA, Bistua Nuova Holding bv
- > Hogeschooldocent Management Digitale Transformatie, Hogeschool Utrecht
- > Universitair Docent IoT for Business, Open Universiteit
- > Mentor bij UtrechtInc StartUp Incubator
- > Lid Raad van Commissarissen, Woningcorporatie Staedion
- > Lid Raad van Toezicht, Audiologische Zorg Centra Pento
- > Lid Raad van Commissarissen, Woningcorporatie Leystromen
- > Lid Raad van Toezicht, VVT-instelling Vecht en IJssel
- > Lid Raad van Toezicht, mbo- & bedrijfsopleidingen Albeda

dr. G. Camps MSc. PhD
(expertlid)

In functie: 3 januari 2022

- > Lid van verantwoordingsorgaan ABP
- > Bestuurslid Sportvisserij Nederland
- > Bestuur LICG Landelijk Informatie Centrum Gezelschapsdieren (LICG) - Bestuurslid LICG namens dierenartsencoöperatie Dactari
- > Ontwikkeling apps en advieswerk over IT-werkzaamheden
- > Lid Wetenschappelijke Adviesraad Maag Lever Darm Stichting
- > Dierenarts werkzaamheden voor Lief Laten Gaan B.V.
- > Trainee Raad van Toezicht Stichting Tabijn

dr. G.J. (Gert-Jan) Alberts
(expertlid)

In functie: 3 januari 2022

- > Secretaris Stichting Eigen Huis Albertus Magnus
- > Commissaris en lid audit committee NV Stadsherstel Amsterdam

Dit zijn de prestatie-indicatoren van Oost NL

Business Development

Uitgelokte investeringen

Omvang van uitgelokte investeringen bij programma's, innovatieprojecten en businesscases in het verslagjaar. Dit betreft gemeten uitgelokte publieke en/of private investeringen op basis van beschikking, contract of getekende 'confirmation letter'.

Arbeidsjaren/arbeidsplaatsen

Werkgelegenheid is vanuit onze missie (de Oost-Nederlandse economie duurzaam versterken en laten groeien) een belangrijke prestatie-indicator. Deze indicator is echter bijna niet op voorhand voor een innovatieproject of businesscase te kwantificeren. We voeren een tweesporenbeleid. Spoor één is dat we het aantal arbeidsplaatsen tellen dat de ondernemer (hoe moeilijk in te schatten ook) voorziet te gaan creëren met het (publieke en private, in het verslagjaar toegezegde) investeringsvolume. Spoor twee is dat we met het investeringsvolume uitrekenen, conform de Brainport werkgelegenheids-multiplier, hoeveel arbeidsjaren voortvloeien uit de uitgelokte investering. Deze rekenmethode heeft het Ministerie van EZK al overgenomen. De multiplier is: 1 miljoen euro stimulering leidt tot 88 arbeidsjaren (8 arbeidsjaren in R&D, 24 arbeidsjaren in productie, 24 arbeidsjaren bij toeleveranciers en 32 arbeidsjaren in services).

We zien met het 'smart' worden van de economie dat arbeid in veel gevallen niet meer samenvalt met het bedrijf sec (een bedrijf kan slimmer, efficiënter werken ten koste van arbeid). Arbeid wordt dan echter wel gecreëerd in aanpalende

sectoren (bijvoorbeeld software, robotica, logistiek). Daarmee doet de multiplier van Brainport recht aan de ontwikkeling in de economie.

Gerealiseerde cases

Aantal door Oost NL (in samenwerking met partners) in het verslagjaar gerealiseerde innovatieprojecten en businesscases.

Consortia

Aantal door Oost NL (in samenwerking met partners) in het verslagjaar gerealiseerde consortia, samenwerkingsverbanden van bedrijven én van bedrijven met kennisinstellingen.

Capital

Verstreekte financieringen

De aan ondernemingen gecommiteerde bedragen van projecten die in het verslagjaar in beheer zijn gekomen.

Investerings (cash-out)

De in het verslagjaar aan bedrijven en marktfondsen uitgekeerde bedragen.

Uitgelokte investeringen

De door andere investeerders, financiers en banken in het verslagjaar verstreekte bedragen aan bedrijven in onze portefeuille, gemeten in commitment.

Exit-opbrengsten

De opbrengsten die in het verslagjaar met de verkoop van participaties zijn gerealiseerd, in de vorm van de

meerwaarde: het verschil tussen de waarde van de betreffende participaties, zoals berekend op basis van hun 'fair market value', en hun boekwaarde. De 'fair market value' is de benadering van de marktwaarde van een participatie, gebaseerd op een recente investering door een derde partij, op de waarde van een vergelijkbaar bedrijf of op een berekening van toekomstige kasstromen.

Arbeidsplaatsen (fte)

Actueel aantal fte in de bedrijven waar Oost NL in deelneemt of financiering aan heeft verstrekt.

Arbeidsplaatsen (fte) over 5 jaar i

Verwacht aantal fte over vijf jaar min actueel aantal fte in de bedrijven waar Oost NL in deelneemt of financiering aan heeft verstrekt.

International

Afgeronde vestigings-, uitbreidings-, behoud- en outsourced logistics-projecten

Aantal in het verslagjaar afgeronde projecten voor vestiging, uitbreiding of continuering van een bedrijf dat zijn hoofdzetel buiten Oost-Nederland heeft, alsmede het aantal afgesloten contracten van buitenlandse bedrijven met een Oost-Nederlandse logistiek dienstverlener.

Nieuwe directe arbeidsplaatsen als gevolg van bedrijfsvestiging of -uitbreiding ii

Aantal nieuwe directe arbeidsplaatsen te realiseren binnen drie jaar naar aanleiding van in het verslagjaar gerealiseerde bedrijfsvestiging of -uitbreiding in Oost-Nederland, zoals

aangegeven door de betrokken bedrijven en bevestigd in een 'confirmation letter'. Om dubbeltellingen te voorkomen, houden we rekening met de gemaakte afspraken met partners over wie Oost NL rapporteert.

Investerings als gevolg van bedrijfsvestiging of -uitbreiding ii

Inschatting door ondernemer van investeringen in grond en gebouwen voor de komende drie jaar (bij huur vijf jaar) plus de investering in machines, et cetera, in de komende drie jaar.

'Investor relations'-bezoeken

Aantal bezoeken van Oost NL in het verslagjaar aan bedrijven in Oost-Nederland met een buitenlands moederbedrijf. Tijdens de bezoeken spreken we over strategie en het (Oost-) Nederlandse vestigingsklimaat.

Aantal events voor handelsbevordering

Aantal fysieke en online events voor handelsbevordering dat Oost NL in het verslagjaar, eventueel samen met partners, heeft georganiseerd.

Aantal deelnemers aan events voor handelsbevordering

Totaal aantal deelnemers aan bovengenoemde events, met afgesplitst het aantal deelnemers uit Oost-Nederland.

Trade relations bezoeken

Aantal bezoeken in het verslagjaar aan Oost-Nederlandse bedrijven die mogelijk ambities hebben richting internationale markten. Oost NL of GO4EXPORT-partners in opdracht van Oost NL leggen de bezoeken af.

Maatschappelijke indicatoren (portfoliobedrijven Oost NL)

Reductie CO₂ (in kilogram) i

Totale besparing op CO₂-emissie gedurende het verslagjaar bij de bedrijven waar Oost NL in deelneemt of financiering aan heeft verstrekt.

Kennis i

R&D-uitgaven

Het totaal aan R&D-uitgaven gedurende het verslagjaar van de bedrijven waar Oost NL in deelneemt of financiering aan heeft verstrekt.

Duurzame samenwerkingsverbanden

Het totaal aantal duurzame samenwerkingsverbanden met andere bedrijven gedurende het verslagjaar.

Samenwerkingsverbanden

Het totaal aantal samenwerkingsverbanden, gedurende het verslagjaar, met kennisinstellingen (waaronder universiteiten, hogescholen, kennisparken en 'valleys') en de bedrijven waar Oost NL in deelneemt of financiering aan heeft verstrekt.

Mijlpalen i

Octrooien

Het totaal aantal octrooien dat gedurende het verslagjaar is verleend aan de bedrijven waar Oost NL in deelneemt of financiering aan heeft verstrekt.

Prijzen en awards

Het totaal aantal (nominaties voor) prijzen en awards dat is toegekend aan de bedrijven waar Oost NL in deelneemt of financiering aan heeft verstrekt.

i Deze gegevens ontleen we grotendeels aan een jaarlijkse enquête bij de bedrijven waar Oost NL in deelneemt of financiering aan heeft verstrekt. De data verzamelen we via een vragenformulier dat de bedrijven, eventueel in afstemming met hun contactpersoon bij Oost NL, invullen. Bij fondsinvesteringen maakt Oost NL gebruik van de (beperkttere) gegevens die bij de marktfondsen beschikbaar zijn. Bij bedrijven die in de loop van het jaar de portefeuille verlaten (bijvoorbeeld vanwege een exit of een faillissement), noteren we de relevante indicatoren op het moment van afscheid. Eventuele mutaties daarna houden we niet bij. Oost NL verifieert de ontvangen informatie zorgvuldig en gaat ervan uit dat de bedrijven naar eer en geweten antwoorden. Een diepgaande controle op de juistheid van de individuele opgaves ligt echter buiten de invloedssfeer van Oost NL.

ii Te verwachten in de komende drie jaar, conform de systematiek van de Netherlands Foreign Investment Agency (NFIA).

Overzicht participaties met aandelenbelang van 20% of meer, per 31 december 2023

Participatie	Belang deelneming	Staturaire zetel
Business Angels Technostarters II B.V.	40%	Haaksbergen
Lead Pharma Holding B.V.	25,84%	Nijmegen
Livassured	28,70%	Culemborg
Panthera Group B.V.	24,35%	Enschede
Twente Medical Systems International B.V.	21,54%	Enschede
Micronit Holding B.V.	21,86%	Enschede

Afkortingen

AI	Artificial Intelligence	ION+	Innovatiefonds voor MKB	SBR	Selectie-, Benoemings- en
AIVD	Algemene Inlichtingen- en Veiligheidsdienst	IT	Informatietechnologie		Remuneratiecommissie
ARC	Audit- en Risicocommissie	Kpi	Key performance indicator	SDG	Sustainable Development Goal
BAR	Brexit Adjustment Reserve			SGP	Staatkundig Gereformeerde Partij
BBB	BoerBurgerBeweging	MESA+	Institute Onderzoeksinstituut voor nanotechnologie	SPV Hengelo	Special Purpose Vehicle, ten behoeve van de verhuur van een fabrieksgebouw aan Stork Thermeq in Hengelo
BCC	Battery Competence Cluster				
CAO	Collectieve arbeidsovereenkomst	Mkb	Midden- en kleinbedrijf		
CDA	Christen-Democratisch Appèl	MKG	MKB Kredietfaciliteit Gelderland		
CEO	Chief Executive Officer	MNM	Manufacturing NextMaterials	TR	Trade Relationsprogramma
CESI-ON	Circulaire Economie Smart Industry Oost-Nederland	MVO	Maatschappelijk verantwoord ondernemen	VFF	Vroegefasefinanciering
COL	Corona-OverbruggingsLening	NFIA	Netherlands Foreign Investment Agency	VK	Verenigd Koninkrijk
CTIC	Chip Integration Technology Center	NVP	Nederlandse Vereniging van Participatiemaatschappijen	VN	Verenigde Naties
EDIH	European Digital Innovation HUB			VS	Verenigde Staten
EEN	Europe Enterprise Network	NWO	Nederlandse Organisatie voor Wetenschappelijk Onderzoek	VVD	Volkspartij voor Vrijheid en Democratie
EFRO	Europees Fonds voor Regionale Ontwikkeling	OESO	Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling	Zzp	Zelfstandige zonder personeel
EU	Europese Unie				
EV	Electric vehicle	OHG	Ontwikkelings- en Herstructureringsmaatschappij Gelderland		
EZK	Economische Zaken en Klimaat	OR	Ondernemingsraad		
Fido	Financiering decentrale overheden	PFG	Perspectieffonds Gelderland		
Fte	Full-time equivalent	PME	Pensioenfonds PME		
GO4EXPORT	Exportprogramma voor ondernemers uit Gelderland en Overijssel	PMO	Preventief medisch onderzoek		
GRI	Global Reporting Initiative	PMT	Pensioenfonds PMT		
GWIB	Gelders Warmte Infra Bedrijf	PvdA	Partij van de Arbeid		
HR	Human Resources	R&D	Research & development		
IEG	Innovatie- en Energiefonds Gelderland	RIS	Regionale Innovatie Strategie		
IFO	Innovatiefonds Overijssel	ROM	Regionale ontwikkelingsmaatschappij		
IFT	Innovatiefonds Twente	RvC	Raad van Commissarissen		
INTERREG	Europese subsidieregeling voor innovatieve en duurzame projecten die Europa sterker maken	RVO	Rijksdienst voor Ondernemend Nederland		

Colofon

Oost-Nederland, 27 maart 2024

Ontwerp en vormgeving

.NLVK

Redactie

MCM tekst

Eindredactie

Oost NL

Fotografie

Shutterstock, iStock, Oost NL, Eric Brinkhorst, Nicolet Peters

Met het gebruik van woorden als 'wij', 'we', 'onze' en 'ons' wordt verwezen naar Oost NL. Wij streven er continu naar om onze eigen maatschappelijke impact en onze verslaglegging te verbeteren. Daarom stellen we feedback op en vragen en opmerkingen over ons jaarverslag zeer op prijs. Neem hiervoor contact op via info@oostnl.nl.

Laan van Malkenschoten 40
Postbus 1026
7301 BG Apeldoorn
088 667 01 00

info@oostnl.nl
www.oostnl.nl

Ontwikkelingsmaatschappij
Oost-Nederland